

Leto XXXIII
Št. 21Murska Sobota,
17. marca 1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

Študijska knjižnica Ptuj



Minulo soboto so v Certusovi tozdi Avtobusni promet v Murski Soboti slovesno predali namenu sodobne servisne delavnice z okrog 2400 kvadratnimi metri delovnih površin. Naložba jih je veljala 37 milijonov dinarjev, poleg lastnih sredstev in kreditov pa so svoj delež prispevale tudi ostale Certusove temeljne organizacije. bž Foto: A. Abraham

MURSKA SOBOTA

SINDIKALNO IZOBRAŽEVANJE

Soboški sindikati namenijo posebno pozornost družbenopolitičnemu izobraževanju svojega članstva. Tako bodo že v drugi polovici marca in v začetku aprila pripravili v nekaterih večjih delovnih organizacijah izobraževanje vseh članov izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikatov v soboški občini. V ta namen so imenovali 11 delovnih skupin, ki bodo skrbele za kontinuirano izobraževanje članstva. Podobno velja tudi za člane odborov samoupravnih delavskih kontrol in za vse osnovne organizacije zveze sindikatov, kjer morajo opraviti šest obveznih tem. Da ne govorimo posebej o občinski sindikalni politični šoli, ki se je že doslej dokaj uveljavila. Ostale izobraževalne oblike pa bodo prenesli na letošnjo jesen, kar načrtujejo v sodelovanju s tukajšnjo delavsko univerzo.

M. J.

LENDAVA

PREMALO UMETNIH GNOJIL

Temeljne zadrugne organizacije Kmetijske zadruge Lendava bodo spomladi zasejale kakih 5060 hektarov površin. Največ površin, 2400 hektarov bodo namenili za setev koruze za zrnje, 1120 hektarov za koruzo za siliranje, na 940 hektarih pa bodo zasadili krompir. Sladkorno peso bodo posejali na 250 hektarih, kar je nekoliko več kot v lanskem letu, dokazuje pa, da ta kmetijska rastlina dobiva čedalje večjo veljavo med kmeti kooperanti kmetijske zadruge. Omeniti velja še 200 hektarov, na katerih bodo zasejali oves, 120 hektarov pa bodo zasejali z jarim ječmenom. Če pri zagotovitvi semen ni večjih težav, pa to ne velja za umetna gnojila. Teh je malo, več jih tudi ne bo zato bodo gnojil deležni le tisti, ki bodo svoje tržne viške oddajali zadrugi. V zadrugi pravijo, da bo za dušična gnojila manjši problem, ker se ta rabijo za dognovanje, velik problem pa bo z NPK gnojili, to pa lahko ogrozi dosego normalnih hektarskih donosov. J. D.

GORNJA RADGONA

ZAGATE GRADBINECV

Posebna delovna skupina pri komiteju OK ZKS Gornja Radgona je pred kratkim podala obsežno mnenje o razmerah v gradbeništvu v občini Gornja Radgona. Poleg drugega je ugotovila, da je cena kvadratnega metra stanovanjske površine — na podlagi decembrskih cen — 14.192,35 dinarjev in da znašajo stroški komunalne ureditve 2.638 dinarjev na kvadratni meter. »Osnova za formiranje cen stanovanjske gradnje je bazna cena iz leta 1978, povečana z vsakoletnim drsečim indeksom, ki velja za gradbeništvo,« je zapisano v zajetnem gradivu.

O gradivu so tudi razpravljali na nedavni problemski konferenci komunistov v Gornji Radgoni. Razpravo in komentiran povzetek si lahko preberete na 8. strani, kjer smo kolikor mogoče ob kritičnih ugotovitvah upoštevali tudi nekatere spodbudne primere.

B. Ž.

LJUTOMER

ZA NOV VAŠKI DOM

Vaščani Pristave že lep čas intenzivno pripravljajo veliko solidarnostno akcijo. Radi bi imeli vaški dom. Danes, ko skoraj ni vasi brez vaškega doma, kjer se vaščani zbirajo ob najrazličnejših prilikah, je v Pristavi še vedno središče dogajanja — gostilna. Temu bodo kmalu naredili konec. Od samoprispevka za ceste, gradnjo transformatorja jim je ostalo nekaj denarja, tudi lesa so že precej zbrali — seveda kot prostovoljni prispevek posameznikov, preostali del sredstev pa bodo vaščani tudi zbrali prostovoljno. V vaškem domu pa ne bodo samo sestankovali. Mladina potrebuje prostore za športne igre in zabavo, starejši pa bodo ob raznih prilikah tudi rekli kakšno besedo in ne nazadnje bo prostor namenjen tudi kulturnemu izobraževanju vaščanov. Če bodo vse to uresničili, bo nov vaški dom resnično služil svojemu pravemu namenu.

D. L.

Rezervirano za
urednika

Prejšnja leta smo v tem času običajno že razposlali prve položnice za plačilo naročnine za Vestnik. Ker nam letos to ni uspelo, vas vljudno prosim, spoštovani naročniki, da nam pri tem sami priskočite na pomoč. Če se boste mudili v Murski Soboti in vam bo slučajno ostalo kaj časa, se zglasite v naši upravi na Titovi cesti 29 v I. nadstropju (nad restavracijo Central) in poravnajte obveznost do domačega lista. Nam boste tako omogočili nemoteno izhajanje, sebi pa redno prejetje Vestnika. Naročnino pa lahko poravnate tudi v našem dopisništvu v Lendavi (v starem zdravstvenem domu). Hvala za razumevanje!

Aktualna tema

VPIS V SREDNJE
ŠOLE PO NOVM

Usmerjeno izobraževanje vedno glasneje trka na vrata srednjih in poklicnih šol. V njih naj bi se mladi veliko bolje kot doslej izobraževali in vzgajali za delo ter samoupravljanje — v svobodno, odgovorno, ustvarjalno in vsestransko razvito osebnost naše socialistične samoupravne družbe.

Reforma srednjega šolstva je neodložljiva in medtem je že izšel skupen razpis za vpis v 1. letnik srednjih šol po programih v srednjem usmerjenem izobraževanju za šolsko leto 1981/82. To zelo pomembno informacijo o možnostih usposabljanja mladih ne posameznih srednjih šolah (v nekaterih primerih tudi na delavskih univerzah in v posebnih izobraževalnih centrih) smo tudi v Pomurju zelo težko pričakovali. Še posebej velja to za učence, ki letos končujejo osnovno šolo, pa seveda njihove starše. Razpisi so zdaj tu in srednje šole bodo sprejemale prijave do vključno 10. aprila.

Vse dosedanje srednje in poklicne šole v Pomurju bodo delovale tudi v usmerjenem izobraževanju, torej ostaja mreža teh šol (skorajda) nespremenjena. Nova pa bo vsebina dela, nič ... Zelo pomembno je, da se z novim šolskim letom odpirajo v Pomurju tudi nekatere nove poklicne možnosti. Gre za elektrotehniško usmeritev, ki jo bodo nanovo začeli izvajati v srednješolskem centru usmerjenega izobraževanja v Murski Soboti (60 učencev); za poklice v gradbeništvu, za katere se bo odslej prav tako možno usposabljal na istem centru (tudi 60 učencev) in za dvojezično pedagoško usmeritev (40 učencev), ki jo bodo uvedli na šolskem kovinarskem centru v Lendavi. Zadovoljstvo pa bi bilo prav gotovo še večje, če bi uspeli v Pomurje dobiti še lesarsko, kemijsko, veterinarsko in živilsko usmeritev, za kar smo si precej prizadevali, saj bi bile upravičene glede na kadrovske potrebe v lesni in kemijski industriji ter agroživilstvu.

Če si nekoliko podrobneje pogledamo razpise posameznih srednješolskih ustanov v pomurskih občinah, lahko med drugim ugotovimo, da je največ učnih mest predvidenih za usposabljanje kovinarjev in strojnikov. Tako nameravajo v kovinsko predelovalno usmeritev vpisati 210 učencev na centru poklicnih šol v Murski Soboti in 90 učencev na šolskem kovinarskem centru v Lendavi. Lahko bi dejali, da so te številke glede na izkazane kadrovske potrebe realne; marsikdo pa si postavlja vprašanje, ali je prav, da bodo enako usmeritev izvajali v dveh sosednjih občinah, ki sta v isti regiji. Nadalje lahko razberemo, da bomo izobraževali 90 bolničarjev oziroma zdravstvenih tehnikov, kljub temu da je že naprej jasno, da jih večina po končanem šolanju v Pomurju ne bo dobila zaposlitve, saj se letne potrebe po teh kadrih vrtijo okrog številke 10. Srednja zdravstvena šola v Rakičanu kajpak ni namenjena samo pomurski mladini, vendar je skoraj nerealno pričakovati, da bi se vanjo vpisalo večje število učencev iz drugih območij, četudi imajo možnost med šolanjem stanovati v dijaškem domu. Poraja se tudi pomislek glede 180 razpisanih učnih mest ekonomske usmeritve v program trgovinske dejavnosti ter poslovna in finančna dejavnost, kakor tudi zastran 90 učnih mest v družboslovno usmeritev oziroma upravno-administrativni program pri blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti. Ali tudi zanje ne bo nastopil problem zaposlovanja po končanem šolanju? Ob razpisu pa seveda ne moremo tudi mimo dosedanjih gimnazij oziroma prihodnjih srednješolskih izobraževalnih organizacij v Murski Soboti in Ljutomeru. Z novim šolskim letom bo v njunem delu nastala bistvena sprememba. Tako bo v Murski Soboti le naravoslovno-matematična usmeritev (poleg dosedanje pedagoške), v Ljutomeru pa družboslovna. Kaj bo to pomenilo v praksi? V prvem primeru se bodo učenci lahko usposabljali za matematičnega tehnika in biološko-kemijskega tehnika, v družboslovni usmeritvi pa za poklice na družboslovno-jezikovnem področju (jezikoslovci, filozofi, psihologi, sociologi, knjižničarstvo, novinarstvo idr.). Pričakovati je torej, da bodo ljutomersko gimnazijo obiskovali učenci iz vseh pomurskih občin, če se bodo seveda odločili za družboslovno-jezikovni program. Seveda bo imel marsikdo problem prevoza (oddaljeni kraji) ali bivanja, kajti v Ljutomeru dijaškega doma ni. Obiljubljajo pa, da bodo poskrbeli za primerne sobe pri zasebnikih. Upajmo, da bo res tako. Kajpak velja enako za naravoslovno-matematični program, v katerega se bodo učenci vpisovali na (združenem) srednješolskem centru v Murski Soboti, le da je tukaj dijaški dom in tudi prometne zveze so ugodnejše za večino krajev v Pomurju.

Tako kot doslej pa bodo morali nekateri nadaljevati šolanje tudi izven Pomurja. Največ kadrov bi potrebovali iz lesne usmeritve (55), kemijske (39), živilske (38), usnjarsko-čevljarke (12) itd.

Ob vsem zapisanem lahko sklenemo, da bodo poklicne možnosti v usmerjenem izobraževanju v Pomurju večje, da se je tehtnica vendarle nagnila v prid poklicem v neposredni proizvodnji, kljub vsemu pa bo še ostajal razkorak v primerjavi z dejanskimi potrebami združenega dela.

JOŽE GRAJ

V cvetličarnah, semenarnah in drugih prodajalnah, kjer je moč kupiti smena, čebulice raznih rož, čebulček in vse drugo, po čemer povprašujejo vrtičkarji in kmetovalci, je te dni zelo živahno. Gornji posnetek je nastal v cvetličarni Cvet na soboški tržnici, podobna slika pa bi se verjetno ponudila tudi drugod, saj se s temperaturo dviguje zanimanje za pravočasni nakup semen, škropiv, gnojil in vsega ostalega, kar je potrebno, da bo domači vrt čim prej v bujnem rastju. bb

Foto: Janez Kurbus



Volitve maja 1982

Predsedstvo republiške konference SZDL je obravnavalo potek in vsebino javne razprave o osnutkih dopolnil republiške in zvezne ustave. Sprejeto je bilo stališče predsedstva CK ZKS, da ne kaže spreminjati sedanje ustavne zasnove, ki je vezana na štiriletni mandat delegatskih skupščin. Najustrežnejše bi bilo, da bi mandatno dobo funkcionarjev družbenopolitičnih skupnosti omejili na dve leti z možnostjo ponovne izvolitve. Predsedniki izvršnih svetov pa naj bi to funkcijo, zaradi specifičnih nalog izvršnih svetov, opravljali štiri leta brez možnosti ponovne izvolitve.

Predsedstvo je bilo mnenja, da bi nove ustavne rešitve o trajanju mandata uveljavili z volitvami maja 1982. Samoupravnim organizacijam, družbenim organizacijam in društvom je prepuščeno, da same urejajo mandatno dobo svojih funkcionarjev.

O ustavnih spremembah pa je razpravljala tudi komisija za pripravo sprememb ustave SRS. Glede odgovornosti vsakega člana kolektivnega organa so menili, da mora biti vsak posameznik osebno odgovoren za svoje delo. Posebej so govorili tudi o možnosti, da bi kar z ustavnim dopolnilom pove-

dali, kaj se šteje za celotno mandatno obdobje. Podprli so opredelitev, da je to čas, ko je posameznik opravljal določeno funkcijo več kot polovico mandata. Komisija ni podprla predloga, da bi po izteku štiriletnega mandata zveznega izvršnega sveta, polovico članov lahko ponovno izvolili. Prevladalo je mnenje, da vsaka novo izvoljena skupščina potrebuje svoj izvršni svet. Glede določil o republiškem izvršnem svetu je bila komisija mnenja, da slovenski IS sprejema sklepe in odločitve z večino vseh članov in ne le z večino glasov navzočih članov, kakor sedaj.

Še razčiščevanje

Poziv predsednika poljske vlade Jaruzelskega, da naj bi v deželi vladalo „trimesečno premirje“, je naletel na odobravanje, vendar — kot je dejal vodja Solidarnosti Walensa — si sindikati pridržujejo pravico do organiziranja stavk, kadar oblasti zamujajo ali pa ignorirajo delavske zahteve. Tako je prišlo tudi do stavke v Radom, kjer so oblasti po ocenah poljskega tiska pokazale precejšnjo mlačnost pri reševanju perečih družbenih vprašanj. Radomski primer pa ni osamljen. Marsikje na Poljskem potekajo široke kampanje za kaznovanje številčnih članov centralnega in lokalnih državnih ter partijskih vodstev, ki so zlorabljali svoje položaje ali pa prispevali k poslabšanju dru-

žbenogospodarskega položaja v državi.

Med ljudmi, ki so jih doletele partijske ali sodne kazni, so tudi nekateri visoki bivši funkcionarji. Iz partije so izključili bivšega ministra za zunanjo trgovino Olszewskega, ki je samovoljno forsiral gradnjo dragih javnih objektov. Te so v glavnem gradile tuje firme, nadzor teh sumljivih transakcij pa je poveril direktorju Minexa Tyranskemu, ki je bil nedavno obsojen na 14 let zapor. Poljski tisk navaja še druge grehe Olszewskega. V Katovicah so gradnjo nekih palač prepustili švedski firmi IBS, čeprav je bila njihova ponudba za dobrih 11 milijonov dolarjev dražja od jugoslovanskega Jugometala.

V Nišu med prvimi

V niški strojni industriji so se odločili, da bodo z aprilom 9000 delavcem v neposredni proizvodnji povečali osnovno osebno dohodka za 30 odstotkov, v režiji pa za 20 odstotkov. Delo v tovarniških halah bodo višje ovrednotili, glede na težavnost in pomen. Predvideni ukrepi pomeni izenačevanje proizvodnega dela z režijskim. Če naj bi kolektiv strojne industrije v tekočem srednjeročnem obdobju povečal proizvodnjo in dohodek, breme tega pa naj bi prevzeli delavci iz neposredne proizvodnje, potem je prvi pogoj za to, da bo delež proizvajalcev pri delitvi dohodka višji — pravijo v Nišu.

Posebej se je pri tej odločitvi izkazal sindikat, ki je z argumenti spodbudil kolektiv in zavrnil odpore. Tako je niška strojna industrija med prvimi, ki je prešla od besed k dejanjem.

Ameriška verzija „osvobodilnega boja“

Potem, ko so med Moskvo in Washingtonom „razčistili“, kaj je terorizem in kaj so osvobodilna gibanja, je ameriški predsednik Reagan dal vedeti, da ima nasprotnike sedanjega režima v Afganistanu za „borce proti vsiljenemu režimu“, kar pomeni isto kot „borce za svobodo.“ Razlika med Afganistanom in Salvadorjem je po Reaganovem v tem, ker je Sovjetska zveza Afgancem vsilila vladu, ki je ne marajo, v Salvadoru pa gre za „ohranitev že ustaljenega reda.“

Po takšni izjavi naj bi bile ZDA moralno obvezane, da afganistanskim upornikom ponudijo orožje. Kljub večkratnim zanikanjem z vseh strani, vlada v svetu prepričanje, da Egipt z ameriško privo-

litvijo in saudskim denarjem pošilja upornikom v Afganistan orožje, predvsem sovjetske avtomatske puške znamke „kalašnikov“. Poučeni trdijo, da si dva voditelja afganistanskih upornikov že mesec dni

prizadevata, da bi od Američanov dobila rakete za boj proti helikopterjem.

Najbrž bo treba nekaj časa še počakati, da bomo videli, kako se bo razvila Reaganova vizija o „osvobodilnih bojih“.

Pučistom bodo sodili

Preiskovalni sodnik general Garcia Escudero je ugotovil, da je bil kolovodja vojaškega udara 23. februarja v Madridu generalpolkovnik Milans Del Bosch, zato ga bodo postavili pred sodišče. Zaradi poskusa državnega udara je uradno obtoženih 24 oficirjev španske

vojske in civilne garde (žandarmerije). Vsem bodo sodili po vojaškem zakonu.

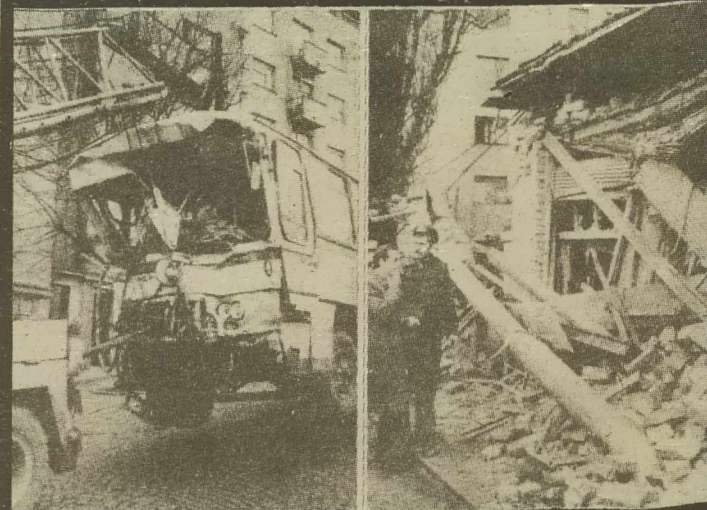
Poveljnik civilne garde general Topete je za tisk izjavil, da je v preiskavi še 66 oficirjev in podoficirjev ter pripadnikov civilne garde, ki so sodelovale v napadu na parlament. Vsega skupaj je v tem napadu sodelovalo 288 gardistov. General Topete trdi, da jih 90 odstotkov ni vedelo, kam gredo, in so se samo pokoravali svojim starešinam. Njihovo pokorščino je po mnenju generala Topete zlorabil vodja napada podpolkovnik Tejero.

Napovedujejo, da bodo uradno vložili tožbo še proti trem generalom, ki so sedaj v priporu. Gre za bivšega namestnika načelnika generalštaba, bivšega vojaškega guvernerja v Corunni in bivšega poveljnika divizije v Valenciji. Kralj Juan Carlos je zahteval, da je treba preiskavo izvesti dosledno.

KRUTI UKREPI

Nov britanski proračun uvaja nepričakovano visoke posredne in neposredne davke. Tako naj bi zajezili inflacijo. Če se to ne bo zgodilo, prerokujejo mnogi gospodarski strokovnjaki konec za sedanjo predsednico vlade Margaret Thatcherjevo. Proračun predvideva za 20 penijev povečano ceno bencina za eno galono (4,5 litra). Povečani davki na ceste bodo podražili vožnjo z avtomobilom za 10 funtov na leto. Za 30 odstotkov so dražje vse alkoholne pijače in cigarete. V celoti naj bi nove posredne obdavčitve za 2 odstotka povišale indeks drobnoprodajnih cen.

Britanci enoglasno zatrjujejo, da so to kruti ukrepi.



V soboto okrog 7.20 zjutraj je na križišču Ulice gospodara Vučića in Kruševačke ulice v Beogradu avtobus podjetja Jugoprevoz iz Smederevske Palanke treščil v trolejbus št. 11. Oba, trolejbus in avtobus, je vrglo s ceste. Trolejbus je je zaletel v hišo št. 110, avtobus pa v hišo št. 123 v Ulici gospodara Vučića.

V nesreči so bili laže ranjeni: oba voznika in šest potnikov v avtobusu. Gmotno škodo na obeh vozilih in malodane podrtih hišah pa cenijo na dva milijona dinarjev.

Na slikah: Jugoprevozov avtobus vlečejo z mesta nesreče (levo), ena od nagot podrtih hiš, v katero je zapeljal avtobus (desno).

Socialni položaj delavca

V nedavnih razpravah o železnicih, železničarjih in njihovem samoupravljanju so beograjski novinarji zastavili predsedniku zveznega odbora sindikata delavcev prometa in zvez izizvalno vprašanje, zakaj v svojih govorih o ekonomskem položaju železnice sploh ne omenja socialnega položaja železničarjev. Čedo Mokole je odgovoril, da je socialni položaj železničarjev odvisen od njihovega ekonomskega položaja, kajti če železničarji ne morejo dovolj vplivati na ustvarjanje dohodka v tej dejavnosti potem ne morejo razreševati niti svojega socialnega položaja. Zatorej je zdaj na prvem mestu prizadevanje, da se razvozla vozi gospodarjenja na železnicih, da bi lahko prišli do ustrežnejšega socialnega položaja železničarjev.

Vprašanja socialnega položaja delavcev so tudi sicer tako rešljiva, kajti kaj naj naredimo s socialno politiko, ki bi samo ublaževala ekonomske posledice nesamoupravno organiziranega dela v organizacijah združenega dela. Sproščanje samoupravne energije naše družbe, se pravi odločujočega vpliva delavcev na ustvarjanje in razporejanje dohodkov, je torej pot k ustrežnejšemu življenju nasploh. Toda to je še tako zapleteno vprašanje, da bo nanj težko odgovoriti tudi do kongresa samoupravljalcev, ki bo sredi tega leta, pa še potem bodo imeli delavci mnogo dela z obvladovanjem dohodka.

PISMO IZ BEOGRADA

Ta trenutek, kakor ugotavljajo mnogi ugledni ljudje pri nas, se zdi, da krepijo državni vplivi na gospodarjenje in da neskladnost rasti vrednosti dela in cen proizvodov vzbuja vse večje nerazpoloženje delavcev do tistih, ki delujejo proti njihovim interesom in samoupravnim zahtevam.

niso železnice krive, da se obseg dela ne povečuje in da zaradi tega ustvarjamo večje dohodke s pomočjo večanja cen in da bi želeli imeti ob nizkih osebnih dohodkih visoko produktivnost. Tako pa je prišlo do tega, da zdaj najbolj apelirajo na zavest delavcev, naj se odreka visokim cenam za svoje izdelke in delo, in to prav tisti, ki so največ vplivali na večanje stroškov proizvodnje, in sicer z večanjem davkov, prispevkov in drugega, kar obremenjuje rezultate dela.

Ko so v svetu ZSJ povzdignili glas proti takemu ravnanju in terjali odgovornost vseh za racionalnejše gospodarjenje, so napovedali tudi akcijo za boljše gospodarjenje, ki naj jo vodimo vsi člani dindikativ v vseh osnovnih organizacijah, kjer bi praviloma morali biti najbolj aktivni prav člani ZKJ.

Vse bolj neustrezni socialni položaj delavcev je torej posledica še premalo samoupravnega položaja delavcev pri gospodarjenju v lastnih organizacijah združenega dela kot tudi nasploh v vsem gospodarjenju, kjer je vedno več administrativnega ukrepanja, pa tudi posledica pričakovanja samih delavcev, da bodo dejavniki zunaj njih urejali nivo njihovega socialnega položaja.

Na poti uveljavljanja doslednega samoupravljanja pa je, kot to dobro vemo, veliko ovir, ki imajo skupni imenovalec: navajenost na star nesamoupravni način gospodarjenja, ki se kaže v preveliki egocentričnosti ne samo organizacij združenega dela, temveč tudi družbeno-političnih skupnosti.

Delavci so pripravljeni prevzemati samoupravne odgovornosti, vprašanje je le, kako so za to usposobljeni. Narobe je tudi, ker se lotevamo le vsakodnevnih težav, češ da bomo globalne reševali pozneje, ko pridejo na vrsto.

Na železnicih so posledice takšnega prelaganja od danes na jutri očitne v padanju motiviranosti za boljše gospodarjenje, kar je oblika meznega obnašanja zaradi predolgotrajnega ustvarjanja izgub.

Viktor Sirec

Telegrami

TEHERAN — Iranski minister Behzad Nabavi je obtožil iranskega predsednika republike, da je povezan s proameriško in kontrarevolucionarnostrujo.

AKRA — Nigerijska državna konferenca je predlagala ustanovitev novih enajstih držav v nigerijski federaciji, ki zdaj šteje devetnajst držav in 100 milijonov ljudi iz več kot 200 etničnih skupin. V predlogu je rečeno, da naj ne bi oblikovali držav, ki bi imele manj kot milijon in pol prebivalcev.

BAGDAD — Iraška vlada je podpisala z več zahodnonemškimi podjetji pogodbo v vrednosti 54 milijonov dolarjev, na podlagi katere bodo pospešili razvoj iraške avtomobilske industrije.

WASHINGTON — Okrog 10 tisoč rudarjev iz ameriških premogovnikov je protestiralo zaradi odločitve ameriške vlade, da v okviru novih proračunskih izdatkov ukine finančno pomoč za 53 bolnišnic, v katerih se je vsako leto zdravilo zaradi poklicnih obolenj okoli 30 tisoč rudarjev.

TORINO — Tovarna avtomobilov fiat se je moralno odločiti, da na enotedenski dopust pošlje 50 tisoč delavcev. Druga, že napovedana ustavitev dela bo v aprilu zajela 68 tisoč delavcev.

OTTAWA — Ameriški predsednik Reagan se je na obisku v Kanadi zavzel za večje sodelovanje med tremi severnoameriški državami: ZDA, Kanado in Mehiko. S predlogom se strinja tudi kanadski premijer Trudeau.

TOKIO — Japonsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da sta Japonska in Albanija sklenili obnoviti diplomatske odnose. Japonska in Albanija nimata diplomatskih stikov že od leta 1939.

MADRID — Izjava polkovnika Gadafiga, v kateri izraža »razumevanje« za stališče baskovskega separatističnega gibanja ETA, je izzvala špansko-libijski diplomatski spor.

Telegrami

STOPNJEVANJE AKTIVNOSTI PRED KONGRESOM

Člani koordinacijskega odbora za pripravo na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki že nekaj časa dokaj aktivno deluje v murskosoboški občini, ki že nekaj časa dokaj aktivno deluje v murskosoboški občini, so najprej sprejeli sporočilo SOZD ABC Pomurka največjemu zborovanju samouprav-

ljancev iz celotne naše domovine, ki bo letošnjega junija v Beogradu. Naslov sporočila: „Uveljavitev dohodkovnih odnosov v kmetijstvu, od primarne proizvodnje do končne prodaje, s predlogom za odstranitev ovir“ zgovorno prča o aktualnosti te problematike, ki posega na področju dohodkovno-reprodukcijskih celot,

uveljavljanja deležev udeleženk in pogojev za tesnejše dohodkovno povezovanje. S tem sporočilom želi SOZD ABC Pomurka objektivno oceniti, zakaj se dohodkovni odnosi znotraj celotne reprodukcijske verige še vedno ne uresničujejo povsem. Gre za kritično in objektivno presojo družbenih problemov, o čemer bodo še zlasti spregovorili tudi dejanski položaj potrošnika v samoupravnih interesni skupnosti za preskrbo.

V nadaljevanju seje koordinacijskega odbora so oblikovali tudi volilna telesa za volitve delegatov za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, saj je znano, da je treba na vsakih štiri tisoč zaposlenih izvoliti po enega delegata. Kot so se dogovorili, bodo v murskosoboški občini tri volilna telesa. Prvo sestavljajo delegati, ki jih bodo skupaj z delegacijami družbenopolitičnih organizacij in delavskim svetom izvolili v delovni organizaciji Mura, drugo volilno telo predstavljajo delegati delavskih svetov, organov družbenopolitičnih organizacij v delovnih in temeljnih organizacijah ter delovni skupnosti SOZD ABC Pomurka, ki imajo svoj sedež v murskosoboški občini, tretje volilno telo pa bodo oblikovali na nivoju občine. To pomeni, da bodo morali zlasti v osnovnih organizacijah zveze sindikatov posvetiti posebno pozornost evidentiranju delegatov.

Na seji so določili tudi nekatere tematske razprave po posameznih področjih in njihove nosilce v murskosoboški občini. Tako so se v temeljnih organizacijah združenega dela Blisk, Konstruktor-Pomurje, Panonija, Sobota, Temeljno sodišče in še ponekod odločili

za obravnavanje tematike v zvezi z nagajevanjem po delu, s poudarkom na prispevku delavca, drugje spet za vprašanje pogojev pridobivanja dohodka, glede položaja delavca v delegatskem sistemu pa bo govora v Platani, Certusu, Muri in Opekarni Puconci. V SOZD ABC Pomurka so se odločili za problematiko vloge interne banke v združevanju sredstev, v tozdr Zunanja trgovina o planiranju glede bilance izvoz-uvoz, veliko pozornosti pa bodo v tej sestavljeni organizaciji namenili tudi svobodni menjavi dela, podružbljanju prava v združenem delu in podobnem.

Močno se je vključil tudi klub samoupravljalcev, ki bo pripravil razgovor z združenimi kmeti o uveljavljanju le-teh v okviru kmetijske zadruge Panonka o planih in dohodku, da bi lahko realneje spremljali uresničevanje planskih predvidevanj, o usposabljanju novosprejetih delavcev, na temo „Položaj ženske v samoupravni socialistični družbi“, organizirajo okroglo mizo, dotaknili pa se bodo tudi svobodne menjave dela.

V povezavi s klubom samoupravljalcev načrtuje bogat program aktivnosti tudi občinski svet zveze sindikatov, in sicer od vprašanja pridobivanja dohodka do doseganja višje produktivnosti, boljše organizacije dela, ekonomske stabilizacije, pa vse tja do uresničevanja stališč glede uveljavljanja delegatskega sistema, svobodne menjave dela, kjer je še premalo storjenega, samoupravne delavske kontrole in še vrsto tem, ki posegajo na različna področja družbenega življenja.

M. Jerše

Pretehtano o planskem dokumentu občine

Več kot sto strani obsegajoče delovno gradivo za pripravo predložbenega plana soboške občine v srednjeročnem obdobju 1981–1985, ki so ga obravnavali na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti, je vsekakor dobra osnova za izdelavo tega pomembnega dokumenta, ki ga bodo delegati sprejeli na zasedanjih vseh treh zborov skupščine občine 31. marca. Vedeti je treba, da gre v bistvu za osnovni družbenoekonomski dokument soboške občine, ki podrobneje opredeljuje nekatere globalne vidike razvoja v prihodnjih petih letih. Zato so na tokratni seji izvršnega sveta imenovali tudi posebno delovno skupino, ki bo še enkrat temeljito pregledala vse prispele pripombe iz široko zasnovane javne razprave in pretehtala vsebinski del omenjenega plana.

Tako je predvideno, da bi se naj do leta 1985 delež investicij v družbenem proizvodni povečal na 29 odstotkov; od tega kar 19 odstotkov na področju gospodarstva. Hkrati pa se bo morala občutneje povečati tudi akumulativnost in stopnja samofinanciranja organizacij združenega dela, da se bo soboško gospodarstvo še bolj okrepilo. Zlasti pa bi se naj izboljšala učinkovitost porabe družbenih sredstev in naložb, tako v materialni proizvodnji kot v družbenih dejavnostih. To pa pomeni, da se bodo morali v praksi znatno bolj uveljaviti dohodkovni odnosi, ne pa dokajšnja kreditna odvisnost združenega dela, kot je bila to praksa v minulih letih.

V zdajšnjem srednjeročnem obdobju naj bi se po predlogu družbenega plana soboške občine družbeni proizvod vsako leto v povprečju povečal za 5,5 odstotka (v SRS 3,5 odstotka), k čemu mora znatni delež prispevati povečana produktivnost dela. Člani izvršnega sveta so ob tem menili, da predlog družbenega plana za srednjeročno obdobje 1981–1985 dovolj dobro zajema glavne napotke za nadaljnji razvoj soboške občine in pri tem upošteva vse prednostne in najpomembnejše dejavnosti. Zato se bodo morali vsi skupaj zavzeti lotiti za dosledno uresničitev zastavljenih ciljev.

M. Jerše

Temeljiteje o štipendijski politiki

Če hočemo, da bodo problemi, ki se pojavljajo v zvezi s štipendiranjem, reševani na ustrezen način, bo treba po šolah in v organizacijah združenega dela ustanoviti komisije, ki bodo sproti spremljale vsa zatikanja pri doslednem uveljavljanju štipendijske politike. Zlasti to velja za podeljevanje kadrovske štipendij v združenem delu, kjer pogrešajo družbeni nadzor nad izbiro kandidatov. Zato morajo mladi imeti svojega predstavnika v komisijah za dodelitev štipendij, da bi lahko nenehno spremljali uresničevanje novega samoupravnega sporazuma o štipendiranju, ki

prinaša ugodnejše rešitve na tem področju.

To je ena izmed glavnih ugotovitev s problemske konference o štipendijski politiki, ki sta jo skupno organizirali konferenci mladih v vzgoji in izobraževanju in mladih delavcev pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti. Vemo pa, da je ravno štipendijska politika nadvse pomemben dejavnik za dosledno uresničevanje kadrovske politike, zato mora sleherni štipendij temeljiti na izrazito kadrovske potrebe. Zveza socialistične mladine se ob tem zavzema, da je treba čimprej

odpraviti nekatere pomanjkljivosti v dodeljevanju štipendij, zato bi naj aktivnost na tem področju potekala skupno s sindikalno organizacijo. Hkrati pa bodo morali v združenem delu poskrbeti za večje število štipendij, ker je bilo v lanskem letu razpisanih kar 247 kadrovske štipendije več kot letošnje leto.

Ustrezna pozornost pa bo veljala tudi urejanju pravilnikov o izobraževanju delavcev.

Zveza socialistične mladine v soboški občini se namreč zavzema predvsem za to, da bodo šo-

le dostopne res vsem mladim, ne glede na določene socialne razlike. Spričo tega bo potrebno več spregovoriti tudi o koriščenju posameznih štipendij in nujnosti večje družbene kontrole nad njimi. Vse dobre rezultate učencev in študentov na vseh področjih dela pa je potrebno nagraditi s štipendijami iz Titovega sklada. Tudi bodoče medicinske sestre bi kazalo v času opravljanja njihove prakse nagraditi, kot je to primer pri ostalih učencih.

M. Jerše

AKCIJA NNNP

Veliko narejenega

V letošnjo akcijo Nič nas ne sme presenetiti se vključujejo vsi odgovorni nosilci, aktivnosti pa pospešeno potekajo v krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela. V izvajanje nalog se vključujejo družbenopolitične organizacije, sindikat, upravni organi in ostale obrambne strukture. Kljub nekaterim zakasnitvam so doslej že veliko naredili, zlasti pa je razveseljiva dobra udeležba množičnega usposabljanja prebivalstva. V tem času potekajo različne oblike izobraževanja preko Rdečega križa, gasilcev, ZRVS tabornikov in drugih. Zaostaja izobraževanje na področju zdravstva in še nekaterih drugih dejavnikov. Veliko je bilo tudi storjeno pri usklajevanju programov v krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela, nenehno pa dopolnjujejo obrambne načrte.

Na seji koordinacijskega odbora za vprašanja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite pri občinski konferenci SZDL v Murski Soboti so menili, da akcija Nič nas ne sme presenetiti dobro poteka, hkrati pa se zavzeli za njeno nadaljevanje. Menili so, da se naj akcija nadaljuje ne glede na predvidene preizkušnje, kajti obrambne priprave morajo biti nenehna skrb, hkrati pa moramo doseči takšno stopnjo pripravljenosti, da se lahko v preizkus vključujejo vsi prebivalci na določenem območju. Kaže tudi, da so za letošnjo akcijo Nič nas ne sme presenetiti v soboški občini bolje pripravili izbiro predavateljev za množično usposabljanje prebivalstva kjer sodeluje okrog 100 predavateljev.

F. M.

O VOLITVAH IN DELEGIRANJU

Razprava o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in delegiranju v skupščino ter o določitvah okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih za zbor združenega dela republiške skupščine — to je bila osrednja tema razširjene seje sveta za družbenopolitični sistem pri občinski konferenci socialistične zveze v Murski Soboti.

Gre za osnutek omenjenega zakona s katerim bi naj v prihodnje ustrezneje uredili določena vprašanja iz nove volilne zakonodaje. V času od volilnega zakona iz leta 1974 je namreč prišlo do vrste sprememb v delegiranju delegatov iz OZD in KS ter načina glasovanja za skupščine SIS. Med novostmi naj navedemo, da delegata ne bo možno dvakrat zapored izvoliti v isto delegacijo, pri odprti volilni listi pa bo kandidat moral dobiti vsaj tretjino glasov, ne pa največ glasov, kot je bilo doslej. Prav tako ni predvidenih nobenih sprememb glede odpovedi in nadomestnih volitev, kjer gre objektivno za dolgotrajen in kompliciran postopek.

Člani sveta so menili, da bi moral vprašanje volitev delegatov bodoči zakon bolj enotno urejevati, ker bo sicer treba v OZD in KS spreminjati in dopolnjevati samoupravne akte. V razpravi pa je bilo največ dilem glede nadomestnih volitev in načina volitev. Pri tem so se zavzeli, da zakon precizneje opredeli način volitev, kar je sicer možno urediti tudi s statutom ali drugim aktom temeljne samoupravne skupnosti. Hkrati pa so dali pobudo o možnostih fleksibilnega mandata članov družbenopolitičnega zbora skupščine občine.

M. Jerše

MALA ANBETA

O iskanih semenih, gnojilih in škropivih

Po dolgi zimi je navsezadnje le posijalo sonce in pred koledarskim pričetkom pomladi poleg pomladnih cvetic na plan privabilo vrtničarje in kmetovalce. V semenarnah, cvetličarnah in povsod tam, kjer so na prodaj semena, gnojila in vrtna orodja, je gneča, zato smo prodajalce povprašali, po čem kupci najbolj posegajo. Kakšna je izbira zelenjavnih in cvetličnih semen, pa tudi tolikokrat omenjanih umetnih gnojil, je bilo izhodiščno vprašanje. Poleg prodajalcev, kjer so na prodaj zdaj najbolj iskana semena in ostale potrebščine pa smo obiskali tudi soboško tržnico, kjer pa sta bila tovrstna prodajalca le dva.



MARTIN DURIČ, poslovodja semenarne Potrošnik: »Kupci v naši prodajalni najbolj posegajo po vrtnih in ostalih kmetijskih semenih. Po semenski koruzi naprimer je veliko povpraševanje, prav tako pa so iskana zaščitna sredstva, s katerimi smo v glavnem dobro založeni. Manj pa je umetnih gnojil, po katerih je tudi veliko povpraševanje, vendar teh žal zmanjkuje. Cene semen so (v primerjavi s lanskimi ob tem času) višje za 25 odstotkov, vendar zaenkrat ne opažamo, da bi jih zato ljudje nakupili manj. Iskana so tudi raznovrstna vrtna orodja, vendar smo z njimi le 90-odstotno založeni.«



SONJA PELCAR, prodajalka v cvetličarni Cvet na tržnici: »Med cvetlicami so najbolj iskane čebulice gladiol, veliko pa prodamo te dni tudi begonij, dalij in seveda vedno lepih vrtnic. Ponudbo imamo zaenkrat kar dobro, občasno zmanjka zemlje, kot jo je ta trenutek v naši prodajalni, vendar jo bomo že v naslednjih urah dobili.

Iskana novost so šotne pogačice za podtaknjence, za katere je potrebno odšteti le dinar in petintrideset par, so pa v veliko pomoč pri sajenju. Tudi postopek je enostaven, saj je potrebno domisljeno pogačico le navlažiti in vanjo vsaditi sadiko ali seme, ki tako lažje vzklije.«



EVGEN SOČIČ, prodajalec v Semenarni na Titovi cesti: »Trenutno ljudje najbolj posegajo po škropivih, ker je bilo lani le-teh premalo in bi si jih tako radi letos pravočasno zagotovili. Spomladanskih škropiv je še dovolj, tako, da s hebricidi ni problema letna škropiva pa bomo tudi v kratkem dobili in zagotovili imamo, da bo letos s oskrbo bolje kot lani. Med semeni, ki jih prodajamo, so najbolj iskana vrtna, med njimi pa semena raznovrstnih solat in druge zelenjave: kumare, redkvice, špinacije ... Le čebulčka še nimamo, čeprav je po njem veliko povpraševanje.«



MARIJA FUJS iz Prosečke vasi: »Na tržnico sem poleg jajčk skute, smetane ter drugih mlečnih izdelkov, ki jih redno prodajam, tu, izjemoma prinesla tudi nekaj semen. Izbirate lahko med korenčkovim semenom, fižolom, janežem in iskanim »lukecom«. Ni veliko, vendar se da iz vsebine vrečk kar dosti posaditi. Pa tudi drago se mi

ne zdi, da je za zajetno vrečko s semeni potrebno odšteti le 20 dinarjev. Kako prodajajo drugi, ne vem, ker zaenkrat še ni večje ponudbe, povpraševanje pa je že kar veliko, saj se pozna, da je s temperaturo poraslo tudi zanimanje za delo na vrtovih in kmetijah. Posebej letos, ko je vse tako drago, bo verjetno več vrtničarjev kot običajno.«



JOVAN MILOŠE, prodajalec iz Murske Sobote: »Že dalj časa prodajam na tržnici. Tokrat, ker je pač čas temu primeren, čebulčke in česen, kar je zelo iskano. Po 50 dinarjev je potrebno odšteti za merico čebulčka, česen pa prodajam po 100 dinarjev za kilogram. Sam sem pridelal tako čebulček kot česen, čeprav ta dejavnost ni osrednja, s katero se ukvarjam; je pa kar donosna. Zdaj še ne najbolj, bo pa zato veliko kupcev v pomladnih dneh, čeprav se že tudi sedaj marsikdo ustavi ob stojnici in ne gre od nje praznih rok.«

Foto: Brigita Bavčar
Janez Kurbus

Dvojezične popisnice

V okviru priprav na letošnji redni popis prebivalstva, ki bo med 1. in 15. aprilom, velja posebna skrb specifičnim nalogam na nacionalno mešanih območjih, da bi bil popis izveden dosledno v skladu z ustavo, ki vsakemu zagotavlja pravico, da svobodno izraža pripadnost k svojemu narodu in narodnosti. Za izvedbo tega ustavnega načela je potrebno zagotoviti določene pogoje že pred samim popisom, da ne bi v času izvajanja prihajalo do kakršnihkoli nejasnosti.

Priprave potekajo uspešno, je na četrtkovni tiskovni konferenci seznanil novinarje predsednik komisije za narodnosti pri republiški konferenci socialistične zveze Jože Hartman. Posebej pomembno je, da bodo na narodnostno mešanih ob-

močjih v Socialistični republiki Sloveniji popisane pole tokrat prvič v zgodovini dvojezične, kar že v osnovi zagotavlja dejansko enakopravnost in svobodo pri nacionalni opredelitvi. Vsak pripadnik narodnosti pa bo svojo popisnico izpolnjeval v svojem materinem jeziku. K dobri vsebinski in organizacijski izvedbi popisa pa bo prispevalo tudi to, da bodo vsi popisovalci na narodnostno mešanem območju morali obvladati oba jezika in da so v občinskih popisnih komisijah ustrezno zastopani tudi pripadniki narodnosti. Za pripadnike madžarske narodnosti pa je posebej zanimivo, da bodo na popisnicah njihova imena zapisana obratno kot ostala, torej najprej priimek in nato ime (po madžarskem pravopisu).

Dogovor podpisan

Minuli četrtek so predstavniki vseh štirih občinskih izvršnih svetov, medobčinske gospodarske zbornice, pomurskega zdravstvenega centra, samoupravne interesne skupnosti za PTT dejavnost, Ljubljanske banke-Temeljne pomurske banke, območne vodne skupnosti Mura, kreditne banke Maribor in Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost iz Murske Sobotice podpisali družbeni dogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja za to srednjeročno obdobje. Gre za izjemno pomemben dokument, ki bo v naslednjih petih letih usmerjal razvoj tega dela severovzhodne Slovenije.

—bž—

DELEGACIJA MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO IZ LR MADŽARSKE NA OBISKU V SLOVENIJI

Tesnejše sodelovanje

Prejšnji teden se je mudila na dvodnevem obisku v Sloveniji kmetijska delegacija iz LR Madžarske, ki jo je vodil minister za kmetijstvo Jenő Vánesa. Na razgovorih s predstavniki jugoslovanskega kmetijstva in tovrstne predelovalne industrije, našo delegacijo je vodil predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo ing. Milovan Zidar, so se najprej seznanili z dosežki, ki sta jih obe državi dosegli na tem področju v zadnjem obdobju.

Meddržavno sodelovanje na področju kmetijstva se je v zadnjih letih zelo dobro razvijalo, tudi za prihodnje pa so že ustvarjeni vsi pogoji, da ga lahko še izboljšamo. Obe delegaciji sta se zavzeli za večji napredek na tem področju, saj želimo v obeh državah iz doslej predvsem kratkoročnih preiti k dolgoročnim oblikam sodelovanja.

Jugoslavija in LR Madžarska imata vrsto možnosti za izmenjavo na področju rastlinske proizvodnje (prav tu je bilo doslej tudi največ storjenega) tovrstne predelovalne industrije, živinoreje (obstajajo možnosti v predelavi mesa in odkupu mleka), prav tako pa tudi gozdarstva in lovstva, vse več pa je tudi skupnih interesov pri razvijanju tesnejših odnosov na znanstveno-tehničnem področju (izmenjava mladih strokovnjakov, prodaja žitnih kombajnov in druge mehanizacije) ter v zadnjem času vse bolj tudi pri možnostih skupnega nastopanja na trgih tretjega sveta.

Pomemben je tudi okvirni dogovor o sodelovanju pri pridelovanju sladkorne pese ter proizvodnji sladkorja. Obstaja predlog, da bi naj v obmejnih območjih LR Madžarske v prihodnjih letih za tovarni sladkorja v Ormožu in Osijeku pridelovali to poljščino na okrog 3 tisoč hektarjih, že v letošnjem letu pa bo naša država verjetno odkupila 100 tisoč toa tega pridelka.

Madžarski gostje so si ogledali tudi ormoško tovarno sladkorja in sodobno prasičerejsko farmo v Nemščaku, v petek pa je naša delegacija vrnila obisk delegaciji iz te sosednje države.

Janez Kurbus

Dohodkovno povezovanje v kmetijstvu

»Uveljavljanje dohodkovnih odnosov v kmetijstvu od primarne proizvodnje do končne prodaje« so naslovili svoje sporočilo III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije združeni kmetje in delavci v kmetijstvu iz severovzhodne Slovenije. Besedilo sporočila so obravnavali in sprejeli pred dnevi na razširjeni akcijski konferenci SOZD ABC Pomurka, ki so se je poleg predstavnikov RS ZSS udeležili tudi predstavniki drugih kmetijskih delovnih organizacij v severovzhodni Sloveniji.

Zaposleni v kmetijstvu so v sporočilu opozorili predvsem na vprašanja, ki jih najbolj prizadevajo in ki jih bo potrebno urediti in dograditi, da bi se odnosi na področju dohodkovnega povezovanja izboljšali. V prvi vrsti je treba predvsem odpraviti sedanjo tržno stihijo na jugoslovanskem trgu, ki ruši njegovo enotnost, pri formiranju cen kmetijskih

proizvodov pa uveljaviti strokovni princip oziroma cene, ki bodo rezultat dohodkovnega povezovanja med posameznimi fazami proizvodnje. Seveda je potrebno ob tem na vseh nivojih proizvodnje opredeliti tudi družbeno potrebno akumulacijo in na osnovi vsega tega določiti prodajno ceno proizvoda. Dohodkovne odnose je namreč možno uveljaviti le takrat, če so zagotovljene ekonomske zakonitosti za vsako fazo proizvodnega procesa, saj bi sicer prihajalo le do prelivanja dohodka iz ene dejavnosti v drugo, to pa ni cilj omenjenega povezovanja.

Predstavniki RS ZSS so opozorili, da je treba v sporočilu konkretnje opredeliti dohodkovno povezovanje znotraj sestavljene organizacije, saj bo tako sporočilo tudi bolj samokritično. Po mnenju kmetijcev pa je dohodkovno povezovanje v

reprodukcijski verigi možno le do tiste mere, ko imajo posamezne faze proizvodnje zagotovljene pogoje za normalno poslovanje. Žal pa so še vedno prisotne težnje, naj se znotraj reprodukcijske verige pokrivajo riziki, ki so posledica neurejenih sistemskih rešitev. To nikakor ni sprejemljivo, saj prelivanje sredstev slabi reprodukcijsko sposobnost tistih, ki sredstva odstopajo.

V sporočilu III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije so združeni kmetje in delavci severovzhodne Slovenije opozorili še na vprašanja enotnosti in urejenosti jugoslovanskega trga, na organiziranost potrošnikov v SIS za oskrbo potrošnih sredstev, na probleme, ki izhajajo iz administrativnega določanja cen kmetijskih proizvodov ter na druga vprašanja, ki jih bo treba čimprej razrešiti.

L. Kovač

Umetnih gnojil bo dovolj

Umetnega gnojila in ostalega repromateriala za spomladansko setev bo dovolj in zato ni bojzani, da bi se ponovile jesenske težave — so poudarili na seji odbora za kmetijstvo in proizvodnjo hrane pri medobčinski gospodarski zbornici Pomurja, kjer so predstavniki kmetijskih organizacij, zavarovalnice in občinskih konferenc SZDL obravnavali priprave na spomladansko setev in preskrbljenost za repromaterialom.

Glede na pomembnost spomladanske setve, ko na našem območju posejajo večje površine kot jeseni, po celem Pomurju tečejo široke priprave za uresničitev setvenega plana, predvsem pa za preskrbljenost z umetnimi gnojili, semeni in zaščitnimi sredstvi.

Predstavniki ABC Pomurke, ki zagotavljajo prodajo repromateriala v največjem delu regije, so poudarili, da bo umetnega gnojila dovolj tudi za kóruzo, za sladkorno peso in za dognojevanje pšenice. V široki republiški akciji je uspelo zagotoviti ustrezna devizna sredstva za dobavo surovin tovarnam umetnih gnojil in tudi za uvoz tega prepotrebnega repromateriala iz Madžarske in Romunije.

Trenutno je že na razpolago 150 ton semenske koruze in vsak hip bo prispelo še okrog 200 ton, kar bo v glavnem krilo vse potrebe v regiji. Zaščitni sredstev je tudi dovolj, semenski krompir pa je zagotovljen le za naročeno proizvodnjo.

Na seji so spregovorili tudi o kolektivnem zavarovanju posevkov, kar počasi postaja tudi v Pomurju stalna praksa. Lanskoletne izkušnje so marsikoga izučile in ob ustrezni akciji temeljnih zadržnih organizacij, pospeševalcev, zavarovalnice in družbenopolitičnih organizacij se bo več proizvajalcev odločilo za gospodarno kolektivno zavarovanje. ep

Konec utesnjenosti

Certusova temeljna organizacija v Murski Soboti premore danes nekaj nad 70 avtobusov in sodi po izkoriščenosti vozil med prve prometne tozd v okviru mariborskega Certusa. Avtobusne proge ima razporedene po vseh štirih pomurskih občinah in avtobus pride že v domala sleherno vas Pomurja. Izjema so le nekateri kraji na Goričkem in v Slovenskih goricah, zlasti zaradi neurtjenih vozišč. Samo lani so prevozili blizu 5.600.000 kilometrov in dnevno čez 35.000 potnikov. Na avtobusnem postajališču v Murski Soboti, ki že zdavnaj ne ustreza potrebam, se dnevno obrne tudi 270 avtobusov in zveze z drugimi občinskimi središči v Sloveniji pa celo Dunajem in Grazem v sosednji Avstriji so dokaj ugodne.

V tem 230-članskem delovnem kolektivu so prostorsko utesnjenosti še kako občutili — za servisiranje in vzdrževanje vozil so imeli na razpolago le kakih 200 kvadratnih metrov delovnih površin — in ker se tudi kadrovsko nenehno krepijo so jim bile v soboto otvorene nove servisne delavnice na Bakovski cesti v Murski Soboti še kako potrebne. B. Žunec

Seminar pomurskih študentov

Ob koncu tedna je v Murski Soboti potekal dvodnevni seminar za pomurke študente, člane aktiva zveze komunistov, in vodstva klubov študentov iz Pomurja v Ljubljani in Mariboru.

Pred seminarjem so pomurski študentje v okviru delovnih skupin obiskali delovne organizacije Radenska TOZD Mineralna voda, TZO klas Veržej, KZ Križevci, INA-Nafto v Lendavi in KZ Panonko v Murski Soboti. Tam so jih seznanili z rezultati gospodarjenja in izvedbi akcije zaključni računi, pri čemer so dali poseben poudarek uresničevanju stabilizacijskih nalog in zagotavljanju samoupravnega položaja delavcev. Na seminarju so mladi obravnavali aktualna vprašanja planiranja v pomurskem gospodarstvu v tem srednjeročnem obdobju, kar je bila tudi tema okrogle mize, na kateri so spregovorili o nekaterih razvojnih možnostih, zlasti na področjih kmetijstva, turizma, kadrovske politike in podobnega.

Zadnji dan seminarja pa je bilo govora še o aktualnih nalogah pomurskih komunistov in o pripravah na partijske kongrese, pomurski študentje pa so se seznanili tudi z mednarodnimi odnosi in položajem Jugoslavije v svetu.

M. Jerše

Plodno delo IS SO Ljutomer

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na svoji petkovi seji opravil nekaj pomembnih nalog. Najpomembnejša je vsekakor ta, da je pregledal in ocenil prddloge in pripombe na osnutek družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981 — 1985. V javni razpravi, ki je trajala vse do 6. marca je bilo podanih precej pripomb. Izvršni svet jih je ocenil kot vsebinske bogate in konkretne. Zato bo celoten družbeni plan s pripombami predlagal na sejo vseh treh zborov skupščine občine, ki bo 26. marca.

Na to sejo bo tudi predlagal predlog odloka o proračunu občine Ljutomer za letošnje leto. Prav v letošnjem letu je prišlo do spremembe, saj občina Ljutomer ni več dopolnjevana občina in tako so prišle pred izvršni svet naloge, kako zagotoviti dovolj prihodkov, da se bodo krile vse potrebe, ki jih financira občinski proračun.

V fazi predloga je tudi družbeni dogovor o planiranju in financiranju dejavnosti krajevnih skupnosti v prihodnjih petih letih. Z nekaj pripombami bo tudi ta predlog šel v razpravo na zbor skupščine občine Ljutomer.

Dušan Loparnik

ŠPORT

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

IZOBRAŽEVANJE IN ŠOLANJE KADROV

Nagel razvoj telesnokulturne dejavnosti v pomurskih občinah terja tudi sporedno izobraževanje in šolanje strokovnih kadrov. Čeprav smo na tem področju v zadnjem obdobju dosegli vidne rezultate, nam strokovnih kadrov za nemoteno delo še vedno primanjkuje. Pomembno vlogo pri šolanju strokovnih kadrov je opravil Regijski center za vzgojo kadrov pri Zvezi telesnokulturnih organizacij v Murski Soboti. Preko centra je bilo v lanskem letu usposobljenih okrog 50 strokovnih delavcev iz soboške občine. Poleg tega pa je bilo izšolanih izven občine okrog 30 strokovnih kadrov.

Letošnji program šolanja in izpopolnjevanja strokovnih kadrov pa je še obsejnejši. V soboški občini predvidevajo, da bodo izšolali preko regijskega centra 107 kandidatov in 18 izven občine, skupno torej 125 kandidatov. Razne izpopolnjevalne oblike pa bo predvidoma obiskovalo okrog 150 udeležencev. Največje zanimanje je za nogo-

met, kjer je predvideno, da bodo izšolali 30 nogometnih inštruktorjev za potrebe rekreacijskega tekmovanja. Nadalje naj bi izšolali po 15 atletskih in košarkarskih vodnikov za potrebe šolskih športnih društev, 12 organizatorjev športne rekreacije, 12 inštruktorjev namiznega tenisa, 10 vaditeljev plavanja, 6 trenerjev hokeja na travi, 4 vaditelje smučanja in 3 nogometne trenerje.

Po programu regijskega centra za vzgojo kadrov v Murski Soboti pa naj bi izven Pomurja izšolali 5 vaditeljev za društva Partizan Bakovci in Murska Sobotica, 3 trenerje namiznega tenisa, po 2 trenerja košarke in juda, 2 vaditelja kajaka, 2 ml. vodnika plavanja, po enega trenerja rokborbe in kolesarstva ter enega inštruktorja kolesarstva. Z realizacijo tako široko zastavljenega programa šolanja in izpopolnjevanja se bo število strokovnih kadrov v soboški občini znatno izboljšalo.

Feri Maučec

ODBOJKA — SLOV. LIGA

Radenci—Poljskava 1:3

V prvenstveni tekmi slovenske odbojarske lige — vzhodna skupina je vodeča Poljskava pričakovanju premagala ekipo Radenec. Domačini so dobro zaigrali le v tretjem nizu, kiso ga tudi dobili. Za ekipo Radenec pa so nastopili: Drvarič, Pubek, Čigut, Černjavič, Slak, Lukač. Tekmo sta vodila Ledenik in Obersnel iz Maribora.

KOŠARKA — II. SLOV. LIGA

Drava—Pomurje 85:94

V prvenstveni tekmi druge slovenske košarkarske lige za moške je ekipa Pomurja iz M. Sobote v Ptuj premagala domačo Dravo. Sobočani so bili ves čas tekme v vodstvu. Koše za Pomurje so dosegli: Rajbar 33, Titan 18, Horvat 16, Stihc 16 in Sedonja 11. Sodila sta Jarc (Domžale) in Lihteneker (Maribor). tg

STRELSTVO

OBČINSKA ZLATA PUŠČICA RUDIJU LEITNERJU

Na družinskih tekmovanjih v streljanju z zračno puško za zlato puščico je v SD Štefan Kovač Turnišče zmagal Jože Zver s 331 krogi pred Robijem Mlinaričem 329, Francem Korenom 327, Stankom Korošo 324 in Marijo Ščap 321 krogov. V SD INA Nafta je družinsko zlato puščico osvojil Rudi Leitner s 344 krogi, v SD Varstoj Evgen Ribarič z 278 krogi in SD Lendava Darko Slavinec s 339 krogi.

Na tekmovanju v streljanju z zračno puško za občinsko zlato puščico, ki ga je pripravila občinska strelska zveza Lendava pa je sodelovalo 10 strelcev. Prvo mesto in s tem občinsko zlato puščico je osvojil Rudi Leitner (INA) s 344 krogi pred Drakom Slavincem (Lendava) 337, Milanom Ribaričem (Lendava) 333, Robijem Mlinaričem (Turnišče) 328 in Francem Korenom (Turnišče) 319 krogov.

S. A.

ROKOMET

Novi republiški sodniki

Te dni bili so bili v Celju izpiti za republiške rokometne sodnike. Izpiztov so se udeležili tudi štirje kandidati iz Pomurja in sicer Alojz Vereš iz Bakovec, Jože Vörš iz Bakovec, Štefan Žibrik iz M. Sobote in Janez Pertoci iz M. Sobote. Vsi so uspešno opravili izpite in tako bodo lahko v novi sezni vodili srečanja republiških rokometnih lig.

ŠAH

Tokrat B. Kovač

Na rednem mesečnem hitropoteznem turnirju šahovskega društva Radenska iz Murske Sobotice je sodelovalo 16 šahistov. Prvo mesto je osvojil Boris Kovač z 13,5 točke, sledijo pa Danilo Hari 13, Alojz Kos 12,5, Bogdan Hari 11,5, Matija Gabor 9, Franc Kuhar 8,5 točke itd.

M. J.

NOGOMET

MTČ—Lendava 3:3

V prijateljski nogometni tekmi so nogometaši Lendave v Čakovcu igrali z domačim MTČ neodločeno. Gole za Lendavo sta dosegla Banotai 2 in Šebjan. V prvem polčasu so domačini vodili z 2:1.

OBC. ODBOJKARSKA LIGA MS

Vodi Panonija

V telovadnici osnovne šole v Beltincih je bilo odigrano drugo kolo prve občinske odbojarske lige Murska Sobotica. Rezultati: Pom. tisk Pomurje 2:0, Beltinci: Pom. tisk 2:0, Panonija: Pomurje 2:0, Panonija: Beltinci 2:0.

Panonija	4	3	1	6:3	6
Beltinci	3	2	1	4:2	4
Veterani	1	1	0	2:0	2
OVIZ	2	1	1	3:2	2
Pom. tisk	3	1	2	2:4	2
Pomurje	3	0	3	0:6	0

Kmet in zadruga morata biti eno

Pred nekaj več kot tremi leti smo v Pomurju izpeljali reorganizacijo zadrugištva v takšni obliki, kot ga imamo še danes. S ciljem, da bi zadrugo kar najbolj približali kmetu in da bi kmet aktivno sodeloval pri vseh pomembnih odločitvah, smo v okviru kmetijskih zadrug ustanovili temeljne zadrugne organizacije. Kako je nova organiziranost zaživela v praksi? Kakšne so težave in katere pomanjkljivosti bo treba v prihodnje še odpraviti? Na ta in še nekatera druga vprašanja bomo skušali odgovoriti v naslednjih zapisih.

Kmetijska zadruga Panonka Murska Sobota

Organizator in

pospeševalec

proizvodnje

V decembru 1977 so se kmetje, kooperanti Obrata za sodelovanje s kmeti v soboški občini na referendumu z večino glasov odločili za novo organiziranost svoje zadrugne organizacije. V okviru kmetijske zadruge so ustanovili 6 temeljnih zadrugnih organizacij, v katere je včlanjena večina kmetov soboške občine. Od skupnega števila 12.500 kmečkih gospodarstev v občini jih je 7.500 podpisalo dolgoročne pogodbe z zadrugo in so tudi njeni redni člani, takih, ki z zadrugo redno ali občasno sodelujejo, pa je skupaj okrog 9.000. Seveda pa ti številčni podatki ne dajejo prave slike, saj s svojo zadrugo organizacijo sodelujejo takorekoč vsi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. 12.500 kmečkih gospodarstev je namreč le statistični podatek in med temi je že precej takih, ki jim kmetijstvo ne predstavlja pomembnejšega vira dohodkov in ne ustvarjajo tržnih viškov.

Tudi v soboški občini jih je k reorganizaciji zadrugne organizacije vodila želja, da bi zadrugo in samoupravo v njej kar najbolj približali kmetom, čeprav ne bi mogli trditi, da tudi v dotedanji organiziranosti samoupravljanja kmetov ni bilo. Že dotlej je namreč odločanje kmetov potekalo preko 26 enot, ki so se v glavnem pokrivala s krajevnimi skupnostmi. V teh enotah so kooperanti razpravljali o pomembnejših vprašanjih, tudi o delitvi dohodka, vendar formalno o tem niso mogli neposredno odločati. To odločanje je potekalo preko centralnega organa upravljanja, v katerem pa so imeli kooperanti svoje delegate.

Po reorganizaciji ima vsaka temeljna zadrugna organizacija svoj delavski svet in druge samoupravne organe, svojega člana v delavskem svetu pa ima vsaka vas, ki jo pokriva TZO. Na nivoju temeljne zadrugne organizacije odločajo kmetje o vseh vprašanjih, delavski svet na nivoju delovne organizacije (sestavlja ga po pet delegatov iz vsake TZO in pet delegatov delavcev) pa ima le bolj usklajevalno vlogo. Tako je v samoupravljanje neposredno vključenih več kot 400 kmetov, ki pa seveda zastopajo mnenje in interese tistih, ki so jim mesto v samoupravnih organih zaupali. Čeprav ti podatki kažejo, da se je krog tistih, ki so vključeni v neposredno odločanje, ob novi organiziranosti bistveno razširil, pa se ob tem pojavljajo tudi določene težave. Nemalokrat je namreč težko zagotoviti kvaliteto kadrovske strukture samoupravnih organov na nivoju TZO, nova organiziranost pa tudi podražuje funkcioniranje zadrugne organizacije. Za vsako temeljno zadrugno organizacijo je treba voditi poseben žiro račun, s tem pa seveda naraščajo stroški plačilnega prometa. Če so prej stroški plačilnega prometa znašali letno okrog 10 starih milijonov, so leti zdaj sedemkrat večji, zato resno razmišljajo o tem, kako zmanjšati tovrstne izdatke. Pravijo pa, da so sami nemočni, zato predlagajo, da bi bilo potrebno ustrezno spremeniti zakonodajo na tem področju.

Ob reorganizaciji so se pojavljali pomisleki, da zlasti manjše temeljne zadrugne organizacije ne bodo sposobne samostojno funkcionirati, zato so v samoupravnem sporazumu predvideli tudi solidarnostno prelivanje sredstev, vendar se je že kmalu pokazalo, da to ni potrebno. Danes že najmanjša temeljna zadrugna organizacija ustvarja več kot 40 milijonov dinarjev celotnega prihodka, sredstva pa združujejo le za naložbe.

Seveda pa tako razvejana samoupravna organiziranost (poleg 7 TZO deluje v Panonki še TOZD Lastna proizvodnja) zahteva tudi več dela in kadrov. Skupaj s hranilno-kreditno službo, ki je prav tako v okviru Panonke, šteje kmetijska zadruga 150 zaposlenih, več kot polovica pa jih je v temeljnih zadrugnih organizacijah. Velja pa ob tem poudariti, da so TZO za zdaj brez administracije, saj zaposlujejo le vodjo in pospeševalno službo, vse ostale službe pa so centralne.

V Panonki se dobro zavedajo, da zadruga ne sme ostati le posrednik med kmetom in trgovino oz. industrijo, pač pa mora biti v prvi vrsti organizator in pospeševalec proizvodnje. Pri tem igra pomembno vlogo hranilno-kreditna služba, ki je sicer centralna, vendar izkazuje sredstva za vsako TZO ločeno, o porabi sredstev pa odločajo na nivoju temeljne zadrugne organizacije. Poleg

kreditiranja nabave kmetijske mehanizacije in gradnje kmetijskih objektov so v okviru hranilno-kreditne službe uvedli tudi namensko varčevanje za stanovanjsko izgradnjo, kjer je že angažiranih čez 20 milijonov dinarjev sredstev, ki jih lahko koristijo tako kmetje, ki so se vključili v to varčevanje, kot tudi zaposleni v kmetijski zadrugi.

Ceprav je na območju soboške občine bilo ustanovljenih čez 100 proizvodnih (strojnih) skupnosti, je trenutno takih, ki dokaj dobro delajo, 47, v programu pa imajo ustanovitev še nekaterih skupnosti. Tako še ni dokončno formirana proizvodna skupnost za sladkorno peso, še letos pa bodo ustanovili proizvodne skupnosti za pridelovanje koruze in to na nivoju posameznih vasi. V zadnjem času je zadruga odkupila tudi nekaj zemljišč, na katerih ureja nasade sadnega drevja, v te skupnosti pa skuša pritegniti tudi kmete, ki bi za to združili zemljo. V te skupnosti pa skuša pritegniti tudi kmete, ki bi za to združili zemljo. Prvi uspehi na tem področju se že kažejo, že v naslednji fazi pa bodo odkupili nadaljnjih 400 hektarjev zemlje. Na Goriškem bodo te površine namenjali sadjarstvu, v ravninskih predelih pa bodo organizirali lastno proizvodnjo sladkorne pese. Če bo interes, bo zadruga to zemljo dajala tudi v najem, prednost pri oddajanju pa bodo dali proizvodnim skupnostim.

Načrti, ki so jih v KZ Panonka zadali v novem srednjeročnem obdobju, niso mali, uresničili pa jih bodo lahko le s sodelovanjem vseh, predvsem pa kmetov. In ko bodo kmetje uvideli, da je ta zadruga zares njihova, ko bodo imeli popolno zaupanje vanjo, potem tudi uspehi ne bodo izostali.

Ludvik Kovač

Kmetijska zadruga Lendava

Zadruga in kmet,

to nista dva pojma

V Kmetijski zadrugi Lendava ocenjujejo, da je reorganizacija v decembru 1977. leta, ko se je zadruga izločila iz prvotne organiziranosti, prinesla vrsto prednosti, predvsem pa je od tlej zadrugna organizacija veliko bližja kmetu. Tedanjo TOZD Kmetijska kooperacija, ki je delovala v okviru delovne organizacije KIK Pomurka, so namreč razdelili na 5 temeljnih zadrugnih organizacij, in sicer: TZO Lendava, Hotiza, Črenšovci, Turnišče in Dobrovnik. Po reorganizaciji zadruge je od zadruge odpadla delovna enota Mesna industrija, ki se je pozneje oblikovala v temeljno organizacijo in posluje v okviru delovne organizacije ABC Pomurka Mesna industrija, kmetijska zadruga pa je opustila tudi lastno proizvodnjo in je njena delovna enota prešla h Kmetijskemu gospodarstvu Rakičan, ki je združilo nekatere ostale svoje obrate na območju lendavske občine in je tako nastala Temeljna organizacija Poljedelstvo in govedoreja Lendava. Pač pa je Kmetijska zadruga oziroma njena TZO v Lendavi obdržala mlinsko dejavnost: predelava ajde in prosa v kašo. S tem v Lendavi nadaljujejo del tradicije, ki jo je prej negoval Elektromlin.

Večkrat slišimo kritiko, češ, da kmetje ne čutijo dovolj, da so temeljne zadrugne organizacije njihove organizacije. V pogovoru z nekaterimi kmetovalci na posameznih območjih zadruge, na primer v Turnišču, Hotizi, Lendavi... sem se prepričal, da tak občutek ne velja tamkajšnjim temeljnim zadrugnim organizacijam. Še več: imel sem občutek, da TZO še preveč držijo skupaj s kmetij, kajti v preteklosti smo bili žal priča, ko je zadruga nekako dovoljevala, da so se na tamkajšnjem območju pojavljali kupci živine s Hrvaškega, ki so plačevali po višji ceni kot pa domača mesna industrija. Sedaj, ko so se možnosti za „izvoz čez republiško mejo“ nekoliko zmanjšale, pa si vodstvo zadruge v Lendavi zelo prizadeva, da bi za živino s tega območja iztržilo tako ceno pri Pomurki. Sliši se, da je s tem v zadnjem tednu precej uspehov. Zadruga se je torej zavzela za svojega kmeta, za njegov ekonomski interes, ki pa ni v tem, da bi se povečal na račun tujega dela, ampak zahteva pošteno plačilo za lastno delo in vložena sredstva. Upajmo, da bo poleg več lendavskih bikov romalo v soboško klavnico.

Lendavska občina teritorialno ni velika in sedanja organizacija temeljnih zadrugnih organizacij je kar primerna. Ustrezna je tudi samoupravna organiziranost, saj so v vseh temeljnih zadrugnih organizacijah ustanovili zadrugne svete, ki imajo po 15 članov (po 13 kmetov in 2 delavca TZO). Na sedežih TZO imajo tudi 5-članske upravne odbore (4 kmetje in 1 delavec TZO). Zadrugni sveti temeljnih zadrugnih organizacij sprejemajo poslovno politiko, zaključne in periodične obračune, sklepajo o nakupu osnovnih sredstev, usmerjajo kreditno politiko... Na ravni Kmetijske zadruge Lendava pa deluje še samoupravni organ, ki so ga poimenovali v centralni zadrugi svet, ki med drugim sprejema ugotovitvene sklepe zadrugnih svetov v temeljnih zadrugnih organizacijah in je torej neke vrste izvršilni organ. V centralni zadrugi svet pošiljajo zadrugne organizacije po 2 delegata iz vrst kmetov. V Lendavi ugotavljajo, to pa potrjuje tudi dejanska praksa po posameznih temeljnih zadrugnih organizacijah, da se individualni kmetijski proizvajalci, torej kmetje, vse bolj uveljavljajo kot dobri samoupravljalci v zadrugnih svetih temeljnih zadrugnih organizacij, kajti udeležba na sejah je več kot 80-odstotna, razprave in iskanje čim boljših rešitev pa so tudi dokaj pestre.

V skladu z novim zakonom o hranilno-kreditni službi so letos ustanovili pri Kmetijski zadrugi Lendave še

hranilno-kreditno službo kot samostojno bančno organizacijo za zbiranje sredstev in dajanje posojil. Samoupravljanje zadrugnikov prihaja do polnega izraza tudi v tej instituciji, saj v njej deluje zbor delegatov (iz vsake TZO po trije), poleg tega pa so na posameznih TZO ustanovili kreditne odbore, ki štejejo po 5 članov in med drugim odločajo o upravičenosti prošnji za odobritev posojil.

Da zaključimo: vtis, da so kmetje z območja lendavske občine s sedanjo organizacijo zadrugištva zadovoljni, ostaja še naprej. Pa tudi drugače — v mislih imamo poslovno politiko — se zdi, da so se kmetje in zadruga še nekako „ujeli“. Sicer pa: zadruga so kmetje in obratno: kmetje so zadruga in so za to, kar je dobrega, zaslužni vsi, in narobe: za to, kar je morda v zadrugi še slabega, ni krivo vodstvo, ampak vsi člani temeljnih zadrugnih organizacij. Povemo naj še, da se bodo nekatere temeljne zadrugne organizacije v kratkem nekoliko okrepile, saj se jim bodo pridružili kmetje, ki so bili prej člani zadruge Prekmurec. Ta je, kot smo že pisali, naposled šla v likvidacijo, čeprav je imela poleg nekaterih negativnih učinkov tudi nekaj pozitivnih. Žal je bilo teh premalo.

Štefan Sobočan

Kmetijska zadruga

Ljutomer—Križevci

Dobro sodelovanje

s svojo organizacijo

Do leta 1975 sta Kmetijska zadruga Mursko polje iz Križevca in KZ Kmetovalec iz Ljutomeru delovali vsaka zase. Tistega leta pa sta se združili v enotno kmetijsko zadrugo z imenom Ljutomer-Križevci. V sklopu te zadruge delujejo tri temeljne organizacije, in sicer: TOZD Mursko polje, TZO Klas in TZO /Kmetovalec. Prvi dve imata sedež v Križevcih, Kmetovalec pa ima sedež v Ljutomeru. Leta 1977 se je KZ Ljutomer-Križevci vključila v SOZD ABC Pomurka.

Vsaka od treh temeljnih organizacij v KZ Ljutomer — Križevci ima svojo lastno dejavnost, ki je zelo razvejana. TOZD Mursko polje se izključno ukvarja z lastno proizvodnjo, lastnimi zemljišči in ima farmo kokoši nesnic za razplod endodnevni piščancev za kooperacijo in farmo rejo brojlerjev predvsem v Agromerurju iz Murske Sobotice. Poleg teh dejavnosti pa se ta TOZD ukvarja tudi s pridelovanjem pšenice in koruze. Koruzo porabijo za predelavo v hrano, ki jo sami porabijo (reja kokoši in goveda), pšenico pa pogodbeno dobavljajo Mlinopeku. Ta toz prideluje tudi sladkorno peso, in sicer na približno 150 ali 180 hektarih. Ukvarjajo se tudi z melioracijami. V ta namen so ustanovili posebno operativno skupino, ki izvaja tehnični del melioracij.

Obe temeljni zadrugi organizaciji pa imata podoben program dela — kooperacijo. Primarna proizvodnja v obeh TZO je živinoreja (govdoreja in prašičereja), namen v tej proizvodnji pa je, da širijo vse več organizirane reje živine. V ta namen Klas in Kmetovalec nudita kmetom kredita sredstva za gradnjo živinskih in prašičjih farm. Zadrugi organizaciji združujeta vsaki po 1000 kmetov kooperantov. Seveda so tu združeni tudi kmetje, ki se ukvarjajo s poljedelstvom. V letih, ko se uvaja v redni kolobar tudi sladkorna pesa, se v teh dveh TZO srečujejo s težavami. Plansko bi jo morali pridelovati na 250 hektarjih vendar pa kmetje kooperanti niso navdušeni (vsaj zaenkrat še ne) nad to novostjo. Lansko leto so tako pridobivali peso na 34 hektarjih njivskih površin, letos pa približno na 100 hektarjih. Določen napredek je, vendar pa še daleč od načrta.

V okviru vseh treh temeljnih organizacij pa delujejo nekatere skupne službe. Skupno imajo delovno skupnost skupnih služb. Le-ta je v Križevcih. V KZ Ljutomer — Križevci pa posvečajo pozornost tudi pospeševalni službi. Vsaka ima lastno pospeševalno službo, ki pomaga in svetuje kmetom.

Po zakonu o združevanju kmetov imajo v KZ samoupravljanje organizirano tako, da zadosti vsem zahtevam zakona. Kmetje — kooperanti imajo dve tretjini vseh mest v vsakem od organov upravljanja zadruge, pa tudi drugače samoupravljanje deluje, in to zelo dobro. Organizirane imajo tudi zadrugne enote, ki so ustanovljene po nekakšnem teritorialnem kriteriju. Kmetje kooperanti ustanavljajo tudi skupnosti. Tako imajo ustanovljene skupnosti za mlekarstvo, strojne skupnosti, v načrtu pa imajo ustanovitev še nekaterih podobnih skupnosti — za govedorejo, sladkorno peso, meliorizacije... Te skupnosti igrajo veliko vlogo pri upravljanju in samoupravljanju. Tu rešujejo probleme z področja cen, prodaje kvalitetnejših proizvodov...

Kljub dobri organiziranosti KZ Ljutomer — Križevci, pa se na določenih področjih srečujejo z nekaterimi težavami, ki so prisotne zaradi neenotnosti jugoslovanskega trga. Tako na primer kmetje kooperanti raje prodajajo živino v sosednjo SR Hrvaško, kajti tam so odkupne cene živine mnogo višje, kot pri nas v Sloveniji. Seveda bo po poenotenju cen to rešeno. Dosti težav je tudi z uvajanjem sladkorne pese v kolobar. Z podobnimi težavami so se sicer že srečevali pri uvajanju nekaterih novih sort pšenice, podobno je sedaj s sladkorno peso. Tudi pri melioracijah se srečujejo z nekaterimi težavami (reševanje problemov okrog zemlje itd.).

Sicer pa je KZ Ljutomer — Križevci dokazala, da dobro dela. Verjetno se bomo letos še srečali z njimi, predvsem sedaj, ko jih čaka veliko delo — spomladanska setev pšenice.

Dušan Loparnik

PLUG NA VSAKO NJIVO!

Lansko jesen smo v Jugoslaviji zasejali pšenico namesto na načrtovanih 1.700.000 hektarjih, le na površini 1.381.000 hektarjev. To je, nekaj več kot 81 odstotkov. Tudi v Sloveniji nismo izpolnili plana setve, ki je namenjal pšenici 53.000 hektarjev površin, zasejali pa smo jo na 42.350 hektarjih, kar je le 70-odstotna izpolnitev.

Podobno stanje je v posameznih občinah. V murskosoboški je celo slabše.

Po zbranih podatkih je bilo predvideno, da bodo pšenico lansko jesen posejali na površini 8.300 hektarjev, vendar so pozneje ugotovili, da je bila setev opravljena na njivah, ki skupaj merijo 5.900 hektarjev, torej 71-odstotkov. Vzrokov za slabo setev v jeseni je več. Glavni je vrtime, ki pač ni bilo ugodno, in tako se je zorenje jesenskih poljščin zavleklo, s tem pa tudi spravilo. Pozno pobiranje pridelkov je onemogočalo pravočasno pripravo zemlje za setev žitaric in potemtakem ne presenečajo podatki, ki smo jih navedli. Pšenica in druge žitarice, oziroma iz njih narejeni izdelki, so naše osnovno živilo (kruh vendar!), zato moramo biti nekoliko vznemirjeni, ko analiziramo setevne načrte in njihovo (ne)uresničitev. Tolažiti se s tem, da so pač bili vmes objektivni razlogi, ki da so onemogočali setev v večjem obsegu, ne prinaša nobene koristi, kajti samokritično je treba priznati (tudi na zasebnih kmetijah!), da je za neuspelo setev v lanskem jeseni tudi nekaj tako imenovanih subjektivnih vzrokov. Pa ne kako kljubovanje, bognečaj, ampak (navrgli bomo le nekaj primerov) slaba organiziranost pridelovalcev žitaric, premalo izkoriščeni delovni stroji, čakanje na lepše vreme in druge „tolažbe“.

Smo tik pred spomladansko setvijo. Res je sicer, da je moč izpadli obseg žitnih polj nekoliko razširiti s sejanjem tako imenovanih jarih žit, vendar česa velikega s tem ne bomo dosegli, saj vemo, da te hitro rastoče žitarice ne dajajo obilnega pridelka.

Pač pa se je treba zdaj dobro organizirati, da bo povsem uspela setev koruze, sladkorne pese, krompirja... Za ilustracijo navajamo nekatere podatke za murskosoboško občino. Na območju te družbenopolitične skupnosti, kjer je 20-odstotni izpad v jesenski setvi, zdaj še posebej napenjajo vse sile, da bi povsem uspela spomladanska setev. Lani so ji namenjali 16.842 hektarjev, letos pa 19.313 hektarjev površin.

Največje breme in odgovornost slonita na zasebnih pridelovalcih, kajti le-ti bodo spomladaj zaorali na površini 17.273 hektarjev, medtem ko družbeni sektor namenja tokrat setvi 2.040 hektarjev. Oba sektorja bosta predvidoma v naslednjih

tednih posejala največ krouze za zrnje (10.260 hektarjev), slede krmne rastline (2.600 hektarjev), koruza za siliranje (2.203 hektarje), krompir (2.100 hektarjev), sladkorna pesa (1.300 hektarjev), oves (450 hektarjev) in razne vrtnine (400 hektarjev). Ob tem je treba še posebej izpostaviti prizadevanja za čimboljše izpolnitev plana setve sladkorne pese.

Po razdelilniku se površina 1.300 hektarjev, ki pripada območju murskosoboške občine, razbije na Kmetijsko gospodarstvo Rakičan (800 hektarjev) in kmetijsko zadrugo Panonka Murska Sobota oziroma posamezne temeljne zadržne organizacije. Za primer lahko navedemo Kmetijsko gospodarstvo Rakičan, ki do pridelovanja sladkorne pese zavzema vse bolj pozitiven odnos in bodo letos, kot vse kaže, svoje obveznosti izpolnili 80-odstotno. To je jamstvo, da ni več daleč čas, ko bo ta kmetijska delovna organizacija povsem uresničevala naloge s področja pridelovanja sladkorne pese. Po drugi strani pa se pojavljajo težave na ob-

našem časniku smo o tem že pisali, tudi po radiu ste že slišali, da bo moč na jesen dobiti za kilogram sladkorne pese 2 dinarja, poleg tega pa je pridelovalec deležen še raznih ugodnosti. Ko apeliramo za razmah pridelovanja sladkorne pese, tega ne počnemo zgolj z namenom, da bi bili na ta način „na liniji“, ampak spodbujamo k donosni proizvodnji. Sladkorna pesa pa to že je. Pa še na nekaj ne smemo pozabiti: izpolnjevanje planov setve sladkorne pese je vezano tudi na razne regrese in stimulacije pri zemljiških posegih, kot so agro in hidromelioracije, komasacije, arondacije... Vsak dinar, ki ga z dobro organizirano proizvodnjo, med drugim tudi z izpolnjevanjem dogovorjenih obveznosti, dobimo v pokrajino ob Muri, je dobrodošel. In če ga znamo (in to znamo!) dobro „oploditi“, lahko mirne duše ugotovimo, da si kmetijci v severovzhodni Sloveniji prizadevamo za proizvodnjo čimvečjih količin hrane.

To pa je tudi naša osnovna naloga.

Za konec tega razmišljanja pa še tole: Ko boste v naslednjih dneh šli s plugom na polje, se ozrite tudi po sosedovi njivi.

Če boste ugotovili, da je ne namerava obdelati (vmes je lahko starost, odsotnost z doma itd.),

V Braziliji preučujejo, kako bi pridelali hrano na zemljiščih, ki so že od nekdaj nerodovitna.



IMAMO SREČO, DA ŽIVIMO NA DOBRI ZEMLJI, KJER LAHKO NEKATERI OKOLI NAS PUŠČAJO TOLIKO ZEMLJE NEOBDELANE

močju nekaterih temeljnih združnih organizacij. S sklepanjem pogodb menda niso preveč zadovoljni zlasti na območju TZO Murska Sobota in Beltinci. To pa po svoje čudi, kajti pridelovanje sladkorne pese dandanašnji ni več politična parola, ampak gospodarsko upravičena naložba v zemljo. V

ne bodite ravnodušni. Če kdaj, potem letos, to pomlad, morajo biti zorane in posejane vse njive, torej tudi sosedova. Če je on ne more obdelovati, vam jo bo proti majhni odškodnini radi volje prepustil v obdelovanje.

Š. SOBOČAN

LENDAVA

Lani več prehodov čez mejo

Število potnikov na mejnem prehodu v Dolgi vasi se iz leta v leto veča, tako jih je potovalo v lanskem letu že 490 tisoč v obe smeri, v letu 1979 pa okoli 460 tisoč. Povečan je tudi promet z motornimi vozili, saj je v lanskem letu prešlo državno mejo 118 tisoč motornih vo-

zil, kar je za dobrih 15 tisoč več kot v letu 1979. Tak promet pa seveda povzroča v Lendavi veliko gnečo, ker je premalo parkirnih prostorov. Čedalje večji promet na mejnem prehodu pa bi bilo potrebno izkoristiti tudi za prodajo spominkov in pijač, zlasti v mesecih, ki prihajajo in

ki bodo označevali letošnjo turistično sezono. Trgovine s spominki ne bi veljale veliko, korist pa bi bila dokajšnja. Vprašanje je seveda, zakaj ne izkoristimo te možnosti. Ali res vidimo samo gozd, dreves pa ne. Čas je, da torej tudi o tem razmišljamo.

Jani D.

KS GORNJA RADGONA

Komunalne zagate

O METLI, SMETEH IN ŠE O ČEM...

Če bi sešteli vse izrečene kritične besede na račun urejanja nekaterih komunalnih vprašanj v občini in predvsem krajevni skupnosti Gornja Radgona v zadnjih dveh letih, potem bi še kako razumeli vzroke za nedavni skupni sestanek predstavnikov samoupravnih komunalne interesne skupnosti, Komunalnega podjetja, KS Gornja Radgona in ter predstavnikov občine in družbenopolitičnih organizacij.

Toda, čeprav so se problemi nakopičili, je prav srečanje vseh prizadetih ponovno dokazalo, da je moč še tako grobe napake vendarle zgladiti. Trditve krajanov KS Gornja Radgona o nekaterih komunalnih neurejenostih zagotovo niso neosnovane, toda tudi tamkajšnja SKIS se srečuje s svojimi težavami, ki jih je potrebno upoštevati. Neza- dovoljstva bo manj, s skupnimi močmi in predvsem treznimi razgovori (ta je bil tak-

šen) pa bodo tudi nepravilnosti hitreje odpravljene.

Katera so torej bistvena nasprotja med SKIS in KS Gornja Radgona? Predvsem bo potrebno v prihodnjih programih najprej upoštevati že začete investicije v prejšnjih letih (in srednjeročnem obdobju) in se šele nato lotiti drugih. Prav tako naj bi pri oblikovanju teh programov tesneje sodelovala tudi KS, ne pa, da kasneje zgolj potrjuje pripravljene osnutke. V KS Gornja Radgona tudi vztraja, da naj SKIS dokončno pripravi razdelilnik sredstev s prikazom virov za vse KS, ne pa da kar naprej spreminja svoje predloge. Dogovorili so se tudi o nadaljnjem urejanju mednarodnega mejnega prehoda, ki vsekakor ne more in ne sme obvezovati le domače SKIS, pač pa tudi republiško cestno-komunalno skupnost, spedicijo in carinsko upravo. Tudi pot za pešce v

industrijski predel na Meleh naj bi uredili s pomočjo cestne skupnosti in organizacij združenega dela, sredstva pa so raje uporabili za ureditev pločnikov v mestu Gornja Radgona. Omeniti pa je potrebno tudi dokončno ureditev vprašanja krajevne ceste v naselju Mele, o čemer so se prav tako sporazumeli na tem sestanku.

V skrbi za lepše okolje in čistočo mesta, pa delavci Komunalnega podjetja v Gornji Radgoni sami ne bodo uspeli, če se v akcijo ne bodo vključile tudi delovne organizacije, hišni sveti in nenazadnje posamezniki. Samo s skupnimi naporii pripravljenostjo vseh bo omejeno mesto zares lepo urejeno.

Tiste znane metle in pometanja pred svojim pragom torej ni potrebno posebej izpostavljati!

Janez Kurbus

LENDAVA

HRANE NE PRIDELUJEMO

V PISARNAH

Kmetijska zadruga Lendava ne prevzema nobene odgovornosti za napake ali neuspešno dogovarjanje za to pristojnih organov, grožnje o ustavitvi dobav umetnih gnojil pa ima za usmeritev, ki je v nasprotju s težnjo po povečanju pridelovanja hrane. Takšne besede je bilo slišati na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava, ko so razpravljali o odkupu in prodaji goveje živine v lanskem letu in prvih dveh mesecih letošnjega leta. Kmetovalci zaradi visokih cen v sosednji republiki svojo živino prodajajo mimo kmetijske zadruge in nočejo sklepati pogodb z njo, zadruga pa tako seveda ne more uresničiti dogovora z Mesno industrijo. Zadeva se je še bolj zaostrila v času priprav na spomladansko setev, saj je umetnih gnojil občutno premalo. Kmetijska zadruga je seveda prisiljena dajti gnojila le tistim kooperantom, s katerimi sodeluje, to pa seveda nikakor ne vodi k večji pridelavi hrane.

Na seji izvršnega sveta je bilo poudarjeno, da kmetije ne zahtevajo višjih cen pač pa le realne in stimulativne glede na cene telet in krmil, toda nikakor ne sprejemajo različnih ocenjevanj enake vrednosti, teh pa je čedalje več. Kmetijska zadruga kot organizacija združenih

kmetov ne more spodbujati razvoja in organizirati živinorejske proizvodnje, če bodo ostale tržne razmere neurejene. Z vsem tem, kar se v kmetijstvu trenutno dogaja, si nikakor ne delamo dobre podlage za bodoči in hitrejši razvoj, zato so po-

trebni hitri in učinkoviti ukrepi. Izvršni svet je nanje opozoril, predvsem pa na ureditev cen, sicer bo živina, spitana v hlevih lendavske občine, še vedno romala v sosednjo republiko.

Jani D.

LENDAVA

Poostriti požarno varnost

V zadnjem času se rdeči petelin kaj rad vseda na strehe delovnih organizacij v Sloveniji, škode so seveda ogromne, in to prav v času, ko so vsi naši naporii usmerjeni v stabilizacijo, ko moramo varčevati. Ne bi bilo torej odveč, če bi pristojni inšpekcijski organi preverili požarno varnost vsaj v večjih delovnih organizacijah ter požarnovarnostne predpise in ukrepe. V poročilih sicer ugotavljamo, da smo na področju požarne varnosti uspešni in dobro pripravljeni. Lendavska industrija se je v zadnjih letih zbrala v tako imenovani industrijski coni, proizvodnja pa zahteva poostreno budnost, zlasti v tovarnah petrokemičnega kompleksa.

Preveriti bi veljalo tudi delo nočnih čuvajev, njihovo dejansko budnost, saj nas zadnje izkušnje učijo, da požare prej opazijo zunaj delovne organizacije, kot ljudje, ki so za to poklicani. O tej problematiki bodo spregovorili tudi na posvetovanju izvršnega sveta in direktorjev delovnih organizacij, sicer pa bi morali v sleherni delovni organizaciji temu, posvetiti posebno pozornost, pa ne samo zaradi bližnje akcije Nič nas ne sme presenetiti.

Jani D.

ARCOPOMURKA

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD
ZA POMURJE, p. o.

MURSKA SOBOTA

Komisija za delovno razmerje
pri
ABC POMURKA
Živinorejsko veterinarski zavod
MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

STROKOVNEGA SODELAVCA ZA HIGIENSKO
PRIDOBIVANJE MLEKA

Pogoj: kmetijski inženir — živinorejska smer, 2 leti delovnih izkušenj

Poskusna doba traja 3 mesece.
Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri.

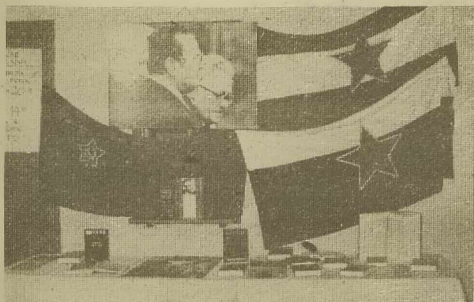
LENDAVA

Priročnik v madžarsčini

Veterinarska inšpekcija lendavske občine je pred nedavnim predlagala, da bi pripravili prevod priročnika za živinorejce v madžarskem jeziku. Ta priročnik rabijo živinorejci, ker pa je v lendavski občini 22 naselij, kjer prebivajo občani madžarske narodnosti, ki se med drugim ukvarjajo tudi z živinorejo, bi bilo prav, da jim omogočimo uporabo priročnika v materinem jeziku. Tiskali najbiga v 1500 izvodih, tako da bi ga dobili tudi občani madžarske narodnosti v soboški občini. Pobuda veterinarske inšpekcije je gotovo koristna in bi jo bilo potrebno uresničiti.

Jani D.

dopisniki so zabeležili



Razstavo „Edvard Kardelj” so v Murski Soboti pripravili člani kluba mladih. S fotografijami in knjižnimi deli so prikazali življenje in dela Edvarda Kardaolja — Titovega najbližjega sodelavca.

Zoltan

ŽIŽKI

Letna konferenca gasilskega društva

Pred kratkim so imeli člani gasilskega društva Žižki letno konferenco in ugotovili, da so večino sklepov realizirali ter da v letu 1980 ni bilo v vasi nobenega požara. Med važnejšimi nalogami za leto pa so: ureditev vodnjakov za gašenje, nakup gasilskih uniform, gasilske vaje, tombola in gradnja vaško-gasilskega doma. Znano je namreč, da so prejšnji dom odstopili tovarni Toko.

Sklenili so tudi, da je potrebno sodelovanje z mladimi še izboljšati, razmišljajo pa tudi o ženski desetini.

Jožica Tibaut

Orjak nad pomurskimi polji



V bližini Črnskih meja sem na filmski trak ujel tega ponosnega velikana ob magistralni cesti Murska Sobotna—Radenci. Častljivo starost mu pripisujejo med 80 in 100 leti.

Sedaj, ko pomurska polja „počivajo”, se ta orjak vzpenja nad polji ter se spogleduje s časom in vsem tistim, kar je čas prinesel.

Zagotovo lahko povemo, da je trdna njegova rast. In če bi znal govoriti, bi lahko povedal, kolikokrat je v njegovi senci poleti počival truden popotnik, skratka z eno besedo povedano, kako je trpel prekmurski človek. Govoril bi o tistem tragičnem marcu 1945, ko so okupatorji po cesti mimo njega peljali talce iz soboških zaporov, ki so jih ustrelili v bližini. Pokazal bi padle bombe ob srditih bojih aprila leta 1945 na reki Muri. Spominjal bi se tudi oblakov prahu, ki so se vrtnčili po njem vse do leta 1965, ko so makadam pokrili prvi metri asfalta.

J. Žerdin

ČRENŠOVCI

POGUMNO NAPREJ

Krajevni svet ZSMS Črenšovci je pod novim vodstvom spet začel z delom. Tako je med drugim organiziral plesni tečaj, katerega obiskuje okrog 60 mladih, vključil se je v praznovanje mednarodnega dneva žena in sprejel program dela do meseca junija. V njem so najvažnejše naloge: sodelovanje z ostalimi DPO, idejno politično usposabljanje mladih, izdaja glasila Mlado klasje, evidentiranje brigadirjev in vključevanje v praznovanje meseca mladosti. V krajevnem svetu je šest osnovnih organizacij. To so: OO ZSMS Žižki, Črenšovci, Trnje, Odranci, osnovna šola Črenšovci in OO ZSMS Toko Žižki.

Jožica Tibaut

MURSKA SOBOTA

Vzgojni ukrepi za mladoletnike

Na posvetovanju predstavnikov občinskih skupnosti socialnega skrbstva pomurskih občin in predstavnikov Temeljnega sodišča Murska Sobotna in Višjega sodišča iz Maribora so razpravljali o mladoletnih prestopnikih. Ugotovili so, da so v glavnem vsi izrečeni ukrepi zoper mladoletne storilce kaznivih dejanj dobro izvršeni. V ta namen delujeta posebna disciplinska centra pri občinski skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona in pri Vzgojno izobraževalnem zavodu Veržej. Kot kaže, pa imajo probleme, ko morajo koga poslati v disciplinski center, kjer naj bi mladoletniki ostali nekaj dni. V začetku je kazalo, da bodo te ukrepe ureničevali in izvajali v Vzgojno izobraževalnem zavodu v Veržeju, sedaj pa menijo, da tega ne zmorejo.

Mladoletno prestopništvo v Pomurju sicer ne zaskrblja, vendar mu bomo morali posvečati več pozornosti.

F. Klemenčič



Sonce v teh zadnjih zimskih dneh greje vedno bolj in zvaljba na dvorišča tudi kmete. „Zimskega počivanja” je konec, zato je aktivnost kmetov v teh dneh usmerjena predvsem k pripravi drv.

S. Zver

PEČAROVCI

Prijateljske vezi

Mladi Pečarovčani, ki že precej časa nastopajo v javni radijski oddaji Spoznavajmo svet in domovino, so po zadnjem gostovanju v Kotljah navezali stike s tamkajšnjimi člani ZSMS. Minilo je le malo časa in že je prišlo 17 mladih iz Kotelj med Pečarovčane, ki so znani po svoji gostoljubnosti. Tudi tokrat so se zelo izkazali. Svoje goste so pričakali na soboški avtobusni postaji in jih povabili na ogled galerije in srednješolskega centra. Po prihodu v Pečarovec pa je čas tekel zelo hitro. Mladi iz Pečarovca in njihovi vrstniki iz Kotelj so položili venec na spominsko ploščo, potem pa so si s posebnim zanimanjem ogledali dela lončarja Franca Zelka, ki je po ličnih izdelkih domače obrti znan tudi izven Pomurja. Sledila je tribuna mladih, ekipi sta se namerili v šahu, zvečer pa so se zavrteli na plesišču.

J. Konkolič

BELTINCI

Uspešna nastopa

Na proslavi ob dnevu žena je mešani pevski zbor društva upokojencev Beltinci doživel svoj krst. V šolski jedilnici se je zbralo nad 400 ljudi, upokojenci pa so zapeli štiri pesmi. Poslušalci so bili zelo zadovoljni. Uspešen je bil tudi njihov nastop v Izakovcih, kamor so jih povabili na proslavo ob dnevu žena. Po uspešnih nastopih pa se beltinski upokojenci že pripravljajo na svoj nastop v Prevaljah, kjer bo 9. maja srečanje pevskih zborov upokojencev severovzhodne Slovenije.

A. H.

LJUTOMER

Tekmovanje upokojencev

Pred kratkim so se v Ljutomeru zbrali predstavniki društev upokojencev Pomurja in se dogovorili o športnih tekmovanjih v letošnjem letu.

Program je pester. Upokojenci bodo tekmovali v ribolovu, strelstvu, keglanju, šahiranju in v kartanju. Najprej bodo področna tekmovanja, zmagovalne ekipe pa se bodo v posameznih športnih panogah pomerile na republiškem tekmovanju.

Ribiško tekmovanje bo v Ljutomeru, strelsko v Murski Soboti, kegljanje v Beltincih in šah v Ljutomeru. Da bi organizacija področnih tekmovanj tekla nemoteno, so v ta namen imenovali šestčlenski koordinacijski odbor.

A. H.

Pred poletjem

Dokaz, da v delovni skupnosti za opravljanje del skupnega pomena Pomurskega zdravstvenega centra v Murski Soboti skrbijo tudi za oddih svojih delavcev je tudi to, da so vložili denar za počitniška ležišča v Biogradu in obnovitev počitniškega doma Jelka na Pohorju. Nameravajo pa kupiti tudi prikolice.

Otok

PRED SKUPŠČINO SKIS V GORNJI RADGONI

Za pomiritev — varianti

V eni od zadnjih številok našega lista smo se razpisali o „cvetočih” pomurskih cestah, ki žro denar in živce, in zgolj nakazali, da s sredstvi za posodobitev in obnavljanje ne bo lahko. V gornjeradgonski SKIS (samoupravni komunalni interesni skupnosti) so se letos znašli v še posebej kočljivem položaju. Finančnem namreč, s čimer bodo na bližnji skupščini — 30. tega meseca — tudi seznanili delegate zborov izvajalcev in uporabnikov.

Razloge za žgoče probleme v gornjeradgonski komunalni skupnosti takole opredeljujejo: na prvem mestu gre za neopravljane obveznosti iz minulih let v višini 8,14 milijonov dinarjev, takoj za tem pa bistveno manjši dotok sredstev kot so načrtovali.

Tako ugotavljajo, da zbrana sredstva v prvih dveh letošnjih mesecih kar za okrog 25 odstotkov zaostajajo za realiziranimi sredstvi v lanskem letu, zlasti na področju prodaje goriv in cestnih taks. Zmanjšala se je namreč prodaja goriv in registracija motornih vozil. Tudi vsi ostali dohodki SKIS so se — kot zatrjujejo — znatno zmanjšali.

Spričo vsega tega bodo delegatom na omenjeni skupščini SKIS ponudili osnutek oziroma predlog letošnjega programa v dveh variantah. Prva bo zajemala le osnovno dejavnost, torej vzdrževanje občinskih in krajevnih cest in javne snage v Gornji Radgoni in Radencih, druga pa bo menda taka, da si jo želijo vsi občani. Vendar pa bo slednja v celoti odvisna od tega, v ko-

likšni meri bo moč zagotoviti sredstva brez kakršnekoli udeležbe komunalne skupnosti, kajti ta večjih investicijskih del ne bo zmogla. Druga varianta bo torej zasnovana predvsem na kreditih bank, ki pa so — kot je znano — sila vprašljivi, obenem pa tudi samoprispevkih občanov in sredstvih drugih samoupravnih interesnih skupnosti po posebnih programih in posebnih dogovorih. Potemtakem so za zdaj še vedno odprta, sicer zelo občutljiva vprašanja, kakršno je med drugim recimo vprašanje cestne povezave z urejenimi pločniki industrijske cone Mele z mestom Gornja Radgona, kjer bo tudi združeno delo moralo primakniti svoj delež.

B. Žunec

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE

AVTORADGONA

GORNJA RADGONA

TELEFONI
 hišna centrala (069) 74-311, direktor 74-004, komerciala 74-007,
 tozd transport 74-006, tozd proizvodnja 74-311, tozd avtoservisi 74-020,
 marketing maribor (062) 26-363, 26-343, 26-353, 26-373
 TELEX YUAR 35 236
 Tek. rač. št. 51910-601-10467
 Telegram AVTORADGONA GORNJA RADGONA
 Poštni predal 53

Proizvodno transportno podjetje AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 26, TOZD Avtotrgovina—servisi,

vabi k sodelovanju

delavce za opravljanje del in nalog

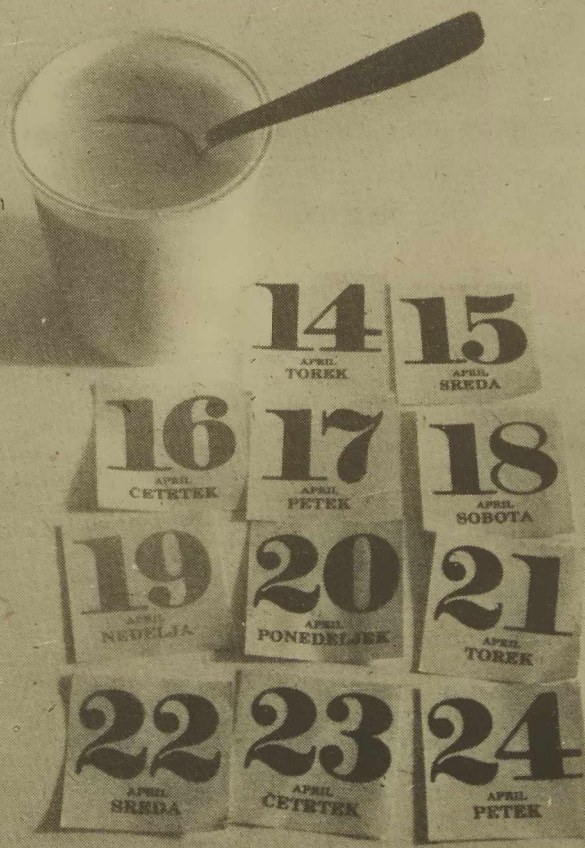
2 KLJUČAVNIČARJA

Pogoj: končana poklicna šola za ključavničarja in eno leto ustreznih delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Kandidate vabimo, naj pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne organizacije v 15 dneh od dneva objave.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

Jogurt naš vsakdanji!



Razprava o kmetijstvu

Ne samo lanske letošnja akcija pospravljanja sladkorne pese, grozja in drugih poljščin, ko se je za nekaj dni poleg kmetijcev in pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade nekaj tisoč občanov lotilo velike in odgovorne naloge, tudi obširna razprava o nekaterih aktualnih nalogah na kmetijskem področju v občini Gornja Radgona na nedavnem zasedanju OK SZDL je ponovno pokazala vse večje zanimanje za tovrstna vprašanja ne zgolj med kmetijci in strokovnjaki, pač pa tudi med tistimi, ki kmetijske pridelke samo potrebujejo.

Tako so dobile že znane ugotovitve in teze za razpravo še nekatere dopolnila. Pospešitev bo potrebno izdelavo prostorskega plana uporabe kmetijskih zemljišč, zlasti z vidika uporabe družbenega in zasebnega sektorja; izboljšati socialni položaj ostalih kmetov in poskrbeti, da bo tudi manj obdelana zemlja spet dajala več potrebne hrane. Tudi skrb kmetijsko-zemljiške skupnosti ter kmetijskih organizacij za povečano intenzifikacijo poljedelske proizvodnje se bo morala še povečati, z melioracijami in komasacijami pa bo potrebno na nekaterih potencialno ugodnih območjih (npr. k. o. Slaptinci in k. o. Lomanoše) še izboljšati pogoje pridelovanja.

Končno bomo morali vsi slej ali

prej spoznati, kako pomembna je proizvodnja hrane, in prav zato, so poudarili na zasedanju, se ne bi smeli več dolgo ukvarjati z dilemami, kdo zemljo obdeluje, pač pa, kako jo obdeluje. Osnovni cilj mora biti obdelana zemlja (tudi na gričevnatih območjih) in seveda

še več kvalitetne in ceneje pridelane hrane.

Pa še zanimiva misel predstavnika RK SZDL Slovenije Slavka Glinška, ki je v razpravi dejal, da smo z besedami kmetijstvu že dovolj pomagali, potrebna je le še konkretna akcija.

J. Kurbus

LENDAVA

Kam s presežki SIS?

Sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti lendarške občine, so bila v lanskem letu za 22,8 odstotka večja kot v letu 1979, tako je bilo v lanskem letu ustvarjenih 8,124 milijonov dinarjev presežka, od tega samo v zdravstvu in šolstvu 6,56 milijonov dinarjev ali 81 odstotkov vseh presežkov. Zaradi stabilizacije gospodarstva, pri tem ima pomembno mesto nedvomno tudi zadovoljevanje skupnih potreb, so samoupravne interesne skupnosti skupaj z izvajalci sprejele ustrezne ukrepe varčevanja. Kljub visoki rasti cen v lanskem letu so vse interesne skupnosti družbenih dejavnosti zaključile poslovno leto brez izgub, svoje programe pa so realizirale v okviru dogovorjenih sredstev. Vse to pa seveda potrjuje njihovo dejansko stabilizacijsko naravnost. Kaj storiti s preseženimi sredstvi? Resolucija o družbeno-ekonomskem razvoju občine za letošnje leto nalaga, da se v tem trimesečju programi interesnih skupnosti uskladijo s presežki v lanskem letu, tako naj bi skupno prispevno stopnjo znižali in bi s 1. aprilom veljala nova, nižja, za 0,97 odstotkov to pa bi pomenilo, da bi bila v lendarški občini najnižja v Pomurju. Kaj torej storiti? Morda bi bilo prav, da bi presežena sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti združili za reševanje nekaterih skupnih nalog, ki zaradi pomanjkanja sredstev ne morajo biti realizirana. O tem bi se morali odločiti seveda delavci v združenem delu, tako kot so se že leta 1978, ko so presežena sredstva namenili za nakup opreme za delavnice šolskega kovinarskega centra. To bi bila verjetno najboljša pot, zakaj z osvojenim deležem sredstev delovne organizacije ne bi mogle rešiti nobenega problema, združena sredstva pa bi pomenila veliko. Jani D.

Obvestilo delegatom zborov občinske skupščine Murska Sobota

Predsedniki zborov občinske skupščine so sklicali za 31. marca 1981 seje zborov. Ker gradivo za obravnavo posameznih točk, ki jih predlagajo za uvrstitev na dnevni red ne bo objavljeno v Delegatskem vestniku, vas s tem obvestilom obveščamo o tem, kdaj, kjer in v kakšni obliki vam bo na razpolago.

Med ostalim predlagata predsednici in predsednik, da se uvrstijo na dnevni red naslednja vprašanja:

— obravnava in sprejem predloga družbenega plana razvoja občine Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985 (gradivo bodo prejeli vodji delegacij in vodji konferenc delegacij ter direktorji temeljnih organizacij združenega dela);

— obravnava in sprejem predloga odloka o proračunu občine Murska Sobota za leto 1981 (vodji delegacij in konferenc delegacij bodo prejeli le gradivo, ki dopolnjuje že obravnavani osnutek odloka);

— obravnava in sprejem zaključnega računa proračuna občine za leto 1980 (gradivo bodo prejeli vodji delegacij in konferenc delegacij) ter

— obravnava zaposlitvene bilance občine Murska Sobota za leto 1981.

Vsa gradiva bodo prejeli vodji delegacij in konferenc delegacij 19. marca 1981, s tem pa ostaja dovolj časa za to, da se v OZD in v krajevnih skupnostih dogovorite za skupno obravnavo gradiv, skupaj s samoupravnimi organi ter družbenopolitičnimi organizacijami.

MURSKA SOBOTA

Priprave na volilno sejo

Organizacijske in kadrovske priprave na volilno sejo občinskega sveta zveze sindikatov, ki bo 24. aprila letos, že poteka, so poudarili na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti. To velja tako za opravljeno delo v preteklem enoletnem mandatu obdobju, ko so namenili posebno pozornost uresničevanju nalog sindikalnega članstva, kot za uveljavljanje kolektivnega dela in odgovornosti ter nadaljnje demokratizacije odnosov v zvezi sindikatov. Naj povemo, da so za novega predsednika občinskega sveta zveze sindikatov že evidentirali tovariša Štefana Pintariča, konfekcijskega inženirja, ki je zaposlen v največji delovni organizaciji v občini v tovarni oblačil in perila Mura kot vodja izmene v temeljni organizaciji združenega dela Oblačila. Sedaj je član občinskega sveta zveze sindikatov in delegacije v družbenopolitičnem zboru skupščine občine, vrsto let pa je opravljal najodgovornejše funkcije v zvezi komunistov, sindikatov in samoupravnih organih Mure.

Ko so obravnavali poročilo sodišča združenega dela, družbenega pravobranila samoupravljanja in pravne službe pri občinskem svetu zveze sindikatov, pa so se med drugim zavzeli tudi za zagotavljanje večje pravne pomoči delavcem v združenem delu. Predvsem bo treba v prihodnje temeljiteje organizirati pravno službo v organizacijah združenega dela, ki bo dejansko dostopna slehernemu zaposlenemu. V manjših delovnih kolektivih pa bi kazalo ustanoviti take pravne službe, ki bodo skrbale tudi za normativno urejanje posameznih zadev, ne pa, da se delavci sprva oglašajo na raznih sodiščih.

Ob tej priložnosti pa so sprejeli tudi usmeritve za družbenopolitično izobraževanje v zvezi sindikatov, kjer gre za oblike izobraževanja v okviru sindikalne politične šole, razne seminarje za člane izvršnih odborov sindikata pa tja do usposabljanja organov samoupravne delavske kontrole.

M. Jerše

Nevsakdanji dogodek

Daniel je dobil tri sestrice

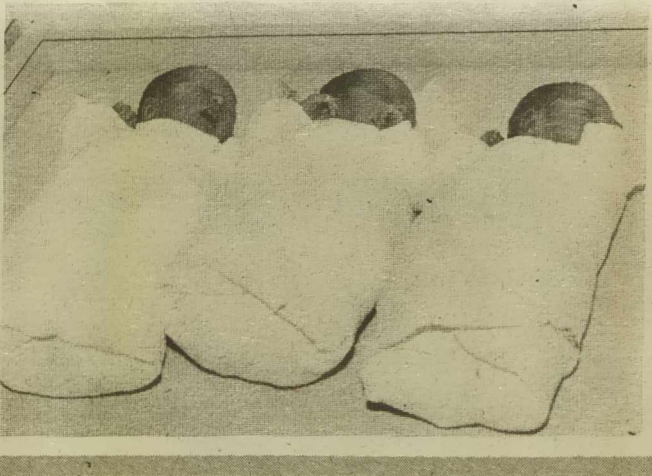
V murskosoboški porodnišnici 21-letna Terezija Šarkezi rodila tri zdrave deklice

V četrtek, v času petnajstih minut (6.30 do 6.45), je v murskosoboški porodnišnici 21-letna Terezija Šarkezi iz Serdice pri Rogoševcih rodila tri deklice. Tako velikega naraščaja Šarkezijevi niso pričakovali in je presenečenje zares veliko. No, glavno je, da so deklice zdrave. Kot so nam povedali v porodnišnici, je porod potekal normalno in se bo mati v teh dneh že vrnila domov, pač pa bodo v bolnici nekaj časa ostale njene deklice. Bolniška nega jim je namreč potrebna, saj gre za nedonošenčke. Deklice so ob porodu tehtale: 2250, 2100 in 1700 gramov. Medtem smo zvedeli tudi za imena, ki jim jih je dala presenečena, a vendarle srečna mamica: Daniela, Sandra in Daliborka. Povedati velja, da je Šarkezijeva tokrat rodila drugič, saj je pred tremi leti povila sina

Daniela. Le-ta je zdaj proti pričakovanju dobil kar naenkrat tri sestrice. Gotovo jih bo vesel. Najbrž pa tudi srečni očka Aleksander, star 24 let, ki bo zdaj moral še bolj zavihati rokave, kajti preživljati tako veliko družino ne bo enostavno, četudi dohodki od priložnostnega

dela v Avstriji niso tako mali. Prav gotovo želimo vsi bralci Vestnika, da bi Šarkezijeve deklice bile zdrave, saj gre skorajda za edinstven primer tako številnega poroda v Pomurju.

Tekst: Stefan Sobočan
Foto: Albert Abraham



Gradbeništvo v občini Gornja Radgona

Nesolidne storitve „solidnih“ firm

Čeprav v gornjeradgonski občini ni nobene specializirane gradbene organizacije združenega dela, je zato toliko več tako imenovanih „srečujočih“ se gradbenih firm. Poleg delovne organizacije Konstruktor toz Pomurje iz Murske Sobotne velja kot izvajalce omeniti še naslednje: Stavbar Maribor, PGP Ljutomer, Sobota Murska Sobota, Imgrad Maribor, Temelj Cankova, IMP Blisk Murska Sobota, Cevovod Maribor, Komuna Beltinci, Gradbenik Maribor, SCT Ljubljana in celo Medjimurje Čakovec. Kljub vsemu moramo dodati še domačo obrtno zadrugo 14. oktober, stanovanjsko komunalno podjetje in tozdr Komunalna dejavnost iz Radenec.

PO GRADBENI MATERIAL V AVSTRIJO

Kakšno je splošno mnenje investitorjev o izvedenih delih omenjenih izvajalcev? Povsod in vselej ne najboljše. Ponavadi je temu krivo preveliko povpraševanje po tovrstnih storitvah, ki ga gradbene organizacije spriči omejenih, bolj rečeno realnih kapacitet, ne zmorejo. Sledita slaba organizacija del na gradbiščih in ne dovolj izkoriščena sicer moderna opremljenost gradbenic. V zadnjem času so omejenim problemom pridružuje pomanjkanje gradbenega materiala, za kar je spet več razlogov. Bistven je nedvomno v tem, da proizvajalci gradbenega materiala in gradbenih izdel-

kov niso trajno in trdno dohodkovno povezani z izvajalci gradbenih del. Sklepanje vseh mogočih samoupravnih sporazumov se namreč ni najbolj obneslo, saj je često prihajalo do preplačevanja gradbenega materiala, kar pa so gradbinci radi zvalili na investitorje, češ naj plačajo, če hočejo imeti. Železarne, cementarne in drugi proizvajalci včasih tudi zahtevajo plačilo v devizah in zgodilo se je, da so jih morali izvajalci kupiti tudi za 50 odstotkov nad uradnim tečajem, kar je jasno da še povečalo že itak visoke gradbene stroške.

Zaradi pomanjkanja gradbenega materiala se je — pa ne le v občini Gornja Radgona — povečal njegov uvoz iz

Avstrije, zlasti v maloobmejnem prometu. Najraje opravljajo tovrstne nakupe posamezniki za izgradnjo lastnih stanovanjskih hiš in seveda obrtniki.

Precejšen vpliv imajo na ceno gradbenih objektov projektanti, ki so sploh poglavje zase. Tokrat naj zgolj zapišemo, da povezave in usklajenosti med prostorskim in urbanističnim planiranjem in projektiranjem v občini Gornja Radgona skorajda ni ali je sila ohlapna. Urbanistični plan je za del občine sicer sprejet, vendar že zastarel. Zazidalne načrte so izdelali in sprejeli za Gornjo Radgono in Radence, medtem ko so za ostale kraje v občini izdelane urbanistične skice.

SEZNAM POTREB IN NEUREŠENICNA ZDružITEV

Na področju pridobivanja stavbnih zemljišč je še veliko veliko nedorečenega, zlasti kar zadeva zaščito kmetijskih zemljišč, dasiravno je očitnih nekaj spodbudnih premikov. Manjkata zlasti večja načrtnost in usklajenost, predv-

sem pa enotna aktivnost vseh prizadetih, se pravi občinske skupščine, samoupravne komunalne interesne skupnosti, stanovanjske skupnosti in investitorjev. Pri tem velja postaviti dejstvo, da še niso uspeli združiti strokovnih služb stanovanjske in komunalne skupnosti, kar bi zagotovilo prispevalo k večji učinkovitosti in pocenitvi pri pridobivanju in opremljanju stavbnih in stanovanjskih zemljišč. Dodatno se kot problem pojavljata priprava tehnične dokumentacije in pomanjkljivi zazidalni načrti, kar še draži stroške opremljanja zemljišč.

Z načrtovanjem stanovanjskih potreb za srednjeročno obdobje v gornjeradgonski občini tudi niso najbolj zadovoljni. Predvsem se zatika pri virih finansiranja in usklajevanju, saj zgolj seznam potreb, ki obstaja na ravni občine, ne zadošča. Da je temu tako delno krivijo prehod na nov sistem finansiranja stanovanjske izgradnje, kar bo nesporno povzročilo enoletno zmanjša-

nje dotoka načrtovanih sredstev. „Razen tega je že zdaj jasno, da plan stanovanjske izgradnje za obdobje 1981—85 ni realno postavljen, tudi če upoštevamo maksimalne dohodke možnosti združenega dela,“ poudarjajo v Gornji Radgona.

K nakazanim problemom naj pristavimo še nekaj spodbudnih uspehov! Zlasti gre za ustanovitev prve stanovanjske zadruge leta 1980 v Radencih, ki predstavlja zelo učinkovito reševanje stanovanjske problematike. Ker smo o radenski stanovanjski zadruzi že obširno pisali, naj spomnimo le na njene prednosti. Predvsem so to: cena kvadratnega metra je za tretjino nižja kot cena kvadratnega metra družbenega stanovanja, večji je delež zadružnika, investicijsko-tehnična dokumentacija in postopki so poenoteni, čas gradnje je krajši za eno leto in — kar je veliko vredno — na račun zadružne gradnje bo izpraznjenih 48 družbenih stanovanj. Branko Žunec

stare koprive najbolj pečejo

Ta čas so spet v modi vse vrste sejmi in sejemčki, da človek res ne ve, katerega bi si zbral. Morda pa bo poročilo vujeca Balaža z »marpruškega« sejmaja leta 1954 tisto ta pravo za one, ki se kanijo podati nanj. No, ne samo z »marpruškega«. Kateregakoli!

»Dere sen priša v nekši vekišeden, sen se najprle načuda tistin kak klobase dugin lūcen — to se pre nekše nejlonski lūči. Blūzik dveri sen pita človeka, ker tan vekiš kup fse felé farb vahta, ali se dobijo tūdi takšne za lūdi farbat, pa si je zmrgota, ka jih je pre tū pofšodik zadosta. Jako sen se čūda fse felé opravi za hiže no kūhje, še bole pa temi, kak so fal — za tiste, ker majo puné žepe penes. Potien sen nad lapimi belimi šporheti zagledna napis Tobī. Ja, to bi resen bilo nekaj za naše kmetičke gospodije, či bi bili totī šporheti fčista majnciko faleši. Pr mlinih sen iska takšnega, ka bi ž njim stare babe v mlade puce premlili, pa se ga najnc v Marprugi še nibe den ne hapja. To bi bija kšeft. Pod napisom TAM sen se spota tiste lepe slovenske popevke: Oj, tam za gorō je odletelo zadjo kolō! — Pr kovinskih izdelkih — neštrni jin pravijo bole nobi metalni, ven se dajo obetiā metati — se je nekši lki nazarensko praža: Neču ti dati! — pa sen ga najnc ne trūca, ka bi mi kaj da! Fčista domačega pa sen se počūta, dere sen tan v ruški kobači zagledna tiste veke železne putelke, za mujstro ta postavlene. Dere pa sen priša okolik jih, so se mi napisī ne dopali. Kisik — kisilaka man san duma zadosta. Dušik — moja droženca človeka tūdi pošeno dūši! Te pa že rajši ostanen pr naših dumačih sortah, kak so na priliko jurka, klinton no riparja zamē.«

Naj spustimo še eno na račun urnosti naših »vrlih« šušmarjev, pardon obrtnikov! Saj raje bi kaj glede cen, a bomo kdaj drugič. »Negda si je da nekši lotmerški štacūnar role popravlati, pa je celi božji den sta na cesti no meja pasko, kak zidar dela. Dere si je totī nagli mešter že peti cigareti sūka, ga je štacūnar itak enok pita: »Vi, kak dugo še namenite tak stati?« — Pa je jemi zidar flisik odgovora: »Gospot, čin si doj vlega, ten še dosta maje nareda!«

-brž-

Kako preprečiti delovne nezgode v kmetijstvu?

Organi za notranje zadeve so v lanskem letu v Pomurju registrirali 20 delovnih nezgod v zasebnem kmetijstvu, od katerih se je 5 končalo s smrtnim izidom, 11 pa s težjimi telesnimi poškodbami. Poleg tega pa se je zgodilo več manjših delovnih nezgod, ki niso bile registrirane. Najpogostejši vzroki za nezgode so malomarnost in nepravilno ter nestrokovno uporabljanje razne kmetijske mehanizacije. Največ delovnih nezgod je bilo s traktorji, kombajni in pri podiranju dreves. Med ponesrečenci je dosti mladih ljudi. To so ugotovili na seji koordinacijskega odbora za vprašanje ljudske obrambe, varnosti in družbene samozagrade pri občinski konferenci SZDL v Murski Soboti.

Ker je kmetijske mehanizacije vedno več, preveč pa je tudi delovnih nezgod v zasebnem kmetijstvu, je potrebno tej problematiki posvetiti večjo skrb. Pri tem bi morali večjo vlogo odigrati pospeševalci v temeljnih zadrugah in zadrugah kmetijske zadruge Panonka, ki so vse premalo med kmeti. Tej problematiki pa bi morali več skrb posvetiti v šolah, trgovinah, pri usposabljanju voznikov traktorjev in preventivni dejavnosti. V zadnjem času je tudi v zasebnem kmetijstvu veliko zastrupitev.

Na seji koordinacijskega odbora so tudi razpravljali o požarni varnosti in ugotavljali, da je veliko požarov in da bi tudi na tem področju morali več storiti za njihovo preprečitev. Kaže, da lanskega leta razgovor izvršnega sveta skupščine občine skupaj z direktorji ni prinesel zaželenega rezultata. V delovnih organizacijah imajo sicer vse zapisano v sa-

moupravnih aktih, vendar pa tega v praksi ne uresničujejo. Premalo skrbi posvečajo čuvajski službi, izobraževanju gasilskih enot, vodnim razme-

ram itd. Razpravljalci so menili, da je potrebno na vseh teh področjih povečati odgovornost.

F. M.



**vodnogospodarsko
podjetje
maribor** n.s.o.

Vodnogospodarsko podjetje Maribor, TOZD Vodnogospodarska enota Mura Murska Sobota,

objavlja JAVNO LICITACIJO

za prodajo:

- 1 kom. traktorska kosilnica GILBERS
- 3 kom. montažne barake.

Prometni davek plača kupec na izlicitirano ceno.

Licitacija bo v nedeljo, dne 22. 3. 1981 ob 9. uri, na sedežu TOZD v Murski Soboti, Ciril Metodova 34.

Popravek

V prispevku ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI, ki smo ga objavili v zadnji torkovi številki Vestnika, je v šestem odstavku prišlo do tiskarske napake. Stavek: **Zadnje čase se dobijo v lekarnah tako imenovani dehidracijski praški...** se mora pravilno glasiti: **Zadnje čase se dobijo v lekarnah tako imenovani rehidracijski praški...** Bralcem in avtorju prispevka se za napako opravičujemo!

Uredništvo

Letos manj zaposlovanja

Sedanje ekonomske težave, ki so posledice številnih neskladnosti in nedoslednosti v gospodarskih in družbenih dogajanjih, zaostrejo razmere tudi na področju zaposlovanja. Prizadevanja za ugotovitev gospodarstva zahtevajo gospodarnejše ravnanje z živim delom, predvsem v tistih panogah, ki neposredno ne sodelujejo pri ustvarjanju nove vrednosti. Za omejevanje zaposlovanja v negospodarstvu so bili uveljavljeni celo administrativni ukrepi.

Tako je zaključeno obdobje dinamične rasti zaposlovanja, ki je bila značilna za preteklo srednjeročno obdobje, medtem ko se za naslednja leta obeta mnogo bolj umirjeno zaposlovanje. Slovenija, ki je, za razliko od drugih jugoslovanskih republik, ne pesti problem nezaposlenosti, želi uskladiti rast zaposlovanja z obsegom (in strukturo) generacijskega priliva, s čimer bi odpadla potreba po velikem prilivu delavcev z drugih območij, kar povzroča številne probleme v infrastrukturi.

V Sloveniji je bilo konec lanskega leta zaposlenih 776.357 delavcev, kar je le 0,8 odstotkov več kot leta 1979. Nezaposlenih je bilo 12.227 delavcev, kar predstavlja 18 odstotkov glede na prajšnje leto, vendar je še vedno manjše od predvidenega. Počasneje naraščanje nezaposlenosti ima deloma vzroke tudi v odhodu večjega števila fantov iz lanskega šolskega priliva na služenje kadrškega roka.

V Pomurju je bilo v decembru 1980 zaposlenih skupno

36.883 delavcev, oziroma po občinah: M. Sobota 17.998, G. Radgona 6.805, Lendava 6.803, Ljutomer 5.277 delavcev.

Poprečna zaposlenost znaša v Sloveniji 40 odstotkov, v Pomurju pa 26,9 odstotkov. Glede na strukturo prebivalstva in gospodarski značaj Pomurja, kjer je še vedno močan delež kmečkega prebivalstva, ni mogoče v krajšem času pričakovati približanja republiškega poprečju v deležu zaposlenega prebivalstva.

V vseh pomurskih občinah so v organih družbeno-političnih skupnosti, družbeno-političnih organizacij in občinskih skupnostih za zaposlovanje v prvih dveh mesecih letos sprejeli plane zaposlovanja za leto 1981. Namen planov je uskladiti rast zaposlovanja v organizacijah združenega dela z rastjo, dogovorjeno z resolucijo gospodarskega razvoja občine, hkrati pa je plan informacija o kadrovskih virih oziroma potencialih po njihovem obsegu in značilnostih.

Za letos predvidevajo občinske resolucije družbeno-ekonomskega razvoja da bo zaposlenost rasla po naslednjih stopnjah: M. Sobota 2,5 odstotka, G. Radgona 1,8, Lendava 4,5 in Ljutomer 4 odstotka. V soboški in radgonski občini sta predvideni stopnji zaposlovanja mnogo višji od napovedi njihovega združenega dela in ne dosega niti naravnega priliva.

Ob vztrajanju pri takih stopnjah zaposlovanja moramo računati s povečevanjem nezaposlenosti, saj imamo v Pomurju poleg mladine, ki

vsako leto prihaja s šol, tudi druge potencialno zelo velike kadrovske rezerve, kot so delavci v tujini in tisti, ki jih sprošča deagrarizacija na podeželju.

Zmanjševanje zaposlitvenih možnosti bo prizadelo predvsem mlade delavce, ki bodo končali srednje, višje in visoke šole. Doslej so se ti v glavnem zaposlovali v negospodarstvu oziroma pri neproizvodnih delih, z omejitvami pa bo teh možnosti mnogo manj. Pri tem ne moremo mimo dejstva, da bodo naslednjih letih še naprej prihajali iz šol delavci takih poklicev, za katere že zdaj ugotavljamo, da jih ne potrebujemo ali pa vsaj ne v takem številu.

Kot negativna okoliščina za hitrejši gospodarski razvoj Pomurja se pogosto omenja enostranska struktura tukajšnjega gospodarstva, vendar glede na omejevanje investicij ni realno pričakovati, da bi se to v kratkem času spremenilo. Z ohranjanjem sedanje strukture gospodarstva, ki zahteva predvsem nizko kvaliteto delovne sile, pa se bodo sčasoma še povečala neskladja med delovnimi potenciali in dejanskimi kadrovskimi potrebami. Rezultatov usmerjenega izobraževanja, ki bi naj bilo bolj prilagojeno zahtevam združenega dela, v tem srednjeročnem obdobju še ne bo čutili. Skoraj zanesljivo torej lahko pričakujemo, da se bo v Pomurju v naslednjih letih povečala nezaposlenost, to pa bo vplivalo tudi na porast ostalih socialno-ekonomskih problemov.

I. Klopčič

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

Kakšno lepo dolgo črno janko ima. Maše pa še ne sme opravljati? Čutil sem njegovo zbadljivost. Nakar se obrne k bratu rekši mu: »Markec — že dolgo nisva bila pri spovedi. Kaj pa, če bi nama kar zdaj dal odvezo?« Nato se zresni, rekši mi: »Vidiš, Miškec, vsi smo mislili — popiča bomo imeli v svom rodu, ki se z nas ne bo spozabil. Svoga očo in mater bo vzel k sebi in še na nas svoje sorodnike se bo kdaj pa kdaj zmisli. Ti pa — svet duh naj te razsvetli, da boš našel pravo pot, ki bo zate pa tudi za druge najboljša. K svetemu duhu vendar še lahko kdaj kaj pomoliš, rad pomaga človeku, celo takrat, da oče bog za to niti ne ve. Če si se že z boga spozabil, svetega duha si le kliči na pomoč. Če že nočeš za popa — no, tudi drugače ljudje morajo živeti, opravljati druge službe, Cerkev in popa že imamo, da bi se pa klantival po drugih farah kot kaplan — ne, to ti ni potrebno. Bi lahko rekli: — Doma, v svoji fari ga ne potrebujejo, že ni dober pop. Naj si drugod sami skrbijo za popa. Poglavitno je, da je človek pošten.« Nato nadaljuje hudomušno, rekši mi: »Milost božjo si zavrgel, picek moj. Spet pa — varuj se, da ne bi bilo nič iz tebe. Klantoš si lahko doma. Tega bi nas bilo vse sram, ves rod Fajsov-Pickov in še Kranjcev. Učitelj — ne rečem, da ni potreben na vasi, ali to je tak šterček, ki mora pretopati deco dan na dan, živi pa slabo. — Tudi doktor je potreben na svetu, le da siromaškemu človeku malo pomaga: zobstoj ne gre nikamor, ni nor, da bi zobstoj hodil okoli, dolžan pa tudi ni, da bi vsaki babi gledal, če ima razpokan jezik. Pa tako siromak lepo počaka na smrt, če se ga bog ne usmili. Fiškališ pa le nikar ne postani, ker fiškališ mora noriti ljudi, če hoče kaj zaslužiti...«

Nakar se oglasi mizarček stric Marko s šalo, rekši mi: »Škof ali celo papež pa tako in tako ne boš mogel postati, če ne boš prej popi. To pa praviš, da nočeš biti. Minister pa bi lahko bil, če se boš znal gor pripraviti. Kralj — to pa že ne moreš postati, ker nisem slišal, da bi močvara bila kdaj rodila kakšnega kralja!«

»Profesor bo,« pravi naša mati. »Nekakšen profesor hoče postati.«

Ko stricema pojasnim, kaj je profesor, zakinkata, rekši mi:

»To pa lahko. Če boš učil na gimnaziji, kot praviš, lahko mnogo dobrega včiniš. Mislim — če boš vzgojil dobre ljudi. Le ko bi te šole ne bile samo za gosposko deco. Ker povem ti — gospod ne bo nikdar razumel nas siromakov in kmetov. In ker je gospod tudi vlad, ne bo za nas nikdar bolje na tem svetu. A kaj hočemo — če smo že ustvarjeni za ta svet tudi mi, siromaki težaki, živeti hočemo in tudi moramo —«

»In to ti še poveva,« začne mizarček stric Števan. »Ko se boš ženil, ni treba, da se zagledaš v prvo lepo janko, ravno

tako pa ne v prvo siroto, razen če bi bila zelo dobra. Midva z Markcem sva se morala ženiti, kakor so nama mati izbrali ženske. Tam pa so naju zadržali kar do v godino. Mati nama je potlej doma postregla s koplekom — črke r ni mogla izgovoriti, pa je vedno rekla: koplekov čaj. Potlej naju je vse izprašala, celo je hotela vedeti, če sva se kaj »splskala.« Nakar se vedro zasmije, rekši nam, posebej še meni: »Pa sva dobila dobre žene: roditi so znale ko loška jablan, kuhati še tudi kar znajo, kadar imajo kaj djati v lonec, pri delu na njivah pa jih hrbet boli, sirotike, če se je treba dolgo pripogibati — Bogato bi si vzel, Miškec, le da so takšne rade preveč gosposke. In to ti povem, picek zlati — v sleherni ženski je skritega malo šatana.«

Dobivam nekakšno »odvezo« od tistega, za kar me je nekoč naše močvirje določilo. In moram reči — v uteho mi je. Ker če me je že zavodni vodja, moj birmanski boter, tako obsodil, zahtevajoč od mene spokornitev, so moji strici prizanesljivejši. Najbrž bi mi zamerili le, če bi se vreh slehernega uspeha vrnili mednje. »In dobro se nauči igrati,« mi pravi mizarček stric Števan, ki je muzikant, in ko ravno zagleda moje gosli na materini postelji. »Boš lahko poleti, ko boš doma, hodil z nami igrati... si boš zaslužil kak krajcar. Mati ti tako ne more pomagati, sirotika, Lojz ti pa dolžan ni, četudi bi mogel. Pa saj tudi on ne zmore, sam veš, a ne?«

Vzel je gosli v roke, s prsti pobrenkal po strunah, kakor da jih preizkuša, če so uglasene, si zakimal in mi jih dal, rekši mi: »Nu — pa mi kaj zaigraj da te bom slišal...« Gosli sem kupil od nekega študenta v zavodu. Niso bile kaj prida, dalo pa se je nanje igrati. In v zavodu sem skoraj dve leti igral nanje v orkestru. Kajpa — tudi zase sem igral, v počitnicah pa sva igrala s prijateljem Cukom vsak dan vsaj po dve, tri ure, ker si je tudi on kupil gosli. Lahko sem torej stricu zaigral po notah. Prisluhnil je, ta stari mužaš, ki obvlada cimbele, gosli, trobento. In ko preneham, mi pokima z zadovoljstvom in spodbudno reče: »Nu — če pa že nič ne bi bilo iz tebe, mužaš boš še vedno lahko. Se boš pa vrnil med nas. Ustvarili bomo dobro Pickovo bando, da si nas bodo povsod želeli. Kakšno Geto ali Miciko pa ti bomo že ravno tako našli, ki bo imela streho nad glavo in kakšno krpo zemlje. Saj se tudi pri nas za silo da živeti. Bolje bo, če boš ostal pošten težak kot pokvarjen gospodek...«

Tudi Kelenčeva strina in stric sta me sprejela kar prizanesljivo. Še omenita ne, da sem se odpovedal »narocilu« našega močvirja, želji vseh naših ljudi. »Aj, aj, aj,« mi reče strina, ki jo najdem v gosti senci krošenj starih jablan na njihovem vrtu. »Ali še kaj poješ in še kaj igraš? Bog ima rad ljudi, ki radi delajo in radi pojejo ali radi igrajo. — In to mi povej: še znaš kaj naših starinskih pesmi? Teh ne smeš pozabiti. Ker vsaka lepa pesem je vredna, da vekomaj živi.

Starinske pesmi pa so take: zato so se nam ohranile do današnjega dne.« Toliko da me ne zaprosi, naj ji kaj zapojem. Ji pa povem, da zdaj na stranščico ne igram več, temveč na gosli in ji obljubim, da jim bom ob prvi priložnosti kaj zaigral nanje.

Tako se je skrhalo moje veliko poslanstvo, ki sem nekoč s tako predanostjo in vero stopil na dolgo pot. Skoraj vseh pet let sem se na vso moč trudil in se priganjal, da bi dosegel čim več, dokler naposled nisem spet obšel v tem našem močvirju, vendar ne razočaran, ne zagrenjen. Boril se bom s tem življenjem. Naposled so na svetu še drugi veliki cilji in ne le tisti, ki mi jih je v svoji prabitnosti in zapuščenih okoliščinah narekovalo naše močvirje. Zdaj mi teh ciljev ne določa več, niti mi ne zamerja, da sem se jim odpovedal. Pota in cilje si bom poslej določal sam, kolikor si jih vobče že nisem določil.

Morda pa bom na tej poti tudi našel zadovoljstvo in tisti droben košček sreče, s kakršno se zadovoljujejo naši poljanjski ljudje, z njimi vred pa vsi ti moji strici, ki me niso zavrgli.

VESELO GOSTIVANJE

Gremo »Pickova banda« čez širne travnike med Poljanami in Lendavo, med potokoma Crncem in Ledavo. Razbeljeno sonce v začetku avgusta pijano, ko nora poskakuje po nebu in ožema z nas potoke znoja, ki curlja z nas ko iz stikalnice mošt. Potimo se tudi po svoji krivdi, saj ima vsakdo do nas na sebi edini boljši suknjič, ki ga premoremo za poletje in za zimo. Godbam pravimo pri nas — prevzeli smo od Madžarov — »banda«. Pickova je okrnjena, z mano vred šteje le štiri ljudi. Sem dijak, nastopni šestošolec, če seve srečno opravi izpit iz matematike, ki je postala zame strašna Ahilova peta. Gremo pa nekam v Dolgoveške gorice, pač v gorice za Lendavo, kjer se bosta popoldne — kajpa, v cerkvi v Lendavi — poročila nek Madžar in neka Slovenka. In ker bo poroka, ne vem zakaj, ko pri nas ni tak običaj, po večernicah, potujemo ravno po opoldanskem najbolj žgočem avgustovskem soncu. Dve uri daleč samo do Lendave. Moji strici preklinjajo vročino in poroko, ko da gremo na kakšno prisilno raboto, čeprav smo v resnici vsi veseli, da se tudi poleti kdo ženi in da tako lahko kaj zaslužimo. Prelagamo si godala in pihala in še veliki boben s pleč na pleča, pri čemer jaz, ki sem najmlajši med njimi, povrh vsega še nekaj »vrinjenec«, vselej kratko potegnem: če me že za čas razbremenijo od težkih cimbal, mi naprtijo velik bas, last mojega brata Lojza, in ki ga jaz — razumem se: brata — nadomeščam. Lojz je namreč že spomladi odšel po svetu za delom. Izplačati mora še zemljo, ki smo jo dobili po vojni, in rad bi pozidal novo hišo.

Poleg velikih glasbil — cimbal, velikega basa, velikega bobna — nosimo s sabo še dve gosli in dve trobenti; flavto pa je stric Marko razloženo na tri dele vtaknil v notranji žep na svojem skoraj zimskem suknjiču.

Banda mojega strica mizarčka Števana — Pickova banda — že razpada: Čas in nove okoliščine po vojni je drobijo in nima več tistega ugleda, kako ga je imela pred leti,

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED OD 18. DO 20. MARCA

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.20 TV v šoli 10.00 TV v šoli (do 12.50) 17.40 Poročila 17.45 Z besedo in sliko. Peli so jih mati moja: Mlada Zora 17.55 Velike razstave, kulturno dokumentarna serija 18.20 Okrogli svet 18.30 Obzornik 18.45 Amaterski studio 19.15 Risanka 19.20 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Film tedna: Ljubica, jugoslovanski film 21.30 Propagandna oddaja 21.35 Miniature: Lovec Franc Roban 21.55 V znamenju

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Mak

ljubljska banka
Pomurska banka

ob progi, nadaljevanje TV Skopje 18.15 Splošna ljudska obramba 18.45 Amaterski studio 19.30 TV dnevnik 20.00 Športna sredo 22.30 TV dnevnik 22.45 Pop koncert (do 23.30)

TV ZAGREB

Prvi program

9.20 do 12.05 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Maki ob progi, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Karlovca, 18.45 Amaterski studio, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Športna sredo, 22.30 Dnevnik, 22.45 Pop koncert, 23.30 Pregled sporeda za četrtek.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Oddaja z miško, 9.35 Francoščina, 10.05 Šolska TV, 10.35 Kraljev gusar (film), 12.15 Prizma, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Čarobni naočniki, 17.30 Wickie in silaki, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Čudovito življenje, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.49 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Christine (film), 21.55 Šport, 23.55 Poročila

Drugi program

17.55 ORF danes, 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Popotovanje po Avstriji, 19.00 Johannes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kavarna Central, 21.05 Šok moderne, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Hrup o Georgijevih in Bonniejevih slikah (film), 23.40 Poročila

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli 10.00 TV v šoli (do 12.00) 16.30 Šolska TV: Bela smrt, Lahka atletika II 17.30 Poročila 17.35 Tehnica za natančno tehtanje, nadaljevanje TV Bg 18.05 Mozaik kratkega filma: Kjer ima dežela svojo zgodovino — zahodno-nemški film Verona — italijanski film 18.35 Obzornik 18.45 Na sedmi stezi 19.15 Risanka 19.20 Cik cak 19.22 TV nocoj 19.24 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Mednarodna obzorja 22.00 Propagandna oddaja 22.05 V znamenju

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Jelenko, otroška serija 18.15 Znanost 18.45 Evrogol 19.30 TV dnevnik 20.00 Gost urednik 23.00 Poročila

TV ZAGREB

Prvi program

9.00 do 12.05 Izobraževalni

spored, 15.05 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.10 Poročila, 17.15 Danes v skupščini, 17.45 Jelenko, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splita, 18.45 Evrogol, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Pol-dnevnik, 20.45 EPP, 20.50 Kviz-koteka, 22.05 Dnevnik, 22.20 Koncert solistov Drezdenke filharmonije, 23.05 Pregled sporeda za petek.

Drugi program isto kot Ljubljana II

ljubljska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 Dežela in ljudje, 10.00 Šolska TV, 10.30 Izgubljeni (film), 12.15 Štirje letni časi (dok. film), 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.30 Marco, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 TV kuhinja, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mesto izgubljenih, 21.15 Religija, 22.00 Večerni šport, 22.50 Poročila

Drugi program

17.55 ORF danes, 18.00 Brez nagobčnika, 19.00 Johannes, 19.30 Čas v sliki 20.15 Dalli, Dalli, 21.45 Reklam, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Klub 2 in poročila.

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli 10.00 TV v šoli (do 12.05) 14.55 TV v šoli — plovitev 16.50 Poročila 16.55 Smučarski skoki za SP, reportaža z uradnega treninga v Planici 17.15 Družina Smola, madžarska risana serija 17.45 Čez tri gore: Obirski ženski oktet, 2. del 18.15 Obzornik 18.25 Zgodovina šaha, izobraževalna oddaja iz cikla Šah 18.45 Kakšen bo moj otrok, ko odraste, izobraževalna oddaja 19.00 Ne prezrite 19.15 Risanka 19.20 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija 20.55 Propagandna oddaja 21.00 A. Christie: Zakaj ne Evans, angleška nadaljevanje 22.05 Nočni kino: Zadnji tango v Parizu, italijansko-franc. film

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Naši pesniki 18.15 Koraki, mladinska oddaja 18.45 Zgodbe Radoja Domanovića 19.30 TV dnevnik 20.00 Narodna glasba 20.30 Zagrebška panorama 20.55 Ortisei: Hokej — SP „B“ skupine. Jugoslavija: Italija, vključitev v prenos (slov. komentar)

ljubljska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

8.45 do 12.05 Izobraževalni spored, 14.55 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Naši pesniki, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Rijeke, 18.45 Beseda mladim, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Gradnja Titove Jugoslavije, 20.55 EPP, 21.00 Srečanja v studiu, 21.55 Komisar Moulin, 23.25 Dnevnik, 23.45 Pregled sporeda za soboto.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 Ruščina, 10.00 Šolska TV, 10.30 Ljubezen na krovu (film), 12.05 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.30 Medvedki so prosti, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Pan optikum, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.49 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari (ser. film), 21.15 Modna revija, 21.20 Koktail operet, 22.20 Reklame in šport, 22.30 Nočni studio, 23.30 Poročila

Drugi program

17.25 ORF danes, 17.30 Šolska TV, 18.00 Divje noči Burli O., 18.30 Železi ste — igramo, 19.00 Johannes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tele — med., 21.15 Modna revija, 21.20 Politika v petek, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Dokler kri ne zmrzne (film), 0.10 Poročila.

MIŠKO KLANJEC

Strici so mi povedali

ko jih je igralo ponavadi kar po šest, včasih še po osem skupaj. Odšel je moj brat Lojz, odšel je sin strica Števana, cimbalist Stevek, odšli ali odtrgali so se tudi drugi, več ali manj priložnostni mušičarji. Med Picke se lahko štejem tudi jaz, sam smo si po materini strani, kakor pravimo, v neposrednem sorodstvu. Števanov brat, tudi mizar, moj stric Marko ni godec. Je pa mužičar drugi stric Marko, njun in naše matere bratranec. Igra poglavito na flavto, zna pa ravno tako na gosli, na trobento, na klarinet, kiga pa ne mara, ker da je preveč kričav.

Tretji med nami — če sebe štejem za zadnjega — je Tompa. Nekoč je imel svojo bando, mu je pa vsa razpadla. Takrat je zviška gledal na Picke, ki zanj sploh niso bili nikakršni mušičarji, temveč sami, škržutarji. Pa se je ponudil Pickom za primaša. Igra na gosli, na čelo, ki mu pri nas pravimo, bazica, pač pomanjševalnica od besede bas. Igra tudi več trobent, pač po potrebi. Toda vedno hoče biti prvi — primaš, vodja vsake bande. — Eno oko ima stekleno, čisto, jasno, modro ko spominčica, le da je negibno, kar naprej boljči v človeka. S tem očesom se je vrnil že iz Amerike, ker pri nas na kmetih ne bi nikomur prišlo na misel, da bi si dal vstaviti stekleno oko, če bi že bil ob svoje. S seboj pa je — vrnil se je prav kmalu po koncu vojne — prinesel tudi kup dolarjev. Vsaj tako se je hvalil, dokler ga niso okradli. Očitno pa mu je še kar precej teh dolarjev ostalo, ker si je dal pozidati — za naše okoliščine — prav lepo hišo s posebnim pročeljem. Tudi si je z druge strani dal vzidati posebne dveri: imel je velike načrte, da bi odprl trgovino s starim blagom, ki bi ga prenašal iz Avstrije in ga prodajal nam Poljancem. S trgovino pa ni bilo nič, mja se je po vojni zaprla in tudi dveri na to njegovo trgovino s starim blagom so ostale vekomaj zaprte. Posvetil se je godbi: po vojni je bilo dovolj porok v jesenskem in predpustnem času, poleti pa prošenj z veselnicami po oštarijah: bile so redke nedelje, da ni kje igral. Odhajal je s svojo mužiko gosposko oblečen, s trdim, kavčukastim ovrtnikom, z metuljčkom v ovrtnici, ali z ovrtnico, ki je imel vanjo zataknjeno zlato iglo. Tudi zlat prstan premore, kar pri nas ni v navadi. Ga pa že nekoliko nese ta njegova gosposkost, ki zanj, da bi ugodno klila, tla niso najbolj primerna: med tednom se mora spreobleči v kmetiča in to v kar najbolj poprečnega; v ničemer ni med prvimi — ne pri delu ne pri živini.

Ne mara me. Najbrž ta odpor do mene, če ne celo mrznja, ima več vzrokov: poleg njegovega odpora do malih ljudi nasploh, kamor smo spadali in še spadamo, je tu poglaviti vzrok moje šolanje, ker je prepričan v svoji preproščini, da obleka napravi človeka, celo gospoda, posebej da je gospod sleherni človek, ki je bil v Ameriki, ki nosi kavčukasti ovrtnik, metuljčka ima zavezanega, čevlje nosi,

ki škripljejo, ima zlat prstan, zlato iglo v ovrtnici, uro na verižico iz enega žepka na telovniku do drugega. Uro seve mora kdaj in kdaj pogledati, ko da se mu nenehno mudi, ne ko nam smrkajočim Poljancem, ki nam čes ponoči poje petelin, podnevi pa nam ga meri sonce; ševed kadar sije.

Ko mu je eden mojih stricev Pickov rekel, da imam že pet razredov gimnazije, je samo zamahnil z roko. Zamahnil pa tako zaničljivo, da sta se strica Picka sprva samo spogledala, nato pa zasmejala na ves glas, rekši: »Prokleti Vanek — a ti sploh veš, kaj so to gimnazije, he? To so šole, po katerih lahko postaneš tudi pop, iz popa pa pišpek, iz pišpeka pa celo sam svetilnik Rim papa. Lahko bide odvežal od greha, če bi ga sveti duh razsvetlil, da bi šel za popa. Kaj pa ti sirotek lahko napraviš, he?«

Ravno tako pa mu ne gre v račune, da znam igrati — igram na gosli, za silo na trobento in tudi na cimbele. S prijateljem Cukom, s katerim kar precej preigrava v dvoje na gosli, sva ga na neki veselici tako rekoč, na smrt užalila, kot pravimo, ker sva na zahtevo fantov zaigrala nekaj modrenih plesov, ki jih on ni zmoget in ko so mu zato fante kar iztrgali gosli iz rok. Ni bilo lepo, da sva ga osramotila, ponižala v njegovi napihnjenosti, nič manj pa iz svoje mladostne napihnjenosti.

Pa saj nekoč ni priznaval niti Pickov: »Samo škržutejo na gosli, rezgečejo na trobente, v sčernih hodijo na gostivanje igrati, tam pa se po kmečko vsekujejo za dveri.« — Casi pa so se spremenili, njegova banda je razpadla, priložnosti za igranje je bilo čedalje manj in še teh sta večino pobrala moja strica, ker sta bila cenejša in sta tudi vselej zmogla spraviti vkup večjo ali manjšo bando.

Na to pot me ni maral, celo zapretel je mojim stricema, da pač on ne pojde, če me vzameta s sabo, »ki nič ne zna«. Strica sta že skoraj klonila, le da naša mati ni hotela dati basa na razpolago, rekši jima: »Si navežite strune na kakšne dveri in naj Tompa igra nanje.« Zato pa mi zdaj po poti nalaga na pleča najtežja glasbila, predvsem kar naprej moram nositi cimbele, ki jih slabotni stric Števan ali ne zmore ali pa namenoma stoka in me ogovarja z vsemi i prikupnimi izrazi — golobek zlati — deteje milo — sebe pa kar naprej opravičuje s sirotekom. Tompo pa grdi z gospodekom, ki ne bi ničesar rad nosil. Stric Marko, ta naš mešetar, sicer pa flavtist je jetičen — same baciluške gredo iz njega, če zakašlja, mi pravi stric Števan, ki je nekje nekaj slišal o nekih bacilih, si pa te baciluške predstavlja kot kравje metelice. Moram pa priznati, da si stric Števan, ki nima teh baciluškov oprta drugo najtežje, kar pač ostane meni, medtem ko se za drugo prerokata stric Marko in ta stric Tompa, ki mi pa ni nikak pravi stric.

A kaj hočem — kak dinar pa si bom le prislužil, ki mi bo krvavo prav prišel bodi za pot nazaj, bodi za kak kos obleke ali pa tudi za prve čase življenja v Ljubljani. Sem ga lani dovolj okusil, kako je grenko.

Na ledavskem nasipu, skoraj že na sredi poti nas že čakata pozvačin in družban. Pametnejša od nas sta v samih belih srakicah in telovnikih, imata pa vendar srakice popolnoma premočene od potu. S seboj sta v cekarju privlekla štiri steklenice vina. Na smrt žejni smo se sicer že napajali iz zdenčka v Starih, pri Fiesru. Zdaj pa smo po dva in dva ročno izpraznili po eno steklenico, tretjo pijemo že vsi štirje, pri četrti pa se nam pridružita še družban in pozvačin, čeprav se jima pozna, da ga pijeta najbrž že kar ves dan. To mi pričata njuna veselost in zgovornost, pričajo pa tudi njune kalne oči. Pa saj ga pozvačin ponavadi, srka, že od ponedeljka naprej in je le čudno, da je sploh še vsaj malo trezen. A tudi družban ga vleče že vsaj od petka naprej.

Naša banda postane ročno boljše volje, ker štirje litri pristne šmarnice, ki pa jo moja strica in Tompa hvalijo za pravo goričko vino, naglo začno vplivati na naše razpoloženje. Tem laže, ker smo šli z doma tako rekoč tešč. Saj bi bilo neumno, da se doma naješ, če greš na gostivanje. Pozvačin in družban pa ko zanalasč nista prinesla s seboj ničesar, kar bi lahko prigriznili.

A že moj stric flavtist, mešetar Marko obsedi v travi, se objema okrog kolen, »da si oddahnem, deca draga«, nam reče. Prstena, siva polt njegovega obraza, modrikaste ustnice ne pričajo ravno o zdravem človeku. Ne vem, kako bo pihal na svojo flavto ali celo na trobento. Tudi stric Števan se že z ritnicami pritakne na ledavski nasip, že pa tudi začne prebirati zaklopke na svoji trobenti, že začne loviti neko izgubljeno melodijo. Že pa tudi stric Marko, kakor se le nekoliko izkašlja in izpljuva na vse strani mimo nas, začne zlagati svojo rumeno rjavkasto flavto, zapiska na njo otožno drobljivo, nakar še čez čas Tompa, a ta kar stoji zaigra na svojo trobento. Že se doslej razkropljeni zvoki prelivajo v meni dotlej neznano melodijo. Pa še sam postavim pokonci svoj bas, ga potihem v naglici uglasim in se začnem loviti za njihovim razpoloženjem. Ne, kaj drugega to ni ko neko zgubljeno, z razbeljenim avgustovskim soncem prežeto razpoloženje. Saj vendar poznam vse pesmi, vobče vse, kar znajo igrati. Pozvačin in družban se kot dobra Goričanka, če ne celo Madžara ročno zasajata v to po soncu razbeljeno žalost, ki pa zanj ne najdeti pravega besedišča, da bi pripevala. Na moč pa oživita, ko začnemo mešati slovenske narodne z madžarskimi halgatoji, že si potisneta kranjščak na oči prav izzivajoče gizdalinsko, že se objemata in začneta prepevati.

Ko pa Tompa vidi njuno živost, že se sprevrže iz halgatojev v čardaš, mi pa za njim. Pozvačin in družban pa poskočita kc na vzmeteh in že zaplešeta po poljski potki, objeta okrog vratu z eno roko, drugo pa vsakteri drži pri ušesu z odprto dlanjo, ko da koga pozdravljata. Neravno tlo z otavo ju nič ne moti. Vmes tudi vriskata, pojeta, oči jima žarijo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

URADNE OBJAVE

Leto XV

Murska Sobota, dne 17. marca 1981

Štev.: 13

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

148. Resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Gornja Radgona v letu 1981.

149. Dogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985.

150. Sklep o veljavnosti družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

151. Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskevka na območju krajevnega skupnosti Stara cesta.

148

Na podlagi 22. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in družbenem planu SR Slovenije, 20. čl. Statuta občine in izhajajoč iz smernic za pripravo družbenega plana občine in dogovora o temeljnih družbenega plana občine Gornja Radgona, za obdobje 1981-1985 je skupščina občine Gornja Radgona na svoji seji zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 2. 3. 1981 sprejela:

RESOLUCIJO O DRUŽBENOEKONOMSKI POLITIKI IN RAZVOJU OBČINE GORNJA RADGONA V LETU 1981

1. Rezultati in problemi razvoja v letu 1980 in na prehodu v leto 1981

Nadaljevanje neugodnih tendenc v gospodarskih gibanjih iz preteklih let tudi v prvih mesecih leta 1980, zlasti še zaostajanje v uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov razvoja, rast vseh vrst porabe iznad možnosti, povečana rast cen in ekstenzivno zaposlovanje, zahteva odločnejšo in intenzivnejšo aktivnost pri uresničevanju nalog ekonomske stabilizacije gospodarskih tokov v občini Gornja Radgona.

Da bi izboljšali odnose v delitvi hodočka in krepitvi kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja so bile v letu 1980 v okviru politike ekonomske stabilizacije sprejete naslednje usmeritve:

- močnejše uveljavljanje kvalitetnejših dejavnikov gospodarjenja v okviru izvajanja politike in ukrepov ekonomske stabilizacije,

- nadaljno uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na vseh ravneh družbene reprodukcije (družbeno planiranje, delegatski sistem, svobodna menjava dela),

- močnejše vključevanja v mednarodno menjavo, s povečanjem deleža izvoza blaga in storitev,

- hitrejši razvoj kmetijstva z vlaganji v primarno kmetijsko proizvodnjo,

- skrb za smotrno uporabo prostora ter učinkovito varovanje in urejanje okolja.

Materialna gibanja v prvem polletju kažejo, da na nekaterih področjih učinki dogovorjene ekonomske politike za leto 1980 že prihajajo do izraza in da gospodarska konjunktura izrazito pada. Zaradi tega je prišlo do znižanja gospodarske rasti v občini, ki je nižja kot v preteklem letu. Obseg industrijske proizvodnje se je prav tako zmanjšal zaradi težav pri preskrbi z uvoženim in pa tudi domačim reprodukcijskim materialom, problema likvidnosti in zmanjšane povpraševanja na domačem tržišču. Neugodne tendence v rasti industrijske proizvodnje in pa precejšnja rast zaposlovanja so se prav tako neugodno odrazile v rasti družbene produktivnosti dela ter pri ustvarjanju in razporejanju dohodka.

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 je narekoval temeljnim organizacijam v globalu za četrtino počasnejšo rast sredstev za osebne dohodke in rasti dohodka. Masa osebnih dohodkov raste sicer počasneje, kot v enakih obdobjih preteklih let, toda nizka rast dohodka v prvem polletju leta 1980 onemogoča povečanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo na račun akumulacije.

V prvih mesecih leta 1980 je bil izvoz precejšnji spodbujevalec gospodarske rasti. Vrednost izvoza blaga v omenjenem obdobju je bil nadpovprečno večji od vrednosti izvoza blaga v enakem obdobju preteklega leta, toda udeležba izvoza v celotnem

prihodku pa je še vedno zelo nizka.

Ostre omejitve uvoza reprodukcijskega materiala so v posameznih organizacijah združenega dela oteževale nemoten tok proizvodnje, v posameznih primerih pa so ga občasno zavrle. Tudi zaostrene možnosti uvoza opreme so oteževale nujna rekonstrukcijska dela in modernizacijo proizvodnje.

Izplačila za investicije zavzemajo še vedno visoko stopnjo rasti in udeležbo v strukturi delitve dohodka, vendar pa se dinamika počasi umirja. Povečuje se lastna udeležba investitorjev, zmanjšuje pa udeležba kreditov pri investicijskih vlaganjih.

Omejena gibanja v letu 1980, prenesene tendence iz preteklih let in delovanje sprejetih ukrepov ekonomske stabilizacije bodo v precejšnji meri vplivali na pogoje gospodarjenja v letu 1981. Če bodo vsi nosilci odločitev v letu 1981 izvajali sprejete ukrepe s polno odgovornostjo in selektivnim pristopom tako na področju zagotavljanja nemotene tekoče reprodukcije kot tudi pri izvajanju politike o razporejanju dohodka in pri investicijskih odločitvah in če bodo v polni meri izkoristili možnosti, ki jih daje sprememba tečaja dinarja za nadaljnje povečanje izvoza, obstajajo možnosti, da bi v letu 1981, ki je prvo leto novega srednjeročnega plana, dosegli vsaj enaka ali višja rast proizvodnje, dohodka in osebnih dohodkov zaposlenih kot v letu 1980.

2. Osnovne usmeritve in naloge ekonomske politike v letu 1981

Izhajajoč iz dogovora za pripravo družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1981-1985 ter analize izvajanja družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1976-1980 v letu 1980 bo aktivnost z ozirom na dosedanje analize in ocene usmerjena na naslednje ključne naloge, ki so:

2. 1. nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov z uveljavljanjem delegatskih odnosov, krepitvijo vloge združenega dela pri obvladovanju družbene reprodukcije in odstranjevanju protislovij v njej in uveljavljanje ekonomskih zakonitosti z družbenim planiranjem.

2. 2. Stabilizacija gospodarstva predvsem z:

- povečanjem izvoza blaga in storitev kot osnovnega generatorja rasti v letu 1981 za saniranje devizne in plačilne bilance republike in občine ob takem obsegu uvoza, ki bo omogočal najnujnejšo oskrbo z energijo, surovinami, reprodukcijskim materialom, opremo in blagom široke potrošnje iz uvoza,

- naraščanje dohodka na podlagi učinkovitosti pri gospodarjenju z živim in minulim delom ter varčevanjem na vseh ravneh,

- večje in bolj racionalno izkoriščanje domačih virov energije ter substitucija uvoza surovin, reprodukcijskega materiala in opreme z domačo proizvodnjo, kjer je to racionalno,

- hitrejšo povečanje kmetijske proizvodnje zaradi izboljšanje oskrbe prebivalstva na podlagi izkoriščanja domačih možnosti za proizvodnjo hrane,

- razporejanje dohodka v prid akumulacije združenega dela ter oblikovanje vseh vrst porabe izpod rasti dohodka,

- razvijanje in krepitev stimulativnih elementov v delitvi osebnih dohodkov v temeljnih organizacijah združenega dela, uvajanje in razvijanje ekonomskih motivov za boljše izrab lastnih delovnih ustvarjalnih sposobnosti, za boljše organizacijo dela in poslovanje ter za racionalnejše gospodarjenje z minulim delom,

- zagotavljanje socialne in materialne varnosti delavcev v okvirih materialnih možnosti,

krat letno poročilo o uresničevanju tega dogovora v tekočem letu. To informacijo posreduje vsem udeležencem dogovora.

Strokovne analize za spremljanje in izvajanje tega dogovora bodo pripravljali izvršni sveti pomurskih občin skupno z Gospodarsko zbornico za Pomurje.

Končne določbe

25. člen

Vsi udeleženci tega dogovora se obvezujejo, da bodo pri oblikovanju svojih srednjeročnih planov upoštevali dogovorjene naloge iz tega dogovora.

26. člen

Dogovor začne veljati, ko ga podpišejo pooblaščen predstavniki udeležencev. Spremembe in dopolnitve so sprejete, ko jih pisмено potrdijo vsi udeleženci tega dogovora.

Datum: 2. 3. 1981

Številka: 30-7/81-11

PODPISNIKI DOGOVORA:

IS Gornja Radgona
IS Lendava
IS Ljutomer
IS Murska Sobota
Medobčinska gospodarska
zbornica
Pomurski zdravstveni center
SIS za PTT dejavnost
Ljubljanska banka — Temeljna
pomurska banka
OVS Mura
Kreditna banka Maribor
ZČRD Vestnik Murska Sobota

150.

Odbor za spremljanje in izvajanje družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer je na osnovi 68. člena dogovora na seji dne 27. 1. 1981 sprejel

SKLEP:

o veljavnosti družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

I.

Ugotovi se, da je družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer podpisalo več kot dve tretjine udeležencev dogovora.

S tem je družbeni dogovor postal veljaven.

Številka: 117—1/76—1

Datum: 4. 3. 1981

Predsednica odbora
Frančka Vidovič, l. r.

151.

POPRAVEK

sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka na območju krajevnosti Stara cesta.

Prvi stavek 3. člena sklepa se pravilno glasi:

„Glasovanje o uvedbi krajevnega samoprispevka bo v nedeljo 29. 3. 1981 od 7. do 19. ure;”...

— preverjanje vseh investicij v teku in nameravanih investicij na podlagi kriterijev investiranja, sprejetih v Dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije ter usklajevanje investicijske aktivnosti z dejanskimi materialnimi možnostmi,

— usklajenost ponudbe in povpraševanja za umiritev cen ter selektivni pristop za odpravo nesorazmerij v cenah,

— dograjevanje družbenega sistema informiranja za boljše obveščenost delovnih ljudi in občanov v procesu samoupravnega sporazumevanja in političnega odločanja.

— RACIONALNA IZRABA ODPADNIH SUROVIN IN EVENTUELNA MOŽNA PREDELAVA

— ZA DOSEGO RACIONALNEJŠIH REŠITEV PRI IZRABI OBSTOJEČIH KAPACITET IN DOMAČIH MATERIALOV POSVETI VSO POZORNOST ORGANIZACIJI IN DELOVANJU RAZVOJNIH SLUŽB V VSEH SREDINAH

2.3. Produktivno zaposlovanje v smeri izboljšanja kadrovske strukture zaposlenih in njihovih pogojev dela in življenja v skladu z možnostmi.

2.4. Skladnejši razvoj občine z ustvarjanjem materialnih pogojev za hitrejši razvoj manj razvitih krajevnih skupnosti.

2.5. Krepitev obrambne sposobnosti in družbene samozaščite, kot sestavnega dela družbenega planiranja.

3. Materialni okviri razvoja

3. 1. Leto 1981 je prvo leto novega srednjeročnega plana, v njem pa se bodo prepletale nekatere prenesene tendence iz preteklih let in delovanje sprejetih ukrepov ekonomske stabilizacije v letu 1981, ter sprejetih samoupravnih sporazumov o temeljih planov za obdobje 1981—1985.

3. 2. Ocena možnosti razvoja občine v letu 1981 kaže, da bo moral razvoj sloneti na znatno bolj učinkoviti uporabi vseh domačih potencialov, zlasti obstoječih proizvodnih zmogljivosti, finančnih sredstev ter znanja in ustvarjalnosti delavcev. Ob nadaljevanju naporov za izvajanje politike ekonomske stabilizacije, pospešeni krepitvi vloge združenega dela v procesu družbene reprodukcije in ob pravočasno sprejetih ukrepih tekoče ekonomske politike bo v letu 1981 moč doseči naslednje okvire razvoja:

— realna rast družbenega proizvoda v celotnem gospodarstvu bo 3,0 % in v tem okviru industrijska proizvodnja 2 %. Rast družbenega proizvoda je predvsem posledica počasnejše rasti industrijske proizvodnje, ki je že v drugi polovici leta 1980 stagnirala in v nekaterih panogah nazadovala zaradi problemov pri oskrbi z reprodukcijskim materialom in surovinami, pa tudi zaradi padca domačega povpraševanja. Povečanje družbenega proizvoda, zlasti še industrijska proizvodnja, bo v največji meri pogojena z realnim povečanjem izvoza blaga, tako da bi dobra polovica prirasta proizvodnje v letu 1981 se morala realizirati v izvozu, nekaj manj kot polovica pa naj bi slonela na domači porabi,

— nizka gospodarska rast in močne omejitve v porabi zahtevajo intenzivno družbeno aktivnost za produktivno zaposlovanje in večjo racionalnost pri gospodarjenju z živim in minulim delom ter zelo restriktiven pristop do dodatnega zaposlovanja na vseh področjih združenega dela, zlasti pa še v dejavnosti izven materialne proizvodnje. PRODUKTIVNOST ZDRUŽENEGA DELA Z OZIROM NA RAST DRUŽBENEGA PROIZVODA IN ZAPOSLENOST BO ZNAŠALA 1,2 %, NJENA UDELEŽBA V DRUŽBENEM PROIZVODU PA BO ZNAŠALA OKOLI 25 %.

— v pogojih manjših možnosti za zadolževanje v tujini in omenjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo bodo investicije v osnovna sredstva na področju gospodarstva in stanovanjske izgradnje ostale na ravni leta 1980, obseg investicij izven proizvodnih dejavnosti pa bo nižji kot v letu 1980.

— IZVAJANJE POLITIKE EKONOMSKE STABILIZACIJE TERJA, DA BODO V LETU 1981 RASLA SREDSTVA ZA ZADOVOLJEVANJE OSEBNIH POTREB ZA 5 %, SKUPNIH POTREB 10 % IN SPLOŠNIH POTREB ZA 30 % POČASNEJE OD RASTI DOHODKA. Realni osebni dohodki na zaposlenega bodo v okvirih politike ekonomske stabilizacije, produktivnega zaposlovanja in vsestranskega varčevanja, bo pa postopno dana možnost za njihovo realno rast v drugi polovici leta 1981.

— doseganje višje gospodarske rasti, zlasti industrijske proizvodnje bo moč doseči ob večji izvozni usmeritvi. ZARADI NADALJNJEGA ZNIŽANJA NEGATIVNE ZUNANJETRGOVINSKE MENJAVE SR SLOVENIJE V LETU 1981, MORA RADGONSKO GOSPODARSTVO

REALNO POVEČATI IZVOZ ZA 9%, ZADRŽATI PA UVOZ NA RAVNI RASTI DRUŽBENEGA PROIZVODA.

— ob izvajanju stabilizacije ukrepov na vseh področjih in ob postopnem prehodu na samoupravno urejanje cen bo rast cen podrejena usmeritvam, opredeljenim v družbenem dogovoru o izvajanju politike cen proizvodov in storitev. V letu 1981 bomo dosegli nižjo rast cen kot v letu 1980 o zadrževanju domače porabe v zgoraj navedenih okvirih.

3. 3. Z vidika razpoložljivih zmogljivosti obstajajo materialne možnosti tudi za doseganje višje gospodarske rasti (industrijske proizvodnje, dohodka) in s tem možnost za hitrejšo rast vseh oblik porabe. To pa bo odvisno predvsem od rezultatov, doseženih pri vključevanju v mednarodno menjavo, hitrejšega aktiviranja novih zmogljivosti, zlasti pa izvajanja politike ekonomske stabilizacije.

4. Projekcija ekonomskih odnosov s tujino

4. 1. Uveljavitev novega sistema ekonomskih odnosov s tujino in večja izvozna usmeritev ter zmanjšanje uvozne odvisnosti našega gospodarstva v letu 1981 terja zlasti naslednje naloge: Člani samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino se bodo za leto 1981 v postopku usklajevali in prevzeli vsak svoje obveznosti izvoza in možnosti uvoza ter odgovornost za uresničevanje projekcije plačilno-bilančnega položaja.

V okviru SISEOT bo nujno potrebno zagotoviti na trajnejših osnovah povezovanje in samoupravno sporazumevanje med tistimi TOZD, ki ustvarjajo in tistimi TOZD, ki trošijo devize tako, da se zagotovi nemotena proizvodnja.

Članice SISEOT bodo v usklajevalnem postopku izhajale iz nujnosti izboljšanja pokritja uvoza blaga in storitev z izvozom blaga in storitev ter večje odvisnosti vseh namenov uvoza od ustvarjenega izvoza. Pri usklajevanju planov bo imel prednost tisti del uvoza, ki ga TOZD pokrivajo z lastnim izvozom.

Devizna sredstva za plačilo predvidenega uvoza (opreme) bo odvisna od ustvarjenih lastnih deviznih sredstev in od združevanja deviznega dohodka v skladu s 67. in 68. členom zakona o deviznem poslovanju in kreditnih poslih s tujino.

4. 2. Večjo usmerjenost organizacij združenega dela v izvoz bodo v letu 1981 podpirali ukrepi tekoče ekonomske politike.

— v okviru davčne politike bodo še nadalje veljale oprostitve pri davku na dohodek TOZD ter druge olajšave za izvozno usmerjanje TOZD

— v okviru kreditne politike bodo temeljne banke upoštevale izvozni kriterij in zagotavljale ugodnejše pogoje, zlasti nižje obrestne mere in ugodnejše roke odplačil za vse oblike izvoznega kreditiranja. Kreditirale pa bodo tudi tisti del prihodka, ki ga predstavljajo izvozne stimulacije, do končnega izplačila teh stimulacij

— pri kreditiranju programov modernizacije bodo banke dajale prednost tistim investicijskim projektom, ki bodo pomembno povečali izvoz

— organizacije združenega dela, ki dosegajo večji delež izvoza v celotnem prihodku in organizacije združenega dela ki močneje povečujejo delež izvoza v celotnem prihodku in organizacije združenega dela, ki močneje povečujejo delež izvoza v celotnem prihodku, bodo pri razporejanju dohodka, lahko relativno hitreje povečale osebne dohodke kot druge organizacije združenega dela.

4. 3. Izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona se bo skupaj z izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije zavzemal za to, da se bistveno zmanjša število pozicij uvoza po restriktivnih režimih tako, da bo režim usmerjen v zaščito domače proizvodnje ne pa kot instrument dodatnih plačilno bilančnih omejitev.

Prav tako si bo prizadeval za pospeševanje izvoza v smislu zagotavljanja zadostnih sredstev za pospeševanje izvoza ter zagotavljanje tekočih izplačil izvoznih stimulacij.

5. Zagotavljanje proizvodnje in produktivnega zaposlovanja

5. 1. Zaostreni pogoji gospodarjenja radgonskega-gospodarstva nas opominjajo, da bo moč doseči rast celotnega prihodka in odhodka le ob racionalnejši in bolj učinkoviti izrabi materialnih kadrovskih, naravnih in drugih proizvodnih pogojev.

Zaradi težav pri nabavi surovin in reprodukcijskega materiala, energijo, je nujno potrebno varčevanje z materialom, zato bodo poslovodni in samoupravni organi v organizacijah združenega dela pripravili podrobnejše programe ukrepov, ki jih bodo vključili v planske dokumente za leto 1981.

- racionalizirati porabo čiste vode iz omrežja ter tehnološke vode v industriji,
- proučiti možnosti za enotno upravljanje in načrtovanje vodovodnih sistemov,
- izvesti sanitarne postopke za zaščito in pripravo kvalitetne vode,
- dokončanje raziskave za enoten vodo-oskrbni sistem Pomurja
- maksimalno izvajanje melioracij kmetijskih površin.

V te namene bodo namenjenih 294,8 milijonov din zbranih sredstev vodnega prispevka in odškodnin za vodo in vodnogospodarske storitve na območju OVS Mura in 347,5 milijonov din od združenih sredstev ostalih vodnih skupnosti v Sloveniji namenjenih za skladnejši gospodarski razvoj v SR Sloveniji, skupno torej 642,3 milijonov din (cene 1980).

17. člen

Za finansiranje programov krajevnih skupnosti v občinah Pomurja bodo izvršni svet do konca leta 1981 uskladili način finansiranja razvojnih programov krajevnih skupnosti.

Varstvo okolja

18. člen

V obdobju 1981—1985 bodo realizirane na področju varstva okolja naslednje skupne naloge:

- Izvršni sveti pomurskih občin bodo do konca leta 1981 opredelili lokacijo za odlagališče nevarnih snovi in odpadkov. V ta namen bodo predhodno:
 - ugotovili vrste, količine, lokacijo nastanka in druge značilnosti odpadkov,
 - ocenili perspektivno stanje tovrstnih odpadkov,
 - raziskali pogoje za ustanovitev regionalnih zbiralnih centrov in deponij ter raziskali pogoje in možnosti za zgraditev objektov za predelavo in uničevanje posebnih odpadkov,
 - občine bodo v tem srednjeročnem obdobju s sprejemanjem ustreznih ukrepov čimbolj zaščitile vodne vire in nahajališča voda in varovale naravno okolje.
- Izvršni sveti pomurskih občin bodo do konca leta 1981 sprejeli odloke o organizaciji selektivnega zbiranja komunalnih odpadkov na mestu nastajanja teh odpadkov.

VI. NEGOSPODARSTVO

Usmerjeno izobraževanje

19. člen

Izhajajoč iz razvojnih možnosti in kadrovskih potreb združenega dela so se pomurske občine dogovorile za naslednje izobraževalne usmeritve:

- kmetijska
- kovinsko-predelovalna
- elektrotehnična
- gradbena
- tekstilno-konfekcijska
- ekonomska
- upravno-administrativna
- turistično-gostinska
- zdravstvena
- pedagoška
- družbenoslovno-jezikovna
- naravoslovno-matematična
- cestno-prometna

Za doseg zastavljenih ciljev na področju usmerjenega izobraževanja bomo:

- v medobčinski strokovni službi za zaposlovanje na osnovi planov OZD izdelali dolgoročne projekcije potreb po kadrih ter jih usklajevali z gospodarskim razvojem,
- zagotovili tako disperzijo izobraževalnih programov, ki bo upoštevala politiko policentričnega razvoja ob močja, potrebe združenega dela in sprejemljive možnosti za vključitev v nadaljnje izobraževanje po končani osnovni šoli,
- zagotovili pogoje za izvedbo usmerjenega izobraževanja na narodnostno mešanem območju v obeh jezikih.

Zdravstvo

20. člen

Razvoj zdravstvenega varstva v pomurski regiji bo tudi v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju usmerjen k postopnemu izenačevanju pogojev za enakopravnejše uresničevanje pravic iz zdravstvenega varstva prebivalstva na tem še vedno manj razvitem in manj razvitem obmejnem območju.

Podpisniki tega dogovora se zavezujejo, da bodo na področju izvajanja zdravstvenega varstva uresničevali naslednje cilje in prednostne naloge:

- zagotovitev učinkovitejšega delovanja in boljše samoupravne organiziranosti zdravstvenih OZD

— hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti, z njeno kadrovsko krepitvijo (hitrejša zaposlovanje deficitarnih kadrov) in boljše opremljenost, s ciljem, da to dejavnost čimbolj približamo delovnemu človeku in občanu; pri tem bomo zagotovili hitrejši razvoj medicine dela, splošne medicine, otroško-šolskega zdravstvenega varstva ter splošnega in mladinskega zobozdravstva;

— hitrejša zaposlovanje v specialistično-internistični ter anesteziološki bolnišnični dejavnosti;

— razvijanje in širitev dela na področju zdravstvene vzgoje prebivalstva v vseh zdravstvenih dejavnostih;

— uvajanje in širjenje zdravljenja in zdravstvene nege obolelih na domu;

— širjenje dispanzerskih metod dela s poudarkom na preventivni (ohranitveni) in utrjevalni zdravja, preprečevanje nastanka bolezni, zgodnje odkrivanje bolezni;

— povečanje obsega specialističnih konziliarnih storitev, opravljenih v osnovni zdravstveni dejavnosti.

Podpisniki tega dogovora se zavezujejo, da bodo na področju investicijskih naložb v okviru zdravstva in drugih družbenih dejavnosti prioritarna izgradnja kirurškega bloka z zakloniščem. S to investicijo bo v glavnem zaključeno dograjevanje bolnišničnih kapacitet za pomursko regijo pri Splošni bolnišnici v Murski Soboti. V ta namen je sprejet samoprisevek v vseh občinah Pomurja za naslednje srednjeročno plansko obdobje. Z investicijo je treba začeti v letu 1981. Vrednost investicije (v cenah iz leta 1979) din 378.590.000,— bomo sofinancirali iz združenih sredstev za investicije v zdravstvu v Pomurju ter iz sredstev republiške solidarnosti. Udeležba posameznih pomurskih občin (v združenih sredstvih regije) je določena z naslednjim finančnim razmerjem:

SO MURSKA SOBOTA	57,5 %
SO LENDAVA	17,4 %
SO LJUTOMER	11,8 %
SO GORNJA RADGONA	13,3 %

Občinske zdravstvene skupnosti pomurske regije se morajo dogovoriti za solidarno združevanje sredstev v medobčinski zdravstveni skupnosti, s ciljem, da se izenačuje raven zdravstvenega varstva.

Časopisna in radijska dejavnost

21. člen

Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, katerega ustanoviteljica so občinske konference SZDL vseh štirih pomurskih občin in ki izdaja časopisa VESTNIK in NEPUJSAG ter emitira radijski program v slovenskem in madžarskem jeziku, bo v srednjeročnem obdobju 1981—1985 usmeril svojo aktivnost predvsem v naslednje smeri:

- dvig kvalitete sredstev obveščanja
- kadrovske krepitve zavoda
- zagotavljanje ustreznih materialnih pogojev za nemoteno delovanje medijev obveščanja
- ustrezno tehnično opremljenost informacijskih sredstev
- razreševanje prostorske problematike zavoda

Takšna razvojna usmeritev bi omogočala, da bi zavod lahko celoviteje in uspešneje uresničeval svoje družbeno poslanstvo na področju informiranja v Pomurju.

Za finansiranje časopisne in radijske dejavnosti bodo občine prispevale sredstva po vsakoletnih dogovorjenih razmerjih.

Splošni ljudski odpor

22. člen

S tem dogovorom prevzemajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela obveznosti, da bodo v svojih planskih aktih, v skladu s plani razvoja in uveljavljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, zagotovili materialno osnovo za izobraževanje in usposabljanje delovnih ljudi in občanov ter materialna sredstva za izgradnjo skupnih objektov namenjenih za potrebe splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Skupščine občin bodo medsebojno usklajevale elemente obrambnih planov.

Regijske ustanove

23. člen

Delovanje, nadaljnji razvoj in financiranje ustanov regijskega značaja bodo udeleženci opredelili s posebnim dogovorom.

Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje se bo aktivno vključila v realizacijo dogovora o skupnih temeljnih plana razvoja Pomurja v letih 1981—1985. Sodelovala bo pri dogovarjanju z drugimi regijami in skupaj z osnovnimi nosilci planiranja razvijala obmejno gospodarsko sodelovanje. Prav tako bo preko strokovnih odborov in v povezavi z Gospodarsko zbornico Slovenije in ostalimi regionalnimi zbornicami skrbela za prenos novih proizvodnih programov in sodobne tehnologije. S tem bo Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje prispevala k hitrejši spremembi gospodarske strukture Pomurja.

Izvajanje dogovora

24. člen

Izvajanje nalog in obveznosti tega dogovora bo spremljal odbor, v katerega delegirajo člane udeleženci tega dogovora. Odbor pripravi vsaj en-

V programe bodo vključili tudi potrebne rekonstrukcije in modernizacije, ki zmanjšujejo porabo energije na enoto proizvodnje oziroma, s katerimi se nadomeščajo tekoča goriva z domačimi viri energije. Banke bodo tovrstne naložbe stimulirale pod ugodnejšimi pogoji (nižja obrestna mera, daljši odplačilni roki), hkrati pa bodo stimulirale tudi naložbe prebivalstva v izboljšanje toplotne izolacije stanovanjskih zgradb.

Povečane bodo davčne olajšave v proizvodnji in porabi pomembnejšega termoizolacijskega materiala in v proizvodnji naprav, ki znatno zmanjšujejo porabo energije. Uveden bo t. l. energetski znak, s katerim bodo označene naprave in oprema, ki izboljšujejo izkoristek energije. Oprema za izkoriščanje nekonvencionalnih virov energije bo oproščena prometnih davkov.

5.2. Za izboljšanje oskrbe prebivalstva s hrano bo potrebno bolj in učinkovitejše izkoriščati domače možnosti za proizvodnjo hrane. V letu 1981 se bo povečala kmetijska proizvodnja za 4,0 %, povečati pa se bo morala zlasti proizvodnja mesa, žit in sladkorne pese.

Povečanje poljedelske proizvodnje bo temeljilo predvsem na učinkovitejši rabi obstoječih proizvodnih kapacitet in na intenziviranju melioracijskih kmetijskih zemljišč ter izgradnjo sistema obrambe pred točo. Čutile pa se bodo tudi posledice, ki ga je pustilo neureje v apaški kotlini. V LETU 1981 JE POTREBNO DOKONČNO SANIRATI NASTALO ŠKODO, ZA KAR JE POTREBNA ŠIRŠA DRUŽBENA POMOČ.

5.3. V samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje bo izostrena odgovornost za poslovanje z združenimi sredstvi in za racionalizacijo poslovanja. BLOKOVSKA GRADNJA PRI SAMOUPRAVNI STANOVANJSKI SKUPNOSTI BO OBSEGALA 16 STANOVANJSKI BLOK V GORNJI RADGONI, 28 STANOVANJSKI BLOK V RADENCIH IN 14 STANOVANJSKI BLOK V APAČAH.

V OKVIRU SKIS BODO VLAGANJA USMERJENA V:

- kanalizacijo Radenci ob Ljutomerski cesti
- vodovod Janžev vrh
- modernizacija občinske ceste Sp. Ščavnica—Zbigovci II. faza 5,1 km
- ureditev ceste in pločnikov od Gornje Radgone do industrijske cone Mele
- vaška cesta v Drobotincih 1,0 km.

Ustanovili se bodo tudi odbori udeležencev za kontrolo izvajanja samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje in namensko uporabo združenih sredstev; z ozirom na racionalnost poslovanja je potrebno delovati v smeri oblikovanja skupnih služb.

5.4. V vseh organizacijah združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih bodo pripravljene zaposlitvene bilance, ki jih bodo usklajevali v skupnostih za zaposlovanje. Zmanjševali bodo delež delavcev, zaposlenih pri režijskih in administrativnih delih. To usmeritev bodo upoštevale tudi družbenopolitične skupnosti pri sprejemanju novih predpisov in ukrepov. V delitvi osebnih dohodkov bo zagotovljen premik sredstev v korist proizvodnega in ustvarjalnega dela.

5.5. Manjše možnosti zadolževanja v tujini in zmanjšanja bančnih sredstev za naložbe bodo v veliki meri vplivali na zmanjšanje deleža investicij v osnovna sredstva v družbenem proizvodu. Pri odločanju o novih in nameravanih investicijah v gospodarstvu, se bodo dosledno upoštevali kriteriji prestrukturiranja iz Dogovora o temeljih družbenega plana občine Gornja Radgona in SR Slovenije za 1981—1985. Banke bodo zavračale obravnavo investicijskih programov, ki zahtevajo bančna sredstva ali pomoč pri združevanju sredstev, če investicijski programi ne bodo izkazovali elementov, na podlagi katerih bi lahko preverili, ali predloženi projekti ustrezajo kriterijem.

Usklajevanje investicijskih aktivnosti z materialnimi možnostmi terja, da investitorji, sovlagatelji in banke usmerjajo razpoložljiva sredstva za investicije v dokončanje že obstoječih objektov, ki so pomembni za skladnejšo strukturo in večjo izvozno usmerjenost proizvodnje, izvršijo revizijo predračunskih vrednosti investicij v teku, ugotovijo prekoračitve in sprejmejo ukrepe za usklajitev investicij z realno razpoložljivimi sredstvi.

NA PODROČJU GOSPODARSTVA SE BODO V OBČINI GORNJA RADGONA ZAČELA IZVAJATI NASLEDNJA INVESTICIJSKA DELA:

a) MURA TOZD MODA:

- objekt za proizvodnjo ženskih plaščev, pelerin in jaken

b) ZDRAVILIŠČE RADENSKA:

- izgradnja nove plinarne in naprav za izkoriščanje odpadnega plina,

— vodohram za pitno vodo na Kapeli

— čistilna naprava

c) AVTORADGONA:

- objekt za skladiščenje lesnih sklopov, iveric in lesonita

— izgradnja tovarne bivalnih enot v Nikšiču

— 6 kom FIAT 26 T

d) MARCATOR SLOGA:

- blagovnica v Radencih

e) OPEKARNIŠKO PODJETJE:

- gradnja obrata betonskih električnih drogov in postavitev betonarne v Zg. Konjišču

6. Razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb

6.1. DELAVCI V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA MATERIALNE PROIZVODNJE BODO PRI RAZPOREJANJU DOSEŽENEGA DOHODKA IN PRI OBLIKOVANJU SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE UPOŠTEVALI 5 % POČASNEJŠO RAST SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE OD RASTI DOHODKA IN POČASNEJŠO RAST OD RASTI ČISTEGA DOHODKA.

Osebnih dohodkov v neposrednih dejavnostih bodo rasli v skladu z opravljenim delom, kot to določajo samoupravni sporazumi o svobodni menjavi dela, vendar največ do rasti osebnih dohodkov na zaposlenega v materialni proizvodnji.

Za izvajanje družbene usmeritve razporejanja dohodka in osebnih dohodkov v letu 1981 so izvršni sveti skupščin občin, izvršni svet Slovenije, Gospodarska zbornica in Republiški svet zveze sindikatov Slovenije sklenili dogovor, ki bo zagotovil predvideno rast osebnih dohodkov na selektivnih osnovah, zlasti pa ustreznejše vrednotenje proizvodnega in ustvarjalnega dela. Te osnove naj zagotovijo, da bo rast osebnih dohodkov v posamezni temeljni organizaciji združenega dela odvisna od prispevka delavcev k povečanju produktivnosti dela, povečanju izvoza in racionalnejšemu gospodarjenju in opravljanju s sredstvi in delovnim časom ter od pogojev za pridobivanje dohodka ter dosežena razmerja v razporejanju dohodka in med osebnimi dohodki. Udeleženci bodo sprejeli naloge in obveznosti pri izvajanju dogovora ter metodologijo za spremljanje dogovora in način informiranja delavcev zato, da bo njihova aktivnost sočasna z ugotavljanjem doseženih poslovnih rezultatov od periodičnih obračunih med letom.

S sprejetjem družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev osebnih dohodkov bodo dobili delavci v TOZD skupna izhodišča pa tudi strokovne podlage za ugotavljanje prispevka in rezultatov dela.

Ureditev samoupravno dogovorjenih zajamčenih osebnih dohodkov v samoupravnih sporazumih, ki jih sprejemajo delavci temeljnih organizacij v okviru delovne organizacije ter dohodkovno povezanih temeljnih organizacij ter določitev zajamčenih osebnih dohodkov, ki naj zagotovijo socialno varnost delavcev, zahteva, da se pristojni v republiki dogovorijo v začetku leta 1981 o košarici življenjskih potrebščin na podlagi katere bi Zavod za statistiko spremljal gibanje minimalnih družbeno dogovorjenih življenjskih stroškov.

6.2. SREDSTVA ZA ZADOVOLJEVANJE SKUPNIH POTREB (RAZEN SREDSTVA ZA INVALIDSKO — POKOJNINSKO ZAVAROVANJE TER STAROSTNO ZAVAROVANJE KMETOV) BODO RASLA ZA 10 % POČASNEJE OD RASTI DOHODKA. V skladu s to zahtevo bodo v januarju 1981 uveljavljene spremenjene prispevne stopnje, ki bodo zagotovile gibanje priliva sredstev v predvidenih okvirjih. V tako opredeljenem okvirju globalnih sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb bodo lahko nekoliko hitreje naraščala sredstva za usmerjeno izobraževanje in raziskovalno dejavnost, vendar največ do rasti dohodka. Vire in osnove ter način obračunavanja prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb bo urejal Zakon o obračunavanju in vplačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb, ki je v pripravi. Po novem zakonu se bodo sredstva za zdravstveno varstvo, razen sredstva za nadomestila, združevala iz dohodka in ne več iz osebnega dohodka kot doslej. Spremenile pa se bodo tudi osnove za obračunavanje prispevkov iz dohodka, kjer bo tudi obračunska osnova dohodek, razen pri skupnosti starostnega zavarovanja kmetov, kjer bo osnova za obračunavanje prispevkov iz dohodka osebni dohodek.

Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnostih bodo pri načrtovanju svojih programov upoštevale omenjene materialne možnosti tako, da v letu 1981 ne bodo širile svojih programov. Ponovno bodo preverile veljavne normative in standarde izvajalcev storitev.

— smoterna medsebojna poslovna in proizvodna povezanost OZD kmetijstva v regiji v smislu racionalizacije poslovanja in stroškov,

— dve ali več občin se bodo dogovorile o komasacijskem programu takrat, ko predmetne komasacije zajemajo eno ali več k. o. različnih občin.

V ta namen bodo:

a) Skupščine občin sproti uskladile svoje delo v zvezi z varovanjem kmetijskih zemljišč, s smoternim in intenzivnim izkoriščanjem kmetijskih zemljišč in pri sprejemanju in izvajanju prostorskih planov

b) Organizacije združenega dela kmetijstva in agroživilstva bodo spoznavno usklajevale svoje aktivnosti pri razvijanju poljedeljske, sadjar-ske, vinogradniške in živinorejske proizvodnje ter pri živilski predelovalni industriji tako, da bodo v svojih temeljnih planov najpozneje pa do konca leta 1981

— z intenzivno tržno proizvodnjo v čim večji meri oskrbele domačo predelovalno industrijo s prašiči, govedi, mlekom, perutnino, žitom, povrtnino, grozdjem in sadjem

— uskladile svoje predelovalne zmogljivosti z možnostjo prodaje proizvodov in z možnostjo proizvodnje surovin

c) Organizacije združenega dela iz področja kmetijstva bodo na osnovi svojih temeljev planov vključevale v poljedeljsko proizvodnjo sladkorne pese

d) Pri izvajanju kmetijstva in agroživilstva bodo prioritetne naslednje investicije:

— melioracije in nabava zemlje ter mehanizacija

— obnova sadovnjakov in vinogradov

— posodobitev živinorejskih objektov, povečanje kapacitet za krave molznice in izgradnjo skupnih objektov

— posodobitev živilsko predelovalnih obratov na osnovi dogovorjene specializacije in usklajenih kapacitet

— izgradnja kafilarije

— skupna izgradnja skladišč in hladilnic

e) Skupne občine bodo s kmetijskimi organizacijami in pospeševalni-mi službami do konca leta 1981 izdelale in sprejele enoten koncept za pospeševanje kmetijstva in finansiranja pospeševalne službe v Pomurju.

f) Udeleženci dogovora bodo ustvarili pogoje in v večji meri izkoristili prednost, ki ga daje mestu Gornja Radgona „status sejemskega centra“, predvsem zaradi kmetijsko živilskega sejma. V sodelovanju z OZD iz celotnega Pomurja in partnerji iz tujine se bodo razvijale še nove vrste specializirane sejemske dejavnosti, kar bo v veliki meri vplivalo na večje obsejno sodelovanje in pospeševanje izvozne dejavnosti, razen tega se bodo povečali zaprti in odprti sejmski prostori ter nadaljevanje vključevanje strokovnih posvetovanj v okviru sejemske dejavnosti.

Na področju pomurske regije bodo v letih 1981—1985 izvedena tudi obširna melioracijska dela s pomočjo katerih bo pridobljeno 4.500 ha kva-litetnih površin za primarno kmetijsko proizvodnjo.

Turizem in gostinstvo

8. člen

Na podlagi naravnih pogojev in možnosti v Pomurju so temelji ciljev razvoja turizma v povečanju zdraviliškega, lovskega, kongresnega, rekre-ativno-sportnega in izletniškega turizma v smeri ustvarjanja večjega tujega turističnega prometa in neto deviznega učinka kakor tudi povezave turizma s kmetijstvom, trgovino in drobnim gospodarstvom pri oblikovanju kom-pletne turistične ponudbe.

9. člen

Uresničitev temeljev ciljev razvoja turizma in gostinstva bodo podpis-nice dogovora zagotavljale tako, da bodo predvsem:

— povečale osnovne gostinsko-turistične zmogljivosti v obstoječih tu-rističnih centrih oz. krajih vključno s prometno infrastrukturo,

— v največji možni meri izkoristile že obstoječe kapacitete z izboljša-njem kvalitete storitev, podaljševanjem turistične sezone in povečanjem stacioniranega turizma,

— popestrile turistično ponudbo z izgradnjo raznovrstnih manjših objektov in s pritegnitvijo drugih dejavnosti (domača obrt, kmečki turizem, kulturna dejavnost, športna dejavnost) obogatile in razširile turistič-no ponudbo,

— vzpostavile dohodkovne odnose z organizacijami združenega dela, s katerimi so poslovno in proizvodno povezane,

— vzpodbujale in izvajale enotne propagandne akcije za nastop in predstavitev pomurske regije kot celote,

— vzpodbujale in izvajale tesnejše sodelovanje z Avstrijo in Madžar-sko na področju turizma v okviru maloobsejnega sodelovanja,

— izvedle aktivnosti za večje poslovno povezovanje s ciljem popestrit-ve in kompletiranja turistične ponudbe v regiji, zato bodo ponovno posku-šale organizirati Pomursko turistično zvezo.

10. člen

Občinske skupščine pomurskih občin bodo glede na pomembnost turizma in gostinstva sprejele naslednje ukrepe:

— odlok za organizirano prodajo zasebnih turističnih sob in drugih gostinskih objektov v zasebnem sektorju v cilju zagotovitve enotne turis-tične ponudbe v kraju oziroma turističnem centru,

— s stimulativno davčno politiko in drugimi ukrepi vzpodbujale vla-ganja sredstev občanov, zlasti iz domov, v gostinske in turistične objekte,

— z vidika ustvarjanja celovite turistične ponudbe z davčno politiko pospeševale razvoj servisnih dejavnosti ter domače in umetne obrti (spo-minski iz slame, lesa in lončarstva),

— v dokumentih za urejanje prostora upoštevale gradnjo gostinskih

in trgovskih objektov, servisne dejavnosti in turističnih infrastrukturnih objektov.

III. BANČNIŠTVO

11. člen

Na podlagi neposrednega združevanja dela in sredstev bo banka z do-polnilnimi sredstvi uresničevala tiste razvojne programe OZD in članic banke, katere so povezane v proizvodnem in prometnem procesu ter drugih interesov, ki zagotavljajo uresničevanje usmeritev gospodarskega in dru-žbenega razvoja.

Združena zbrana in pridobljena sredstva bodo glede na razvojne na-črte članic banke, pogoje kreditno-monetarne politike ter temeljne usme-ritve iz dogovorov o temeljnih družbenih planov družbenopolitičnih skupno-sti v obdobju 1981—1985 usmerjale v naslednje naložbe:

— za uresničevanje skupnih ciljev in razvojnih usmeritev članic s 40 % strukturo,

— zagotavljanje dopolnilnih sredstev za tekoče potrebe, 30 %,

— za stanovanjsko in komunalno gradnjo, 13 %,

— za potrebe prebivalstva, 5 %,

— za združevanje po samoupravnih sporazumih in družbenih dogo-vorih 5 %,

— za druge naložbe 4 %,

— za obvezno rezervo 3 %.

IV. GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

12. člen

Udeleženci dogovora bodo na področju cestne infrastrukture zavzemali za naslednje cilje in naloge:

— izdelava študije za projekt trase severne magistrale na katero se bo-do navezale vse obvoznice okrog mest Gornja Radgona, Murska Sobota, Lendava in Ljutomer,

— nadaljno veljavnost kriterijev za sofinanciranje obveznic, ki veljajo za srednjeročno obdobje 76—80,

— priključitev vseh cest z mednarodnih mejnih prehodov na magistral-no cesto,

— izdelava kriterijev za sofinanciranje infrastrukture na manj razvi-tem obmejnem območju iz republiških sredstev,

— dati prioriteto objektom, ki so ostali neraalizirani v planskem obdobju 76—80.

13. člen

Podpisniki dogovora se bodo zavzemali v samoupravni interesni skup-nosti za železniški in luški promet SR Slovenije in v drugih republiških or-ganih, da se bodo začele priprave za izgradnjo neposredne železniške povezave z Madžarsko preko Srebrnega brega. Poleg omenjenih priprav bodo nujno morala potekati vlaganja v remont proge Ormož—Ljuto-mer—Murska Sobota in povečanje osnega pritiska na progi Ljuto-mer—Gornja Radgona in sprememba njenega statusa v javno progo.

14. člen

Za uresničevanje dogovorjenega razvoja programa na področju PTT dejavnosti se bo gradila glavna telefonska centrala, ki bo pokrivala potre-be Pomurja. Predračunska vrednost objekta znaša 335 mio. din.

Zaradi zaostajanja pri uresničevanju srednjeročnega plana obdobje 1976—1980 bo treba čim prej zgraditi koaksialni kabelski sistem Maribor — Murska Sobota (predrač. vrednost 98,9 mio din), medkrajevni koaksi-alni kabel Murska Sobota — Gornja Radgona, Murska Sobota — Raden-ci (predrač. vred. 15 mio din) in koaksialni kabel Murska Sobota — Lendava (predrač. vred. 30,6 mio din).

15. člen

Na področju energetika je nujno izboljšati v Pomurju oskrbo in prenos električne energije z izgradnjo 110 kv daljnovod Ljutomer—Lendava in 110 kv daljnovoda Šratovci—Sladki vrh.

V srednjeročnem obdobju 1981—1985 je potrebno izdelati študije in vse potrebne projekte za izgradnjo hidrocentral na reki Muri, pri čemer je potrbito projekte uskladiti s cilji optimalne izrabe reke Mure za namaka-nje in obrambo pred poplavami.

Prizadevali so bomo za izkoriščanje tudi drugih virov energije in se ob tem zavzemali za nadaljevanje izgradnje plinovodnega sistema v Pomur-ju.

16. člen

V obdobju 1981—1985 bodo podpisniki, v smislu čimboljšega gospodarjenja z vodo na višji vodnogospodarski stopnji, skrbeli za usmeritev predvsem v vzdrževanju vodnega režima, varstvo pred vodo (melioracije, regulacije in akumulacije), oskrbe z vodo ter čiščenje odpadnih voda.

Za usklajeno izvajanje nalog, ki se nalagajo vodnemu gospodarstvu bo nadaljnji vodnogospodarski razvoj usmerjen v naslednje:

— vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naravnih korit potokov in rek za ohranitev obstoječega vodnega režima,

— z regulacijami in gradnjo zadrževalnikov zmanjšati pogostost po-plav,

— uskladiti program dela in način financiranja za nadaljevanje hi-dromelioracij,

— z urejanjem vodotokov in čiščenjem odpadnih voda zavarovati rezervar pitne vode ter proučiti možnosti za nova zajetja industrijske in pitne vode,

Prav tako je potrebno skrajno racionalno in selektivno proučiti investicijsko dejavnost v družbenih dejavnostih. Prioriteta investicijskih vlaganj je na področju otroškega varstva, izobraževanja in zdravstva. Že začete investicije bodo izvajane zelo selektivno in v okviru materialnih možnosti.

Organizacije združenega dela s področja družbenih dejavnosti bodo lahko povečale svojo dejavnost le prek neposredne svobodne menjave dela oziroma prek povečane udeležbe sredstev občanov.

6. 3. SREDSTVA ZA ZADOVOLJEVANJE SPLOŠNIH DRUŽBENIH POTREB V OBČINI GORNJA RADGONA, KI JIH ZDRUŽUJEJO OBČANI IN DELOVNI LJUDJE NA OSNOVI ZAKONOV IN ODLOKOV V OBLIKI DAVKOV, BODO RASLA ZA 30 % POČASNEJE OD RASTI DOHODKA, RAZEN SREDSTEV PRISPEVKA ZVEZNE MU PRORAČUNU, SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ IN SREDSTEV ZA OBLIKOVANJE MATERIALNIH REZERV, KOMPENZACIJ ZA ZAŠČITO ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA IN Z ZAKONOM DOLOČENIH OBVEZNOSTI ZA INTERVENCIJE V GOSPODARSTVU.

Osební dohodki zaposlenih v državnih organih in pravosodju bodo rasli v skladu z opravljenim delom, vendar največ do rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu. Sredstva za materialne izdatke bodo omogočala ob racionalnejši porabi normalno redno dejavnost teh organov, sredstva za negospodarske investicije iz proračunov pa bodo znatno nižja kot v preteklem letu.

7. Izvajanje politike cen v letu 1981

7. 1. Osnovne naloge organizacij združenega dela in ekonomske politike na področju cen bodo v letu 1981 naslednje:

— preobrazba sistema oblikovanja in določanje cen ter družbene kontrole cen v skladu z zakonom o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen

— izvajanje selektivne in diferencirane politike cen, ki bo temeljila na počasnejši rasti cen in življenjskih stroškov v primerjavi z rastjo doseženo v letu 1980.

7. 1. 1. Pri oblikovanju cen proizvodov in storitev iz občinske pristojnosti se bodo upoštevala določila družbenega dogovora o izvajanju politike cen proizvodov in storitev v SR Sloveniji in v ta namen bo izdelan program izvajanja politike cen v naši občini s podrobno opredeljenimi aktivnostmi.

7.1.2. Za osnovno izhodišče pri oblikovanju cen proizvodov in storitev bo veljalo ugotavljanje gibanja povprečne produktivnosti dela, smotrna izkoriščenost produkcijskih sredstev, iskanje notranjih rezerv, razmerja med ponudbo in povpraševanjem na domačem trgu in boljše gospodarjenje s sredstvi.

7.1.3. Redno bo potrebno spremljati vpliv ukrepov tekoče ekonomske politike na tržne razmere in materialne odnose v katerih se oblikujejo cene ter pravočasno predlagati oz. nastopati z ukrepi, da se zagotovi stabilnost trga.

7.1.4. Posebna pozornost se bo posvečala cenam proizvodov in storitev deficitarnih dejavnosti in pa tistih, ki so bistvenega pomena in vpliva na življenjski standard delovnih ljudi.

7.1.5. Poleg sprejetih dokumentov bo politika cen močno temeljila tudi na začasnih ukrepih sprejetih na vseh nivojih od federacije do občine o maksimiranju cen in selektivnemu pristopu za spreminjanje zadržanih cen.

7.1.6. Pri reševanju problemov s področja politike cen v občini bo potrebno tudi močnejše vključevanje medobčinske gospodarske zbornice, kar pa v tem letu še posebej narekuje novi Zakon o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen (Ur. list SFRJ 1/80). Skupno s podpisniki družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za cene je namreč dolžna poskrbeti, da se sprejmejo vsi potrebni predpisi in akti, da bi se skupnost že s 1. 3. 1981 začela v celoti uveljavljati.

Nove zakonske rešitve na področju sistema cen in družbene kontrole cen zahtevajo večjo vlogo družbenega dela pri oblikovanju, določanju in izvajanju politike cen ter v družbeni kontroli cen. Dosedanje pretežno administrativno odločanje o cenah bo postopno nadomestilo samostojno oblikovanje cen s strani delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ki bo izhajalo iz medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti v proizvodnem procesu in celotni družbeni reprodukciji.

7.1.7. Pri oblikovanju politike cen bodo morali v večji meri sodelovati tudi potrošniški sveti.

7.1.8. V skladu z družbenim dogovorom se bo v naslednjem letu nadaljevalo s preходом na ekonomske stanarine.

7.1.9. Ob izvajanju stabilizacije ukrepov na vseh področjih in ob postopnem prehodu na samoupravno urejanje cen bo moč v

letu 1981 doseči nižjo rast cen in življenjskih stroškov kot v letu 1980.

7.2. Za nemoteno preskrbo prebivalstva občin z osnovnimi življenjskimi proizvodi zlasti živil, bodo kmetijske organizacije v občini pospeševale svojo proizvodnjo. Nosilec preskrbe Trgovsko podjetje Mercator Sloga pa zagotavljal pretok proizvodov od proizvajalca do potrošnika. Grosisti, ki oskrbujejo trgovsko mrežo v občini, bodo upoštevali pri preskrbi obmejnost občine, predvsem pri kontingentih izven republiškega ključa, ki jih dobijo direktno pri proizvajalcih.

7.3. Trgovina pa bo v skladu s predpisi povečevala tržne zaloge proizvodov, da ne bi v primeru zastojev dobav s strani proizvajalcev ali povečanega povpraševanja prebivalstva, ki bi utegnilo ogroziti normalno preskrbo prišlo do pomanjkanja posameznih živilskih proizvodov. V primeru pomanjkanja določenih proizvodov na posameznih področjih pa mora ukrepati z realokacijo zalog in o tem obveščati pristojni organ v občini.

7.4. Izvršni svet skupščine občine bo tekoče spremljal stanje v preskrbi, sproti sprejemal ustrezne ukrepe za izboljšanje preskrbe in po potrebi sproščal občinske stalne rezerve ter predlagal intervencije iz republiških stalnih rezerv.

V skladu s sprejetim programom se bo nadaljevalo z oblikovanjem občinskih stalnih rezerv, ki se v primeru resnih motenj na tržišču lahko sproščajo.

7.5 Občina mora zagotavljati tudi določena sredstva za kompenzacije, kot sestavni del ukrepov enotne ekonomske politike za določeno plansko obdobje, če se z akti republike ali federacije za to obdobje ugotavlja, ali v tem obdobju izvaja enotno ekonomsko politiko, ruši pa enakopravnost organizacij združenega dela s pridobivanjem in razpolaganjem z rezultati dela.

8. Uresničevanje nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite

V letu 1981 se bo nadaljeval proces podružbljanja in krepitve obrambnega in družbenosamozaščitnega delovanja delovnih ljudi in občanov, tako, da se bodo še v večjem obsegu neposredno vključevali v odločanje in dogovarjanje obrambnih, temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v občinah. Sprejem in uveljavljanje novega zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti in zakona o notranjih zadevah bo prispevalo k neposrednejši udeležbi ljudi in občanov pri nalogah obrambe, varnosti in zaščite.

Najširše aktivnosti vseh družbenih dejavnikov bodo usmerjene v razvoj in vsebinsko dopolnjevanje vseh že uveljavljenih oblik obrambnega in družbenosamozaščitnega usposabljanja delovnih ljudi in občanov za obrambne priprave in za naloge civilne zaščite ter drugih sestavin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Okrepljene bodo aktivnosti za usmerjanje mladine v vojaške šole in za ureditev pogojev študija šol splošne ljudske obrambe ter drugih organiziranih oblik te vrste usposabljanja.

Nadaljevalo se bo s krepitvijo in modernizacijo opremljanja teritorialne obrambe in civilne zaščite. Poseben poudarek bo dan izvrševanju nalog pri urejanju prostora za obrambo in zaščito ter krovitvi priprav v organizacijah združenega dela, ki so posebnega pomena za splošno ljudsko obrambo. Na podlagi sprejetih stališč se bo nadaljevalo z uresničevanjem zastavljenih programov in organizacijo proizvodnje sredstev vojne tehnike.

Pri opremljanju enot civilne zaščite bo dana prednost zagotovitvi sredstev za zaščito in reševanje ob nesrečah, ki so najpogostejše. Nadaljevalo se bo z uresničevanjem stališč Skupščine SR Slovenije o delovanju enotnega sistema organizacije, odgovornosti in obveznosti v primeru naravnih in drugih hudih nesreč. Predvsem pa bo težišče na organiziranju in izvajanju preventivnih ukrepov za preprečevanje nesreč oziroma zmanjševanje njihovih posledic. Za izvršitev nalog splošne ljudske obrambe bodo namenjena sredstva v višini 0,50 % od narodnega dohodka ustvarjenega v letu 1981, ki se bodo uporabila, z upoštevanjem načel smotnosti in varčnosti, za najbolj pereče naloge, ki neposredno krepijo obrambno in samozaščitno pripravljenost družbe.

Delovni ljudje in občani bodo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih razvijali in utrjevali aktivnosti družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe. Z ustreznimi oblikami in metodami dela se bo poglobljala zavest o nujnosti samozaščitnega delovanja pri zagotavljanju varnosti in varnosti premoženja delovnih ljudi in občanov. Okrepilo se bo delovanje delovnih ljudi in občanov, ter vseh družbenih dejavnikov za preprečevanje ogrožanja samoupravnih pravic, družbene lastnine ter mirnega in varnega življenja sploh.

9. Izgrajevanje družbenega sistema informiranja za leto 1981

Potrebno bo nadaljevati s prizadevanji za čim kvalitetnejše informacije, da bo delovni človek in občan resnično nosilec informiranja. Informiranje mora postati celovitejše, saj je to eden od bistvenih pogojev za ustvarjalno vključevanje delovnih ljudi in občanov v samoupravno in družbenopolitično življenje.

Posebno skrb bo treba posvetiti informiranju za odločanje v samoupravnih organih SIS, v združenem delu, krajevnih skupnostih in občinski skupščini.

V občini bomo bolj izkoriščali vsa glasila za sistematično in boljše informiranje delovnih ljudi in občanov, kakor tudi delegatov. Glasilo občine „Delegat“ mora doseči še večjo kvaliteto.

V OZD, kjer nimajo svojih glasil in so za to dani pogoji, jih morajo začeti izdajati.

10. Spremljajoči dokumenti resolucije

Podrobneje bodo naloge in ukrepi na posameznih področjih izdelani v naslednjih spremljajočih dokumentih:

a) Družbeni dogovor o usmerjanju in razporejanju dohodka v občini Gornja Radgona za leto 1981

b) Programi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje

c) Odlok o proračunu občine Gornja Radgona za leto 1981

d) Bilanca zaposlovanja v občini Gornja Radgona

e) Bilanca uvoza in izvoza OZD v občini Gornja Radgona

Ti dokumenti bodo predloženi skupščini občine Gornja Radgona potem, ko bodo usklajeni z usmeritvami zvezne, republiške in občinske resolucije in jih bodo sprejele pristojne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma podpisniki dogovorov in samoupravnih sporazumov.

11. Spremljanje in izvajanje resolucije

Za izvajanje nalog in ukrepov, določenih s to resolucijo, so odgovorni vsi nosilci razvoja v občini in sicer TOZD v okviru OZDm krajevnih skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične organizacije, izvršni svet SO Gornja Radgona.

Nosilci planiranja v občini morajo oblikovati lastne letne programe v katerih bodo določili temeljne cilje in naloge v letu 1981, sprejete v zvezni, republiški in občinski resoluciji ter zagotoviti njihovo izvajanje. Izvršni svet SO Gornja Radgona bo v mejah svojih pristojnosti spremljal izvajanje nalog, določenih s to resolucijo ukrepal v mejah svojih pristojnosti in obveščal občinsko skupščino o uresničevanju in odstopanju od dogovorjenih opredelitev srednjeročnega družbenega plana občine ter ji predlagal ukrepe. Zahtevo za razpravo na sejah zborov občinske skupščine bodo dajali vsi drugi odgovorni nosilci razvoja v občini. Občinska skupščina bo na temelju svoje ustavne vloge spremljala uresničevanje usmeritev in nalog iz te resolucije ter uveljavljala v okviru svojih pristojnosti dolžnosti ter način delovanja in odgovornost vseh nosilcev planiranja ter ukrepala ob neupoštevanju oz. neizpolnjevanju sprejetih obveznosti in nalog.

Številka: 30—6/81—11

G. Radgona, dne 2/3—1981

Predsednik
skupščine občine G. Radgona:
Janez ŠEDIVY

149

Na podlagi 41., 137., 144. in 145. člena zakona o sistemu družbenega planiranja (Ur. list SRS, št. 1/80) in na osnovi idejnopolitičnih izhodišč družbenoekonomskega razvoja Pomurja v letih 1981—1985 in skupno dogovorjenih nalog in ciljev občine Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota sklepajo udeleženci:

DOGOVOR

O SKUPNIH TEMELJIH PLANOV RAZVOJA POMURJA V LETIH 1981—1985

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Udeleženci opredeljujejo s tem dogovorom skupne interese in naloge srednjeročnega obdobja, ki so temeljnega pomena za nadaljni družbeno-ekonomski razvoj in ki jih bodo skupno reševali na osnovi dogovorjenih nalog in obveznosti, ob upoštevanju dogovorjenih razvojnih ciljev na ravni

republike in pomurskih občin. Te naloge so sestavni del samoupravnih sporazumov oziroma dogovorov o temeljih planov udeležencev tega dogovora. Na ta način bo doseženo usklajeno usmerjanje gospodarskih, socialnih, prostorskih in drugih samoupravnih odnosov in interesov.

Udeleženci dogovora se bodo stabilizacijsko obnašali s tem, da se bodo z večjo produktivnostjo na vseh ravneh, z večjim dohodkom in njegovim združevanjem, s krepitvijo dohodkovnega povezovanja, s povečanjem izvoza, z manjšo porabo na vseh ravneh in pa z združevanjem sredstev za skupne programe čimbolj konkretno vključevali v skupna prizadevanja občin Pomurja.

Za skupne interese in naloge bodo podpisniki združevali sredstva ter se v ustreznih republiških SIS zavzemali, da jih sprejmejo v samoupravne sporazume kakor tudi ustrezne planske dokumente SRS za obdobje 1981—1985.

II. GOSPODARSTVO

Industrija

2. člen

Za razvoj gospodarstva bodo udeleženci upoštevali kriterije, ki so opredeljeni v republiškem dogovoru in izvajali tiste investicije od katerih utemeljeno pričakujemo:

- večjo izvozno usmerjenost in manjšo uvozno odvisnost
- dolgoročne pogoje za doseganje visokih stopenj rasti količinskega obsega, nadpovprečno visokega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva v primerjavi z rezultati odgovarjajočih grupacij v regiji in SR Sloveniji
- proizvodnja hrane z večjo izvozno usmeritvijo
- zaposlitev pretežno kvalificiranih delavcev ob učinkoviti uporabi znanstveno raziskovalnih dosežkov,
- razvoj domače surovinske baze,
- racionalna poraba surovin in energije.

3. člen

Podpisniki dogovora bodo vsodbujali združevanje sredstev na osnovi načel tega dogovora za tiste investicije, ki so skupnega pomena in ki bodo zagotavljale kvaliteten družbenoekonomski razvoj ter za katere bodo vlagale sredstva organizacije združenega dela v regiji in izven regije.

V skladu z republiškim dogovorom o temeljih plana za obdobje 1981—1985 (člen 28), se bomo zavzemali za pripravo in realizacijo programov rafinerijskih kapacitet za potrebe petrokemije, kaprolaktana in drugih programov bazne kemije.

4. člen

V industriji bodo udeleženci dogovora v večji meri razvijali kapitalno, dohodkovno in kadrovsko intenzivne dejavnosti s povdarkom na izkoriščanju primerjalnih prednosti in domačih surovin.

Pri tem se bodo zavzemali in vsodbujali razvoj tistih dejavnosti v posameznih občinah in regiji, ki imajo glede na naravne pogoje surovinsko bazo, tradicijo, strokovni kader in druge pogoje ter realne možnosti nadaljnjega razvoja.

5. člen

Udeleženci bodo na osnovi samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja s kreditno, davčno, cenovno in prostorsko politiko pospeševali razvoj drobnega gospodarstva z ozirom na deficitarnost in skladnost razvoja z industrijo. V ta namen bo izdelana študija o razvoju drobnega gospodarstva v Pomurju.

Kmetijstvo in agroživilstvo

6. člen

Organizacije združenega dela v vseh štirih pomurskih občinah bodo na osnovi dogovorjenih programov proizvodnje in storitev strmele za doseg čim večjega dohodka, specializacijo in delitev dela med posameznimi dejavnostmi, izboljšanje asortimana in kvalitete proizvodnje v večji finalizaciji izdelkov ter ustvarjale vse ostale pogoje gospodarjenja s katerimi bo zagotovljen usklajen, hitrejši razvoj agroživilskega kompleksa v regiji.

7. člen

Udeleženci dogovora bodo s svojo aktivnostjo vzpodbujale OZD s področja kmetijstva in agroživilstva k doseganju naslednjih dogovorjenih nalog:

- varovanje in smotrno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči z doslednim izvajanjem prostorskih planov,
- intenziviranje rastlinske proizvodnje ter dajanje povdarka predvsem pridelovanju tržnih poljščin in krme,
- zagotavljanje skladne rasti živinorejske proizvodnje s povečanjem staleža živine, boljše prirejo mesa in mleka z lastno proizvodnjo krmnih rastlin,
- hitrejši razvoj sadjarstva in vinogradništva z obnovo obstoječih nasadov in zasajevanjem novih površin, predvsem s tistimi sortami, katerim je zagotovljeno tržišče in izvoz,
- razvijanje višje oblike predelave kmetijskih pridelkov in opravi dosledno delitev dela v mesno predelovalni in mlekarški industriji,
- izvajanje gozdno-gojitvenih del s posebnim povdarkom na izboljšanju sestave in kvalitete mlajših gozdnih površin ter sprememb slabo donosnih in degradiranih gozdov,
- izgrajevanje skladiščnih prostorov, depojev in hladilnic za kmetijske pridelke, sadje in zelenjavo,

tedenski koledar

SREDA, 18. marca — Ciril
ČETRTEK, 19. marca — Jožef
PETEK, 20. marca — Klavdija

kino

PARK MURSKA SOBOTA

18. ter 19. marca ob 18. in 20. uri italijanski barvni kinemaskopski film ŠTIRI MINUTE ZA ŠTIRI MILIJARDE.

20. marca ob 16.30 uri ameriški barvni film NORE DIRKE TOMA IN JERRYJA ter ob 18. in 20. uri maeriški barvni kinemaskopski film HOOPER — SEUPERKASKADER.

SVOBODA GORNJA RADGONA

18. in 19. marca ob 19. uri francoski film ZLOČIN BREZ STRASTI (Violet Nozier).

20. marca ob 19. uri ameriški film SERVIS ZA PRANJE AVTOMOBILOV.

LJUTOMER

18. marca ob 17.15 in 19.30 uri francoski film ZANESENJAK.

ČRENŠOVCI

20. marca kenijsko-italijanski film SAFARI RALLY.

prodam

ŽETVENO NAPRAVO za kosilnico BCS prodam. G Flisar, G. Slaveči 31. M—760

TELEVIZOR ČRNO-BELI RR prodam. Veščica 24/A pri M. Soboti. M—846

TOVORNI AVTO MAN, 630 kiper, (dva pogona), prodam. Jože Baligač D. Lakoš 23, p. Lendava. M—847

Seno po ugodni ceni prodam. Ivan Bojnec, Bogojina 123. M—848

Zidno OPEKO, rabljeno, prodam. Kozic, Ivanjševci 5, p. Prosenjakovci. M—850

WARTBURG, letnik 1976, ugodno prodam. Informacije Petrol, Beltinci. M—851

SKODO LS, letnik 1975, v dobrem stanju, prodam. Pavel Zorko, Borejci 6, Križevci pri Ljutomeru. M—852

POHIŠTVO DNEVNE SOBE, črno-beli televizor, hladilnik, kombinirani štedilnik in gramofon, prodam. Naslov na upravi lista. M—853

SENO (3000 kg), kvalitetno, prodam. Ogled in prodaja v soboto in nedeljo. Korošec, Kobilje 32. M—854

ŠKODO, registrirano do januarja 1982, prodam. Vaneča 29. M—855

RENAULT 4, letnik 1975, prodam. Markovci 116. Šalovci. M—856

SENO prodam ali zamenjam za drva. Franc Pele, Radenci 8. M—857

WARTBURG, letnik 1971, ugodno prodam. Ivanovci n. h. M—858

BOROV LES menjam za koruzo. Domanjševci 114, Križevci v Prekmurju. M—859

3-fazno vodovodno črpalko z rezervarjem, nerabljeno, še z garancijo, prodam. Tešanovci 103. M—860

TRAKTOR STEYR 18 KS, s priključki, prodam. Ogled v nedeljo popoldne, Turnišče 36. M—862

Pralni stroj, sesalec, štedilnik (elektrika — plin), pisalno mizo in otroško posteljo prodam. Telefon 22-040. M—863

ZASTAVO 750, letnik 1975, registriran do novembra, prodam. Motovilci 78, Grad. M—865

VW 1200, letnik 1974, prodam: Bojnec, Krog n. h. M—867

KLAVIRJE — PIANINE uglašujem in strokovno popravljam. Viktor Klančnik, Plečnikova 8, Maribor, Telefon 31-240. M—868

SKODO, prevoženih 50.000 km, prodam ali zamenjam za drugi material. Kuzma, Puževci 50, Bodonci. M—867

SKODO 110 L, letnik 1976, ugodno prodam. Milan Seme, Staneta Rozmana 10, telefon 22-356. M—870

KABINO ZA TRAKTOR IMT (ce-

radno) nerabljeno, prodam. Stan-

ko Peterka, Panonska 78, Beltinci.

M-872

MOTORNO ŽAGO JOBO, ko-

silnico LAVERDA, trosilec hlev-

skega gnoja (nov), prodam. Kukeč

43. M-873

TV igre GORENJE ELRAD zelo

ugodno prodam. Garancija še

veljavna. Gradišče 49/A, p. Tišina.

M-874

LADO 1500 in MINI AUSTIN, do-

bro ohranjena, prodam. Maksimi-

ljan Majcenič, St. Rozmana 2,

Murska Sobota. M-875

HIŠO za rušenje v Martjancih pod

zelo ugodnimi pogoji prodam. Kri-

ževci v Prekmurju 134. M-876

ZASTAVO 750, letnik 1980, pro-

dam. Ogled popoldne. Gradišče 1,

p. Tišina. M-877

TRAKTOR STEYR 28 KS, s kabi-

no in priključki: plug, brane in jer-

menico, prodam. Ladislav Geren-

čer, Dobrovnik 218. M-878

Črno-beli televizor GORENJE,

nov ekran, prodam. Branko Novak

Tropovci 17, Tišina. M-879

Kosilnico LAVERDA prodam. Te-

šanovci 35. M-882

MEŠANA DRVA prodam. Viljem

Fartek, Trdkova 101, Kuzma. M-

883

ŠOTOR za 4 osebe, nov, prodam.

Mikloš Kuzmiča 35, M. Sobota. M-

884

VEČJO KOLIČINO SENA pro-

dam. Rakičan 103 (pri gasilskem

domu). M-888

ŠKODO 100 de lux, letnik 1976,

ugodno prodam. Gergorec, Petanji-

ci 17. M-MM

TRAKTOR FERGUSON Račovica

65 KM s kabino, dobro ohranjen,

poceni prodam ali menjam za

manjšega. Mirko Dajčar, Kamen-

ščak 20, Ljutomer. M-VI

GOLF-J letnik 1977, rdeče barve,

ugodno prodam. Telefon (069) —

22-310, popoldne 77-042. M-889

kupim

POHIŠTVO ZA DNEVNO

SOBO, rabljeno, kupim. Ponudbe

pošljite pod šifro »Pohištvo« na

upravo Vestnika. M—NN

KOSO za traktor IMT 540 kupim.

Dezider Sever, Pečarovci 70, Mač-

kovci. M-886

DREVESNICA

Stanko Špur

SATAHOVCI

vam nudi vse vrste sadik
sadnega drevja in okras-
nega grmičevja.

zaposlitve

FRIZERSKO POMOČNICO

sprejem. Nastop dela takoj. Nas-

lov na upravi lista. M-849

Žensko za varstvo otroka iščem.

Naslov na upravi lista. M-850

Žensko za pomoč v gospodinjstvu,

pet ur dnevno, sprejem. Soba in

hrana v hiši. Plača po dogovoru.

Vencenc Bencik, Žitna 13, M. So-

bota. M-866

Iščemo dekle ali samostojno žensko

za čuvanje dveh otrok (2 in pol in 6

let) in za pomoč v gospodinjstvu.

Plača 10.000 din, hrana in

stanovanje s kopalnico. Informaci-

je dobite pri Antonu Kramarju,

Kruplvinik 76, Grad. M-887

Občinska gasilska zveza

Murska Sobota

objavlja

prosta dela in naloge:

KV AVTO- MEHANIK

Pogoj:

poklicna šola, 3 leta delovnih

izkušenj,

šofer C kategorije,

aktivni član gasilske organi-

zacije.

Prijave sprejema OGZ M. So-

bota, 15 dni po objavi.

Osnovna šola Cankova

razpisuje

prosta dela in naloge

UČITELJA

bi—ke za nedoločen čas

Pogoj: RRU, lahko absolvent

PA ustrezne smeri za določen

čas.

Rok prijave: 15 dni, nastop

službe je možen takoj.

Pripombe o dostavi Vestnika sporočajte na upravo Vest-
nika, Murska Sobota, Titova 29/1, ali pa na telefonsko
številko 21-064.

ZAHVALA



V 76. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi oče, stari oče in
brat

Štefan Bagari

upokojenec iz Bakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika
spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje
ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za
pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bakovci, Ljubljana, Västera, 25. II. 1981

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 54. letu starosti mnogo prezgodaj, tiho in brez slovesa za vselej
zapustil naš

Jože Bedič

iz Murske Sobote

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste dragega
pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter
nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Posebna zahvala sorodnikom Cigutu in Mikolu, dobremu sosedu Zoniku, družini Fujs in
sodelavkam. Iskrena zahvala starešinam in vojakom garnizona M. Sobota, Občinski
konferenci ZRVS M. Sobota, ZZB NOV, občinski strelski zvezi in drugim organizacijam
ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ali nam izrekli sožalje. Prim. dr. Kastelic, dr.
Vučak, dr. Hauser-Petrovič in dr. Vlaj, tudi vam lepa hvala. Zahvala pevcem iz Beltinec
in godbi iz G. Radgone, predstavnikom KS Turpolje, kakor tudi govornikom za
poslovilne besede.

Žalujoči: žena Jolanka, sin Milan z družino, hčerka Tatjana, oče, papek in omama, sestre
in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA



Smrt se izlila je v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznani spokoj,
ni več trpljenja, ni bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.

V sredo, 4. 3. 1981, nas je v 71. letu storosti za vedno zapustil naš
dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Aleksander Kisilak

iz Bodonec

V teh težkih trenutkih, ko skušamo dojeti kruto resnico, da dragega pokojnika ni več med nami, in
premagati praznino, ki ostaja za njim, izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali šopke cvetja ter vence, posebno gospodu duhovniku
in ostalim govornikom, pevcem ter zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Murski
Soboti.

Še enkrat iskrena hvala sosedom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali.

Murska Sobota, dne 6. 3. 1981

Žalujoči: žena Ema, sin Evgen, hčerka Jolanka, vnukinja Šilva, sestra Veronika ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA



V 83. letu nas je tiho, brez slovesa, za vedno zapustil naš
dragi oče, dedek in pradedek

Ivan Bagoroš

iz Petanjec

Tvoj življenjski cilj je bil delo, na tem si tudi končal svoje poslanstvo. Za tabo bo ostala
praznina in zahvala za tvoje težko delo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v
času bolezní, vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali
cvetje in vence ter sočustvovali z nami. Lepa zahvala g. duhovniku za opravljeni pogrebni
obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku DPO KS Tišine in Petanjec za poslo-
vilne besede. Posebna zahvala Gasilskemu društvu Petanjci za organizacijo pogreba.
Zahvala zdravnikom ZD M. Sobota za lajšanje bolečin dragemu pokojniku.

Vsem še enkrat — prav iskrena zahvala!

Žalujoči: sin Jože z družino, hčerki Mimika in Veronika z družino ter ostalo sorodstvo

VESTNIK

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska
Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja
Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota,
Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika),
Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus,
Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec,
Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota,
Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik,
naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383,
dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel.
81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna
150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch. 47 DM), za delovne organizacije 400,00.
Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana
50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ob torkih in petkih —
Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik
oprosčen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Všeč mu je bila naša skromnost

Več kot sto let traja že gostinska tradicija Kančalovih iz Lendave, po starem očetu in očetu jo danes nadaljuje Geza Kančal. No pa ne bo govora o gostinstvu in tradiciji, zakaj z Gezom sem namenil obuditi spomine na tiste dni, ko je Lendavo obiskal predsednik Tito. Geza je bil takrat pomočnik direktorja strežbe v gostinskem podjetju Park v Lendavi, in prav njega je doletela izjemna čast, da je stregel predsedniku. „To je bila zame največja čast v moji dolgoletni gostinski karieri,“ pravi in spomin na tiste dni kar privre na dan, kot da je bilo včeraj. Prepustimo torej besedo Gezi: „Ko smo zvedeli, da bo predsednik republike ljubljenski maršal obiskal Lendavo, sprva nismo verjeli, še manj pa, da bo nas doletela čast, da bo v našem lokalu zanj in za njegovo spremstvo pripravljeno kosilo. 150 let je menda stara lendavska „Krona“, sedanje gostinsko podjetje Park, in lahko si mislite, da ni sodobna, še zlasti ne za sprejem takšnega gosta, ki bo

zapisan v zgodovino. Strah nas je bilo, kako tudi ne, saj smo se vsi spraševali, kako



bomo v teh skromnih prostorih kar najbolje postregli dragemu gostu. Tisti hip, ko je bil med nami, se je vse spremenilo, vse je postalo na mah domače, prijazno, tudi naši stari prostori so kazali nekam drugačen videz. Za hip naj se povrnem v leto 1953, takrat sem bil namreč vojak v Skopju in sem se s predsednikom Titom prvič

srečal v tamkajšnjem domu armade, kjer sem bil eden izmed natakarev. Bilo je seveda drugače kot tokrat, ko sem mu stregel doma, v domačem lokalu. Živo se spominjam, da smo že nekaj dni prej pripravljali jedilnik s pomočjo kuharjev, ki so že prej pripravljali jedi za predsednika, rečeno nam je bilo, naj bo vse čim bolj domače, jedila naj bodo znamenitost kraja, skratka naj bo vse skupaj skromno, saj predsednik prav to najbolj ceni. Spominjam se, da smo namesto v skledo naložili sadje v polovičke domačih buč, prav to pa je bilo gostom izredno všeč. Predsednik je za predjed zaužil domači sir s smetano, še prej pa poskusil domačo slivovico. Ponudili smo mu tudi več vrst vina, a je kot dober poznavalec vin takoj uganil, da je najboljša kapljica domači rizling.

Nikoli pa ne bom pozabil tistih besed, ki jih je spregovoril zbranim ob kosilu. Dejal je, da moramo budno paziti na bratstvo in enotnost

narodov in narodnosti, posebej tu na meji, da moramo biti most med državami in za vzgled vsem drugim. Govoril je tako preprosto, vsaka beseda se je globoko zajedla v srca vseh, ki so ga poslušali, zlasti pa nam domačinom, ki smo imeli redko priložnost biti v njegovi bližini.”

Geza Kančal skupaj z ženo zbira vse, kar je o predsedniku Titu napisanega, doma se je nabralo že kar precej del, knjig, revij in časopisov, najdražja pa je seveda fotografija, na kateri je ob predsedniku tudi Geza, žal je prevelika, da bi jo lahko vzel na posodo za objavo. Največje zadoščenje pa je bilo to, da nas je predsednik pohvalil rekoč: „Lendavčani, dobro ste se odrezali. Ponudili smo mu torej svojo skromnost, svoje srce, preprosto srce človeka, ki živi pod obronki lendavskih gor. Bilo je davno in vendar kot bi bilo danes,“ pravi Geza, „ljubljenega predsednika ni več med nami, toda njegov duh, njegova dela živijo med nami, v nas živi on sam.“ Jani D.

Iz ščavniške doline

Daljave ločujejo — problemi združujejo

„Kraj, ki ni ne mestece in ne vas v pravem pomenu besede, je Spodnja Ščavnica; hiše so raztresene po vsej kotlini, ki jo na obeh straneh obrobijo položni griči in po kateri se vije lena Ščavnica (tega pohlevnega imena pa si potok ne zasluži, ko prestopi svoje bregove). Tu in tam so kmetije tudi po pol ure oddaljene ena od druge. Vaški Pavliha se je pošalil, da je v taki „raztegnjeni vesnici“ pač težko vasovati, kajti da ni pravega čara, če se fantje pri tem važnem opravilu vsaj malce ne zalezujejo.“ Tako je zapisalo novinarsko pero že leta 1957. Kaj lahko zapišemo danes?

Da sodi spodnješčavniška krajevna skupnost še vedno med izrazito kmetijsko območje gornjeradgonske občine. Da je veliko takih krajanov, ki so, kljub manjši ali večji kmetijski zaposlenosti v kateri od delovnih organizacij, bodo v Gornji Radgoni. Lenartu ali celo Mariboru. Da je še zmeraj največji problem redka neseljenost, ki je v mnogočem razlog dejstvu, da se prenekateri razvojni problem ni tako hitro in temeljito razrešil kot bi se sicer lahko. In — naj smo malce hudomušni! — da se vaški fantje pri dandanašnjem vasovanju bolj malo zalezujejo. Če sploh še kaj vasujejo!?

VIDNI PLODOVI VZAJEMNOSTI

Svoječas so se v Spodnji Ščavnici dajali za lastno krajevno pisarno, za elektrifikacijo in posodabljanje cest in tudi dandanes se ta bitka nadaljuje. Prejšnje, zvečine starejše vodstvo krajevne skupnosti, ki mu ne gre odrekati določenih prizadevanj, očitno ni zmoglo vseh nalog ali pa se jih je lotevalo z nepravilne strani in, zlasti pri gramoziranju vaških in občinskih cest in izgraditvi vodovodov s kanalizacijo, prav razpisniško. Nekdanji predsednik sveta krajevne skupnosti Jože Tomažič, ki je v Vestniku 17. februarja letos govoril o nekaterih akcijah, posebej referendumu, si je v izjavah, ki so se zdele točne in argumentirane, sam sebi nasprotoval. Novo, mlajše vodstvo — predsednik skupščine KS Anton Kampuš, predsednik sveta KS Janez Perko in drugi — razmišljajo drugače. Pravijo, da se s starimi, odborniškiimi metodami dela ne dá kaj pridati storiti, temveč le z razvijanjem delegatskih odnosov, zlasti pa s solidarnosti in vzajemnosti med vaščani, ki je — resnici na ljubo — doslej ni manjkalo.

DESETLETJE SOLIDARNOSTNIH DEJANJ

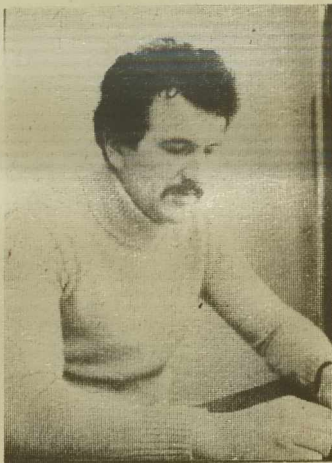
Krajanje Spodnje Ščavnice so že vse od leta 1970 v zagonu solidarnostnih akcij. Tako so dve leti kasneje skupaj s krajanje krajevnih skupnosti Gornja Radgona in Črešnjevci-Zbigovci sprejeli referendum

za izgradnjo otroških vrtcev in šol in ga v obdobju 1976—1978 tudi realizirali. Leta 1976 so sprejeli drugi referendumski program, tokrat 2-odstotni, kar je bila za takratne čase kar precejšnja obremenitev za krajanje. Z njim so načrtovali predvsem gramoziranje vaških in krajevnih cest, ureditev mostov in druge komunalne potrebe. Leta 1979 so se odločili za dodatni, 1-odstotni referendum. Bilo je to v času, ko je vzelo krmilo v roke novo vodstvo krajevne skupnosti. Takrat je tudi padla soglasna odločitev tukajšnjega prebivalstva za asfaltiranje občinskih cest, kajti Spodnja Ščavnica je edina krajevna skupnost v občini Gornja Radgona, ki nima niti metra aflal-



Na žuljih vaščanov in solidarnosti je zrasel ta dom vaščanov v Spodnji Ščavnici.

nitev za krajanje. Z njim so načrtovali predvsem gramoziranje vaških in krajevnih cest, ureditev mostov in druge komunalne potrebe. Leta 1979 so se odločili za dodatni, 1-odstotni referendum. Bilo je to v času, ko je vzelo krmilo v roke novo vodstvo krajevne skupnosti. Takrat je tudi padla soglasna odločitev tukajšnjega prebivalstva za asfaltiranje občinskih cest, kajti Spodnja Ščavnica je edina krajevna skupnost v občini Gornja Radgona, ki nima niti metra aflal-



Predsednik skupščine KS Spodnja Ščavnica ANTON KAMPUŠ: „Vedno smo iskali stike z ljudmi!“

ta, ne na občinskih, kaj šele na krajevnih cestah.

Ob vsem tem ne gre pozabiti na izgradnjo doma vašča-

nov, ki je zrasel skoraj izključno na solidarnostnih sredstvih krajanov, kakor tudi prostovoljnem delu in materialnih prispevkih. Podobna ugotovitev velja za sodobno avtobusno postajališče v Spodnji Ščavnici in vse doslej zgrajene transformatorske postaje.

SMELI NAČRTI

Treba je poudariti, da ima novo, mlajše vodstvo spodnješčavniške krajevne samouprave ničkoliko zamisli, ki so, navzlic smelosti, dokaj realne. V tem srednjeročju kanijo dokončati asfaltiranje občinske ceste, zgraditi otroški vrtec (leta 1983), dograditi telovadnico k osnovni šoli, posodobiti trgovski lokal, kajti zdajšnji se zdaleč ne zadovoljuje tukajšnjega prebivalstva in dograditi transformatorske postaje v vaseh Plitvički in Zagajski vrh. Ob vsem tem pa si bodo še naprej prizadevali, da bi tudi kolikor bo mogoče — zadovoljevali komunalne potrebe.

Seveda bodo dobršen del svojih prizadevanj usmerili v poživitev družbenopolitičnega in samoupravnega delovanja in življenja v krajevni skupnosti. Tudi v prihodnje bodo vse razvojne rešitve iskali v tesni povezanosti družbenopolitičnih organizacij in društev (SZDL, ZK, mladine in gasilcev), saj pravijo, da bo le tako mogoče zagotoviti uspeh in pospešen razvojni razmah v tem delu gornjeradgonske občine.

Branko Žunec

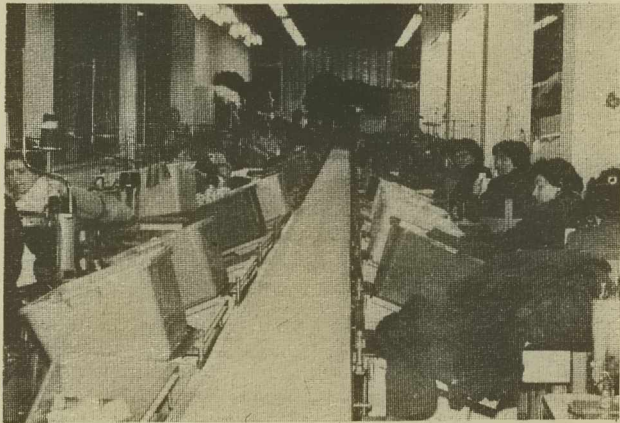
IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

V Pletilstvu si obetajo še boljši položaj

180-članski kolektiv temeljne organizacije združenega dela PLETILSTVO Prosenjakovci, ki je povezan z delovno organizacijo Tekstil iz Ljubljane, je vsekakor velikega pomena za okoliški predel tega konca Goriškega. V njem se zaposlujejo mladi, ki bi sicer morali, tako kot nekoč, odhajati v druge kraje ali tujino; to je narodnostno mešano območje in tudi zato ima tovarna posebno vlogo; dohodek, ki ga ustvarjajo zaposleni, ostaja doma, dviguje se življenjski standard in hitreje teče družbeni razvoj. Temeljna organizacija združenega dela Pletilstvo s sedežem v Prosenjakovcih in delovno enoto v Križevcih na Goriškem vlaga tudi sredstva za urejanje potreb v krajevnih skupnostih.

LANI DOKAJ USPEŠNO GOSPODARILI

Ko so te dni obravnavali zaključni račun za minulo leto, so z zadovoljstvom ugotavljali, da so celotni prihodek v primerjavi z letom poprej povečali skoraj za 52 odstotkov, tako da že dosegajo blizu 50 milijonov ustvarjenih



Za tekočim trakom v proizvodni hali v Prosenjakovcih. Okrog 70 odstotkov zaposlenih v temeljni organizaciji združenega dela je žensk, med njimi pa jih je skoraj polovica mlajših od 30 let. Lani niso bili najbolj zadovoljni z osebnimi dohodki. Letos pa se nameravajo izenačiti z delavci drugod v tekstilni industriji.

Foto
(Foto: J. G.)

sredstev. Ugoden je tudi rezultat čistega dohodka, saj se je v primerjavi z letom 1979 povečal za 36,3 odstotka, del tega za akumulacijo pa skoraj za 88 odstotkov. Sicer pa zapišimo še nekatere druge pokazatelje.

Še predlani je bila struktura celotnega prihodka v razmerju 46 odstotkov storitve in 54 odstotkov proizvodnja. Zdaj so dosegli, da je to razmerje veliko bolj ugodno v prid proizvodnji, torej izdelkom, ki jih v celoti naredijo njihove roke (pletanine, filci idr.). Vendar v celoti kljub vsemu ne morejo biti zadovoljni, zlasti še zlastan 8-odstotnega hitrejšega naraščanja porabljenih sredstev. Povečala so se zaradi podražitev osnovnih in pomembnih materialov ter ostale (precej močne) stroškovne inflacije. Tako je poprečna cena preje, ki jo uporabljajo v proizvodnji pletenin, narasla od 159,30 na 210,30 dinarjev za kilogram; porabljena energija se je podražila za okrog 35 odstotkov, stroški za investicijsko ter tekoče vzdrževanje strojev in ostalih osnovnih sredstev so narasli za več kot milijon 200 tisoč dinarjev, poskočil pa so tudi vsi materialni stroški. V večini primerov sicer niso mogli bistveno vplivati, vendar pa se zavedajo, da je kljub vsemu še nekaj notranjih rezerv — predvsem v boljšem izkoriščanju delovnega časa in višji produktivnosti.

KAKO LETOS?

Tudi v TOZD Pletilstvo Prosenjakovci se v teh prvih mesecih letošnjega leta ubadajo s problemom pomanjkanja reprodukcijskega materiala, čeprav ni tako očiten kot ponekod. Potrebne pa so jim tudi devize, ki jih zahtevajo od njih predilnice. Na srečo pri tem nimajo posebnih težav, saj precej deviz ustvarijo sami z izvozom, nekaj pa jih dobijo od domače tekstilne industrije, za katero opravljajo storitve (Mura idr.).

Kljub vsem težavam načrtujejo v tem letu 20-odstotno povečanje proizvodnje, in sicer na račun novih zaposlitev v lanskem letu, višje produktivnosti in nove opreme. To jim bo omogočilo, da se bodo naposled tudi v osebnih dohodkih izenačili (ali približali) z delavci drugod v tekstilni industriji. Zdaj namreč precej zaostajajo, med drugim tudi zato, ker jih niso mogli dvigovati zaradi nizke štartne osnove.

Tako v matični temeljni organizaciji združenega dela v Prosenjakovci kot v proizvodni enoti v Križevcih bodo letos vlagali sredstva predvsem v modernizacijo ali nakup opreme. Narasla pa bo predvsem proizvodnja tako imenovanih filcev za avtomobilsko in pohištveno industrijo, ki jih izdelujejo v glavnem iz tekstilnih odpadkov.

Upajo, da bodo letos še lahko povečali izvoz, ki je lani znašal okrog 6 odstotkov celotne proizvodnje. Poleg že utečenega izvoza v Zahodno Nemčijo in na Madžarsko so ponovno začeli pošiljati svoje izdelke tudi v Sovjetsko zvezo.

Kljub vsemu si torej v Pletilstvu obetajo še boljši položaj.

JOŽE GRAJ

ZDRAVSTVO

Težave pri poravnavanju obveznosti

Nov zakon o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, Ur. list SFRJ 33/80, ki določa, da se prispevki za samoupravne interesne skupnosti ne plačujejo ob dvigu osebnih dohodkov, temveč med 18. in 23. v mesecu, povzroča nekatere težave pri poravnavanju obveznosti v predpisanem roku. To še posebej velja za občinske zdravstvene skupnosti, na primer soboško. Ta v preteklem tednu ni mogla poravnati 5 milijonov dinarjev računov za zdravstvene storitve, katerih rok plačila je že pretekel, niti izplačati nadomestila osebnih dohodkov za čas bolezni v višini 800.000 dinarjev. Prav tako pa nastajajo motnje pri izplačilu potnih stroškov, kar povzroča nezadovoljstvo zavarovancev.

Občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota namreč v tem času nima sredstev na žiro računu, kajti ta se bodo stekla šele okrog 20. v mesecu. Doslej pa tudi ni dobila sredstev iz republiške solidarnosti, ker se ostale zdravstvene skupnosti prav tako srečujejo s finančnimi težavami.

Takšno stanje pa prizadeva tudi temeljne organizacije združenega dela v zdravstvu, ki ne bodo mogle pravočasno izplačati osebnih dohodkov. O teh težavah je občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota že obvestila službo družbenega knjigovodstva, pristojne organe skupščine občine in Zdravstveno skupnost Slovenije.

F. Maučec